Алатау

Қоғамдық-саяси газет / Общественно-политическая газета

Газет 2000 жылдан шыға бастады

№ 46 (1048)

19.11.2021

alatau_offset@mail.ru
alatau.aqparat
alatau_gazeti

ТӘТТІЛЕРІМЕН ТАНЫЛҒАН КӘСІПОРЫН

ЛОЛИПОПТАР – ТАЯҚТАҒЫ КІШКЕНЕ КӘМПИТТЕР. БҰЛ ТӘТТІ ШОКОЛАД ПЕН ВАФЛИДЕН ДЕ ЕРТЕРЕК БЕЛГІЛІ БОЛҒАН ДЕСЕДІ. ЯҒНИ, ОНЫҢ ШЫҒУ ТАРИХЫ БІЗДІҢ ДӘУІРІМІЗГЕ ДЕЙІН АДАМНЫҢ ҚАНТТЫ БІЛГЕН УАҚЫТЫНАН БАСТАУ АЛАДЫ.

Ресейде лолипоптар бес ғасырдан астам уақыт бұрын белгілі болған екен. Ал, біздің балалық шақтағы қораз кәмпитінің дәмін ешкім ұмыта қоймаған шығар. Қазірде дүкендерде сам-сап тұрған чупа-чупске кез-келген бала құмар-ақ.

Бүгінде балалар мен ересектер сүйіп жейтін таяқшадағы ғажайып тәттілерді жасауды өңіріміздегі «Якар» кондитерлік фабрикасы жалғастыруда. 2006 жылы құрылған кәсіпорынның негізін қалаушы және құрылтайшысы Якар Чингиз. Сонымен бірге ол өндірістің жетекші технологы болып табылады. Оның басқаруымен барлық негізгі өндірістік цехтар іске қосылды.

Ең алдымен карамель тоқаштарын шығаратын механикаландырылған желілері бар карамель цехын іске қосса, одан кейін трюфельді тәттілер, шоколад батондары мен драже өндірісін іске қосты. 2016 жылдан бастап компания халықаралық стандарттар бойынша жұмыс істеп келеді және жақсы сапа стандартына айналды, ал серіктестер үшін сенімді жеткізуші болып саналады.

«Якар» елдің ішкі нарығына да, экспортқа да бағытталған. Тәттілер еліміздің барлық аймағына жаппай сатылуда. Өнім ассортименті 54 атауға дейін өсті. Кәсіпорынның ассортименттік қоржынында карамель кәмпиттері, шоколадтар, барлар, драже (жержаңғақ) сияқты кондитерлік өнімдер бар. Қазіргі кезде жоғары технологиялы заманауи кәсіпорында елуге жуық адам жұмыс істеуде. Зауыт отандық және халықаралық көрмелердің бірнеше мәртелік қатысушысы болып табылады.

Компания басшысы Янкар Чингиздің айтуынша, зауыт өнімдері тек ішкі нарықта ғана емес, жақын шетел нарығына да танымал. *«Қазіргі уақытта біздің өнімдер Қазақстан Республикасы мен Кедендік одақ аумағында, ТМД елдерінде ғана емес, Қытай мен Моңғолияда да сұранысқа ие»,* – дейді ол.

Компанияны одан әрі дамытуда «Жол картасы – 2025» бағдарламасы аясында «Даму» қоры қолдау көрсетті. «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-нан алған несиеге кәсіпорын тәтті өнімдер өндірісін айтарлықтай арттыруға мүмкіндік беретін жаңа құрал-жабдықтарды сатып алуды жоспарлауда.

С. БАЗАРҚҰЛОВА.
ҚАРАСАЙ АУДАНЫ

АНДАТПА

ЭЛЕКТРОЭНЕРГИЯ 3-стр.

ПРОБЛЕМ С ОБЕСПЕЧЕНИЕМ НЕ БУДЕТ

НАЗАР! 4-бет

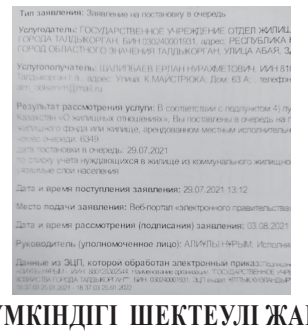

МҮМКІНДІГІ ШЕКТЕУЛІ ЖАННЫҢ МҰҢЫНА ҚҰЛАҚ ТҮРІЛЕ МЕ?

ЖЕМҚОРЛЫҚ 5-бет

АЙНА КІРЛЕСЕ, ЕЛ ҚАЙДА ҚАРАП БОЙЫН ТҮЗЕЙДІ?

АШЫҚ ӘҢГІМЕ 8-9-бет

ҚЫТАЙҒА ЖУРНАЛИСТ БОЛЫП БАРЫП, ЖАЗУШЫ БОЛЫП ОРАЛДЫМ

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

БРИФИНГ АЯСЫНДА

ЖАҚСЫ АДАМНАН ЖАҚСЫ ЖУРНАЛИСТ ШЫҒАДЫ

Алматы облысы ішкі саясат басқармасының қолдауымен «Еркін» өнер академиясының ұйымдастыруымен брифинг өтті. Брифингте Бейсен Құранбек атынан тренинг өткізу жоспары талқыланды. Жоба мақсаты – сөз өнеріне, жалпы, журналистикаға қызығушылығы бар студенттер мен мектеп оқушыларына және БАҚ өкілдеріне тілшілік өнердің қыр-сырын үйрету болып табылады.

Дәрісті – журналистикаға еңбегі сіңген белгілі азаматтар өз саласы бойынша жүргізеді. Алдағы 11 күн бойы онлайн форматтағы «Zoom» платформасы арқылы 11 тақырып бойынша сабақ өтіледі. Бұл курсқа 11 сынып оқушыларынан бастап, студенттер және БАҚ өкілдері ақысыз, тегін қатысуға мүмкіндіктері бар. Курстың ерекшелігі аудиторияға дәріс өткізіп қана қоймай, қатысушылар арасынан байқау өткізбек. Ол үшін курсқа қатысушы әрбір алған дәрісі туралы әлеуметтік желіге және мақала қылып газет бетіне жазуы тиіс. Осы талаптарды үздік орындаған бір қатысушы жоба соңында ақылы түрде өзінің қалауымен не телеарнадан, не газеттен немесе радиодан практикадан өтуге мүмкіндік алады. Тәжірибеден өтуші бір ай ішінде сол жақтың жұмысымен бастан-аяқ танысып, үйреніп шығады.

Курста түрлі бағыт бойынша дәріс өткізетін ұстаздар : Серік Әбікенұлы, Досан Қызайбекұлы, Данияр Болысбекұлы, Гүлжанат Мақұлжанова, Бақыт Жағыппар, Данияр Мұстафаев, Жұмағали Бейсенбекұлы және Есболат Айдабосын мен Жансая Биқұрман. Жоба соңында Бейсен Құранбек жайлы фильмді түсіріп шығу жоспарлануда.

– «Биыл көзі тірі болғанда, Бейсен ағамыз елу жасқа толар еді. Ол қазақ журналистикасындағы жарық жұлдыздардың бірі болды. Ток-шоу форматына репортажды, зерттеуді қосты. Қазақстанда бұрын болмаған қазақ тілді ток-шоуды үлкен деңгейге көтерді. Ұйымдастырылып отырған онлайн тренинг Бейсен ағамыздың жасаған ісінің жалғасы іспеттес. Шын мәнінде, аядай ғана шағын қалаларда мықты мамандар табу қиын. Оларды қолдан жасау керек. Бейсен аға соны үйреткен еді. Асыл ағамыз үнемі жақсы адамнан жақсы журналист шығады деуші еді. Сондықтан тренингті ұйымдастырушылар жас журналистер бойына Бейсен ағамыздың болмысын, ұстанымын, адамдық қасиетін сіңіруді басшылыққа алып отыр. Бұл курсқа қатысатын оқушылар, студенттер мықты журналистерден тәлім алып, нақты өз бағыттарын таңдайтын болады», – деді «Жетісу» телеарнасы директорының орынбасары Данияр Болысбекұлы.

Арайлым НҰРЖАПАР

КӨҢІЛ ПЕРНЕСІ

ҒҰМЫР БОЙЫ БІЛІМ САЛАСЫНДА ТЕР ТӨГІП, САНСЫЗ ШӘКІРТ ТӘРБИЕЛЕП, ШАР ТАРАПҚА ҚАНАТ ҚАҚТЫРҒАН ҰЛАҒАТТЫ ҰСТАЗ – МҰҚАТАЙ БЕЙСЕҚҰЛОВТЫҢ ІЗГІЛІКТІ ІСТЕРІ КӨПКЕ ҮЛГІ.

ӨНЕГЕЛІ ҰСТАЗДЫҢ ӨМІР ЖОЛЫ

Мұқатай Бейсеқұлұлы 1940 жылы 16 мамырда Алматы облысы Көксу ауданы Лабасы округіне қарасты Еңбекшіқазақ ауылында қарапайым отбасында дүниеге келді. Әкесі Бейсеқұл Тоққұлынов Ұлы Отан соғысына аттанып, майдан даласында қаза табады. Әкесінен жас қалған Мұқатай Бейсеқұлұлы 1948 жылы Еңбекшіқазақ орта мектебінің табалдырығын аттап, білім ошағын 1958 жылы үздік бітіріп шығады. Өжет те жалынды жас 1958- 1959 жылдарда сол мектепте аға пионер жетекшісі болып жұмыс істейді. 1959 жылы Қазақ мемлекеттік С.Киров атындағы университетінің физика факультетіне оқуға түседі. Сондай-ақ, ол 1964 жылы осы аталған университеттің физика факультетінің кіші ғылыми қызметкер, физика пәнінің мұғалімі мамандығы бойынша білім алады. Оқуын үздік тәмамдаған Мұқатай Бейсеқұлұлы кейін Еңбекшіқазақ орта мектебіне физика пәнінің мұғалімі болып жұмысқа тұрады. Көп ұзамай жас мұғалім бастауыш комсомол ұйымының хатшысы, аудандық комитетінің бюро мүшесі, мектепте бастауыш кәсіподақ ұйымының төрағасы болады. Осыдан кейін жан-жақты ізденістерімен небір биік белестерді бағындырған білікті ұстаз 1976 жылы В. Ленин атындағы орта мектептің басшысы тізгінін қолға алады. Міне, содан бастап мектеп директоры қызметін атқарып ауқымды іс тындырған ұстаз 2006 жылы зейнеткерлікке шықты. 2007 жылдан бастап 2018 жылға дейін ол Көксу аудандық білім қызметкерлерінің кәсіподақ комитетінің төрағасы болды. Сонымен қатар, Мұқатай Бейсеқұлұлы жары Сара Нагилбайқызымен бірге бес бала тәрбиелеп өсірді. Олардан 10 немере сүйіп, ата атанды. Өкінішке орай ардагер ұстаз 2021 жылдың 13 қарашасында өмірден өтті.

Бар ғұмырын ұлт болашағы, ұрпақ тәрбиесіне арнаған Мұқатай Бейсеқұлұлының көзі тірісінде атқарған ізгілікті істері ұшан-теңіз. Ол қашан да адалдығымен, парасаттылығымен ерекшеленді. Білім саласында еңбек еткендердің біріне әке, біріне – аға, енді біріне – ұстаз бола білді. Қандай жағдай болмасын айтар ойын баяу сөйлеп, ақылмен аңғартып, әңгімемен түсіндіретін. Ол көпке ұстаз ұлағатының ұлылығын, парасат-пайымының биіктігін дәлелдей білді. Сондай жемісті еңбектерінің арқасында Мұқатай Бейсеқұлұлы – «Алматы облысы Көксу ауданының құрметті азаматы», «Қазақстан Республикасы Білім беру ісінің үздігі», «Оқу ісінің үздігі» сынды мәртебелі атақтарды еншіледі.

Бүгінде ұлағатты ұстаздың шәкірттері қоғамның сан саласын бағындырып, өз елінің мақтанышына айналды. Атап айтсақ, Алматы облысының құрметті азаматы, «Талдықорған жолдары» ЖШС бас директоры боған марқұм Егінбаев Жанайдар Жылқайдарұлы, «Құрмет» орден иегері, ҚР Парламенті Мәжілісінің депутаты, Талдықорған қаласының бұрынғы әкімі, қоғам қайраткері болған Сәкен Егінбайұлы Жылқайдаров және қазірде еңбек етіп жүрген елге танымал техника ғылымдарының докторы, профессор, Ұлттық ғылым академиясының академигі, Агроинженерия ғылыми-зерттеу орталығының басқарма төрағасы Сейітқазы Асылсейітұлы Кешуов, «Қазақстан білім беру саласының үздігі», профессор, «Нархоз» университетінің «Экономика» кафедрасының меңгерушісі Сейдахметов Алпысбай Сейдахметұлы ұлағатты ұстаздан тәлім алған түлектер еді. Өз ісіне берілген, шәкірттерінің жанына нұр құя білген Мұқатай Бейсеқұлұлының өнегелі өмірі – жастар үшін тәрбиелік тағылымға толы. Оның қарапайымдылығы мен ұқыптылығы, еңбекке деген ерекше ынтызарлығы өзгелерден ерекшелендіріп тұратын. Білім саласында абыз ақсақалдың есімі әрқашан жаңғырып, жұрт жанында сақталары хақ.

Қуат КУЗБАЕВ,
Көксу ауданының білім бөлімінің басшысы.

БАЙҚАУ

ЕЛ ІШІ – ӨНЕР КЕНІШІ

«Өнерліге өріс кең». Осы бір тәмсіл сөздің аясына ұлттық құндылықтың жеті қазынасын да сыйғызып жіберсек әбестік болмас. Себебі қол өнерден бастап, ән, күй, би, шешендік өнермен ұштасатын әдеп-ғұрыптың бастау көзі ауылда жатыр.

Небір тума таланттар, аты аңызға айналған жандар, суретшілер, қол өнер шеберлерінің барлығы да ауылдан шыққандар. «Ел іші – өнер кеніші», – деп тәмсілдеп айтудың бірі сыры осында. Ел тәуелсіздігін алған өткен ғасырдың соңғы жылдары нарықтық жүйеге көшіп, «Балапан басымен тұрымтай тұсымен кеткен» заманда экономика құлдырап, ауылдардағы мәдени ошақтардың есігіне қара құлып салынып, кітапханалар жабылып , ондағы өнер ұжымдары шашырап кеткенді. Тек қана ел экономикасы қалыпқа келе бастағанда тарихи құндылықтар қайта қолға алынып, мәдени ошақтардың тамырына қайта қан жүре бастады. Бұл 2000 жылды Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев «Мәдениет жылы» деп жариялағаннан бастап, «Қайта дәуірлеу» кезеңін бастан кешкен мәдениет саласы бүгінде тотықұстай түлеу үстінде. Соның бір айқын көрінісі – елді мекендердегі халық театрлары мен ансамбльдер қайтадан құрылып, көркем өнер ұйымдары заманауи техникалармен жабдықталуда. Есігін айқара ашқан мәдениет үйлеріндегі түрлі үйірмелер жұмысы жанданып, олар аудандық, облыстық, Республикалық байқауларда оза шауып жүр. Табиғи таланттарымен ел құрметіне бөленіп жүрген ауыл өнерпаздарының байқауы жылма-жыл сарапқа салынып тұрады.

Соның айқын көрінісі Алматы облысында қарашаның 15 мен 25-сі аралығында Талдықорған қаласындағы «Сүйінбай Аронұлы» атындағы облыстық филармонияда, «Халықтық» атағы бар және жаңадан құрылған театрлар байқауының фестивалі басталды. Кесте бойынша 22 өнер ұжымдарының бұл байқауына қазылар құрамы жүзден жүйріктерді сараптайтын болады. Байқау шымылдығын Ақсу ауданындағы халық театры Шеге Елубаевтың «Абай ауылында» атты 45 минуттық қойылым қойса, осы аудандағы «Smile Aksu» қуыршақ театры Бақытжан Құлжабайдың «Қошқар мен Теке», Ескелді ауданы «Би-ата театры» Қошмұхамед Кемеңгерұлы мен Ерсайын Төлеубайдың «Алтын сақина» драмасын ұсынуда. Бағдарламалық кесте бойынша 17 қараша Қаратал ауданы «Қаратал театры» Флорид Буляков пен Толымбек Әлімбекұлы аударған «Ұзатылған кемпірлер», Талдықорған қаласы Өтенай ауылының «Қуыршақ театры» халық ертегісі «Ақылды қоян», Кербұлақ ауданы «Күреңбел театры» Қ. Байсейтов пен Қ. Шаңғытбаевтың «Беу қыздар-ай» музыкалық комедиясын байқауға алып келіпті. Жалпы Сарқан, Балқаш, Алакөл, Қарасай, Жамбыл, Іле, Еңбекшіқазақ, Панфилов, Райымбек, Кеген, Көксу, Талғар, Ұйғыр аудандарымен, Талдықорған, Текелі, Қапшағай қалаларының бәрінде халықтық өнер ұжымдары бар.

– «Осы айтулы өнер ордаларының арасында кешегі Кеңестік кезеңнен келе жатқан 5 театрдың халықтық атағы бар. Олар халықтық атақтарын ел тәуелсіздігін алғаннан кейін, яғни 2000 жыл «Мәдениет жылы» болып жарияланған кезеңнен бертінге дейін қайта құрылып, «Халық театры» деген атақтарын қайтарып алғандар. Жанарып, жанданған ауыл мәдениетін жандандыруда штат бірліктер беріліп, түрлі қойылымдар арқылы мәдениетке сүбелі үлес қосып жүрген өнер ұжымдарының қанатын кеңге жайуға бар мүмкіндіктер жасалуда, – дейді Алматы облысы «Халық шығармашылық» орталығының директоры Ермек Доланғараев.

«Өнер жолында бір-бірлеріне бәсекелес болуда, байқаулар мен фестивальдарды жиі өткізіп тұрамыз. Бұл олардың шығармашылық қарым-қабілеттерін артыруға кеңінен мүмкіндік береді. Осы халықтық атағы бар және болашақта халықтық атағын қорғайтын театрлар құрамына ауыл еңбеккерлері де тартылған. Олар аудан, облыс көлемінде госрольдік сапарларғада шығып тұрады.

Байқаудың басты мақсаты ауылдағы өнер ұжымдары бір-бірімен тығыз байланыста болса, әрі шығармашылық бәсекелестікте шыңдалып өсетін болады дейді. Байқауға ат жаратып қосылып жатқан 22 өнер ұжымының қайсы көмбеге бірінші болып жететінін 25 қараша күні білетін боламыз. Аттарыңыз бәйгелі, атақтарыңыз әйгілі болуға бізде тілектестіз театр ұжымдары.

Айтақын МҰХАМАДИ

МЕКТЕБІҢДЕ НЕ ЖАҢАЛЫҚ?

БІРІНШІ ОРЫНДЫ ЖЕҢІП АЛДЫ

Талдықорған қаласындағы Н. Назарбаев Зияткерлік мектебінің оқушылары хореограф Аслан Мұртазалиевтің жетекшілігімен «Горец» би ансамблі құрамында «Танцуй Всей Душой» халықаралық хореографиялық өнер байқауында Super гран-при, Гран-при және 1-ші орынды жеңіп алды.

Талдықорған командасы қазылар алқасы мен көрермендерге «Заманауи стильдендірілген би» «Кавказ ырғақтары», «Горец» атты үш биін ұсынды.

Жас бишілердің шеберлікпен орындаған би өнері көрермендерді тәнті етті.

«Байқаудан бөлек қатысушыларға ауқымды мәдени бағдарлама ұйымдастырылды», – дейді Аслан Мұртазалиев. – Түркістанда болдық, тарихи, киелі жерлерді, жергілікті хайуанаттар бағын, дендросаябақты араладық. Байқау ұйымдастырушыларына және, әрине, балаларымызға және олардың ата-аналарына алғысымызды білдіреміз.

Талдықорған қаласындағы Назарбаев Зияткерлік мектебінің «Горец» би ансамблі бірнеше рет халықаралық, республикалық, аймақтық хореографиялық байқаулардың жеңімпазы атанды, соның ішінде Халықаралық «Dance Extravaganza» турнирлерінде «Гран-при», Талдықорған қаласында өткен Республикалық «Дала сазы» байқауында «Гран-при», Алматы қаласында өткен Республикалық «Көркем би» байқауында I орын иегері атанды.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

VIII САММИТ

ВСЕ ТЮРКСКИЕ НАРОДЫ СВЯЗАНЫ ИСТОРИЧЕСКИМИ ИСТОКАМИ И СОВМЕСТНЫМИ ИНТЕРЕСАМИ, СЧИТАЕТ ПРЕЗИДЕНТ КАЗАХСТАНА. КАСЫМ-ЖОМАРТ ТОКАЕВ ОБОЗНАЧИЛ РЯД ПРИОРИТЕТНЫХ НАПРАВЛЕНИЙ, НАД КОТОРЫМИ ТЮРКСКИЕ СТРАНЫ МОГЛИ БЫ РАБОТАТЬ СООБЩА. ОБ ЭТОМ ОН ЗАЯВИЛ НА VIII САММИТЕ СОВЕТА СОТРУДНИЧЕСТВА ТЮРКОЯЗЫЧНЫХ ГОСУДАРСТВ (СОТГ), КОТОРЫЙ СОСТОЯЛСЯ 12 НОЯБРЯ В СТАМБУЛЕ, ПЕРЕДАЕТ NUR.KZ. СО ССЫЛКОЙ НА СООБЩЕНИЕ НА ОФИЦИАЛЬНОМ САЙТЕ АКОРДЫ.

ПРЕДЛОЖИЛ РЯД НАПРАВЛЕНИЙ

В своем выступлении Касым-Жомарт Токаев выразил искреннюю признательность президенту Реджепу Тайипу Эрдогану за организацию встречи глав тюркоязычных государств и гостеприимство, оказанное на турецкой земле.

Глава государства поблагодарил руководство Азербайджана, которое в течение двух лет осуществляло эффективное председательство в СОТГ. За это время азербайджанская сторона внесла существенный вклад в активизацию работы Совета. Несмотря на продолжающуюся пандемию, в тюркском мире продолжаются и позитивные тенденции. Тюркоязычные страны одними из первых созвали экстренный саммит с целью объединить свои усилия в борьбе с пандемией. Туркестан был провозглашен духовной столицей тюркского мира. В соответствии с резолюцией ООН был урегулирован конфликт в Нагорном Карабахе.

«Убежден, что Турецкая Республика, к которой переходит председательство, достойно справится с этой миссией и еще больше укрепит наше сотрудничество. Все тюркские народы связаны историческими истоками и совместными интересами. Между нами всегда сохранялись согласие и взаимная поддержка. Сегодняшняя встреча служит еще одним ярким подтверждением этого. Авторитет и влияние Тюркского совета с каждым годом растут. Международное сообщество проявляет большой интерес к нашей Организации. Для всех нас важно эффективно использовать геополитический потенциал тюркского мира», — сказал президент Казахстана.

В качестве второго приоритета Касым-Жомарт Токаев назвал развитие водородной энергетики. Президент обратил внимание, что водородную энергетику в мире считают новым видом «чистого» топлива. По его словам, в Казахстане есть большие возможности для создания промышленного кластера «зеленого» водорода. Страна обладает необходимым для этого научным потенциалом и квалифицированными специалистами.

«Предлагаю создать Международный консорциум, который позволит консолидировать усилия ведущих научных учреждений наших стран. Это структура будет осуществлять разработку новых технологий производства, хранения и транспортировки водорода. На базе консорциума наши ученые смогут собираться, обмениваться опытом и знаниями», — считает глава государства.

Касым-Жомарт Токаев также призвал к поиску совместных решений таких важных проблем, как глобальное потепление, водная и продовольственная безопасность, эффективное и справедливое использование трансграничных водных ресурсов. Учитывая, что эти проблемы являются общими для сопредельных стран, президент заявил о готовности Казахстана к совместному строительству гидросооружений. В качестве четвертой задачи глава государства определил развитие рынка «зеленого» капитала для реализации проектов, касающихся «зеленых» технологий.

«За десять лет объем "зеленых" облигаций в мире вырос в 20 раз и достиг 2 триллионов долларов. Казахстан также начал развивать рынок облигаций. В этом году его объем превысил 100 миллионов долларов. Эта работа ведется в Международном финансовом центре "Астана" и на Казахстанской фондовой бирже. Я призываю вас широко использовать богатый опыт и эффективные инструменты этих организаций. Мы заинтересованы в развитии регионального рынка "зеленого" капитала. Мы готовы разместить на этих площадках "зеленые" облигации тюркских стран», — объявил глава государства.

По мнению президента Казахстана, еще одной важнейшей проблемой, требующей внимания, является увеличение численности городского населения в наших странах. По прогнозам Организации Объединенных Наций, к 2050 году доля городского населения в мире достигнет 68%, что вызовет потребность в повышении качества услуг, предоставляемых в городах.

«Глобальная пандемия показала, что многие услуги можно оказывать дистанционно. В Казахстане внедрена система "умного города" и успешно реализуется ряд проектов. Благодаря этому смертность в результате дорожно-транспортных происшествий и аварий снизилась на 60%. На 70% стало ниже количество преступлений, совершаемых в общественных местах. В несколько раз выросли налоговые поступления. В нашей стране принят национальный проект "Технологический прорыв за счет цифровизации, науки и инновации". Проект направлен на внедрение передовых технологий в управление городским хозяйством. Нам необходимо укреплять сотрудничество между IT-компаниями в рамках проектов "умных городов", — полагает президент Казахстана.

Глава государства также заявил о необходимости создания благоприятных условий для развития инноваций и стартапов.

«Приглашаю вас рассмотреть вопрос создания Центра современных технопарков тюркской организации. Предлагаю в следующем году организовать специальный форум молодых специалистов, работающих в IT-сфере. Это мероприятие можно провести в международном технопарке IT-стартапов Astana Hub. Сейчас там работает свыше 560 компаний, в том числе 55 иностранных. За последние 2,5 года стартапы заработали более 375 миллионов долларов и привлекли 132 миллиона долларов инвестиций. В технопарке Astana Hub действует упрощенный визовый режим, а работающие там компании будут освобождены от налогов», — предложил Касым-Жомарт Токаев.

В завершение своего выступления президент Казахстана подчеркнул особую важность саммита и вступления стран-членов Организации в новый этап взаимодействия. Глава государства выразил уверенность в том, что принятые здесь исторические решения и новые инициативы укрепят единство тюркского мира.

ПРАВИТЕЛЬСТВО

На заседании правительства под председательством премьер-министра РК Аскара Мамина рассмотрен проект плана законопроектных работ правительства на 2022 год, передает Zakon.kz со ссылкой на primeminister.kz.

В 2022 ГОДУ РАЗРАБОТАЕТ 31 ЗАКОНОПРОЕКТ

Министр юстиции Марат Бекетаев доложил, что план законопроектных работ правительства на 2022 год предусматривает разработку и внесение в парламент 31 законопроекта, из них 11 — в первом полугодии, 20 — во второй половине года.

Законопроекты направлены на дальнейшее развитие и регулирование сфер государственной службы, теплоэнергетики, здравоохранения, образования, культуры и спорта, способов противодействия легализации доходов и финансирования терроризма, развития агломераций, совершенствования гражданского и уголовного законодательств и др.

Планируется разработать «Социальный кодекс Республики Казахстан» и пять новых законов: «О защите прав потребителей», «Об оценке соответствия», «О профессиональных квалификациях», «О теплоэнергетике», «О развитии агломераций».

Глава правительства поручил первым руководителям государственных органов обеспечить качество законопроектов и своевременность их внесения в Парламент.

ЭЛЕКТРОЭНЕРГИЯ

ПРОБЛЕМ С ОБЕСПЕЧЕНИЕМ НЕ БУДЕТ

По сообщению Sputnik.kz, если ее кандидатуру одобрят, Сауле Омарова станет первой женщиной на посту главы Управления контролера денежного обращения США.

Премьер-министр Аскар Мамин прокомментировал ситуацию, которая сложилась в сфере обеспечения электроэнергией в Казахстане.

«По Жамбылской ГРЭС и Экибастузу — выведем из ремонта и дополнительно введем более 2 тыс. МВт. Это даст нам возможность полностью снять вопросы электроэнергии как в экономике, так и у населения», — сказал Мамин на встрече с представителями СМИ.

Казахстанский премьер заверил, что «никаких проблем с обеспечением электроэнергией в Казахстане не будет».

«Все будет обеспечено из собственных производств», — заключил Мамин.

Этой осенью несколько регионов Казахстана столкнулись с ограничениями по поставке электроэнергии. Власти связывали эту проблему с деятельностью майнинговых ферм. В качестве решения республика собиралась закупать электроэнергию из соседней России.

Отметим, что за январь-октябрь 2021 года энергопотребление в Казахстане возросло на 8%, тогда как в прошлые годы его рост составлял всего 1–2% в год.

ОБРАЗОВАНИЕ

КАК ПЕРЕДАЕТ NUR.KZ, В КАЗАХСТАНЕ СОКРАТИЛОСЬ КОЛИЧЕСТВО ВУЗОВ, КОТОРЫЕ ВЫПУСКАЮТ ПЕДАГОГОВ. ОБ ЭТОМ СООБЩАЕТ МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ В СВОЕМ ОФИЦИАЛЬНОМ TELEGRAM-КАНАЛЕ.

36 ВУЗОВ ПРЕКРАТИЛИ ВЫПУСКАТЬ ПЕДАГОГОВ

По данным МОН, число таких вузов сократилось с 86 до 50. Кроме того, осуществлен возврат 138 приложений к лицензиям по педагогическим направлениям.

«Вопрос квалификации педагогов, которые в будущем будут работать с детьми, крайне важен для нас. Учеников в школах должны обучать профессионалы, любящие свое дело. У нас есть вузы, которые осуществляют качественную подготовку будущих учителей. Тем не менее, результаты проверок в некоторых вузах неутешительны и показывают, что не все университеты соответствуют предъявляемым требованиям», — отметила глава Комитета по обеспечению качества в сфере образования и науки МОН РК Гулзат Кобенова.

По ее словам, Министерство дает время для того, чтобы вуз провел работу над ошибками. И если вуз не улучшает качество своих услуг, то МОН принимает более жесткие меры, а именно — лишает его лицензии.

«Теперь у нас меньше вузов, которые будут выпускать педагогов. Но зато их будут готовить более конкурентоспособные вузы. Со временем это даст положительный эффект», — подчеркнула председатель Комитета.

ХОРОШИЕ НОВОСТИ

ПЕРЕСЧИТАЮТ ТРАНСПОРТНЫЙ НАЛОГ

В Налоговый кодекс внесут поправки, по которым налог для малых грузовиков будет рассчитываться с учетом грузоподъемности, а не объема двигателя. На возврат денег смогут рассчитывать владельцы малых фургонов марки «Газель» , - передает Sputnik.kz.

В Казахстане снизят транспортный налог для владельцев 90 тысяч малогабаритных фургонов. Соответствующую поправку в Налоговый кодекс в первом чтении одобрили депутаты мажилиса.

Согласно внесенным поправкам, малогабаритные фургоны предлагается облагать налогом в зависимости от грузоподъемности, а не от объема двигателя, как это закреплено в действующем законодательстве.

Норму, которая коснется более 90 тысяч автомобилей, предлагается сделать ретроспективной, то есть со вступлением в силу с 1 января 2021 года. Срок уплаты налога возникает только в следующем году.

Спикер мажилиса Нурлан Нигматулин акцентировал внимание на том, что соответствующие госструктуры должны быть готовы к перерасчету налога для автовладельцев, уже оплативших его.

«Благодаря данной норме владельцы грузовых ГАЗелей получат хороший новогодний подарок. Сейчас главное, чтобы на практике государственные органы оперативно, без бюрократии провели все необходимые расчеты с учетом ретроспективности этой законодательной нормы», — сказал Нигматулин на пленарном заседании во время обсуждения поправок в Налоговый кодекс.

Глава палаты акцентировал внимание, что госорганами должна быть проведена необходимая разъяснительная работа, чтобы казахстанцы знали, что этот процесс планируется провести без участия владельцев авто.

«Граждане должны знать, что не надо никуда ходить, никуда писать, что все это можно сделать автоматически. Если эту работу вовремя не провести, то люди пойдут в ЦОНы, будут обрывать телефоны call-центров, писать обращения в блоги госорганов. Давайте разъяснительную работу по этой хорошей норме, которая работает на граждан нашей страны, правильно организуем», — подчеркнул Нигматулин.

Отметим, что с 2020 года налоговые органы начисляют налог на малый коммерческий транспорт как для легковых автомобилей с объемом двигателя свыше 3 000 кубических сантиметров, и сумма налога увеличилась в десятки раз.

Ранее налоговые органы применяли к малым фургонам ставки для грузовых автомобилей и начисление налога производилось с учетом грузоподъемности. Так как они имеют небольшую грузоподъемность, то и сумма налога была небольшой.

Начисление налога по объему двигателя поставило малогабаритные фургоны в один ряд с престижными внедорожниками. Налог для них вырос до 30 раз.

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

НАЗАР!

МҮМКІНДІГІ ШЕКТЕУЛІ ЖАННЫҢ мұнына құлақ түріле ме?

«Сөзіме құлақ аспастан мені үшінші топқа кіріктіріп, өмірлік мүгедектік жәрдемақыға шығарып жіберді. Одан бері аттай зулап бес жылдай уақыт өтті. Қос балдаққа сүйенгеніммен қоса, басымда баспанам да жоқ. Бір ауылдасымның қаладағы үйінде тіркеудемін. Сол мекен-жай бойынша дәрігерге қараламын. Бірде сау, бірде ауру болып күн кешіп жатқан жайым бар. Басыма түскен жағдайымды айтып, бармаған, баспаған жерім қалмады. Алайда, менің жайыма жан ауыртып, құлақ асар жан жоқ», – деп ішкі жанайқайын газет арқылы жеткізуді өтінген Ерлан Шалипбаев «Алатау» газеті редакциясына арнайы келіпті.

Қырықтың қырқасындағы балдаққа сүйенген кейіпкеріміз жазатайым аяғына оқ тиіп, салдарынан мүгедек болып қалған. Ақжазық ауылының тумасына Кербұлақ ауданындағы орталық аурухана-да ота жасалған. Бір аяғы кесіліп, мүгедек деп танылды.

«Мұндай жағдайда үшінші емес, екінші топ берілуі тиіс еді. Қазіргі күйім күй емес. Не жұмысқа жарамаймын. Ал үшінші топқа берілетін мүгедектік жәрдемақы 30 мың теңге. Мұнымен қатар басымда баспана да жоқ. Осы мәселені де шешіп берсеңіздер деп қалалық әкімдікке қаншама рет бардым. Кеткені бар, жаңа келген әкімге де жолықтым. Алайда, еш қозғалыс жоқ. Алдыңғысы «Красный камень» саяжайынан үй қарастырып көрейік деп еді,бәрі нәтижесіз қалды.

Қазір үшінші топ мүгедектігімен баспананың кезегінде тұрмын. Осы жаздың шілдесінде 6349-шы болып тізімге ендірді. Бірақ, мына жайымда үшінші емес, екінші топ мүгедектігі берілуі тиіс қой. Үй мәселесін шешіп беруге және мүгедектікті белгілейтін Медицианалық-әлеуметтік сараптама жүргізетіндерге жағдайымды айтып 3-ші топтан 2-ші топқа ауыстыруға көмектесіңіздерші деп «Nur Otan» партиясы Талдықорған қалалық филиалы төрағасының бірінші орынбасары Аманжол Жазықбаевтың алдына да бардым. Бірақ, олар бұл іске шамалары жетпей жатқанын айтты.

Мүгедектікті белгілеуді қайта қарауға қолұшын созыңыздаршы деп облыстық денсаулық сақтау басқармасының, қалалық емхана басшысына да барғанмын. Денсаулығыма қатысты қолымда барлық құжаттарым бар. Кейінгі кездері басым да жиі ауырады. Мұның бәрін учаскелік дәрігерден бастап жақсы біледі. Өкіністісі сол, мені бәрі «жынды» санап, «псих» деп диагноз қойды. Жүйке-психикалық диспансеріне барып емдел дейді. Бірақ мен саумын, арасында «приступ» ұстап қала беретіні болмаса...

Өмірлік деп берген үшінші топтан қайта екінші топқа ауыстырыңыздар деп Медициналық әлеуметтік сараптама бөліміндегілерге де бардым. Бірақ олар «қайта құжат жинап алып келіңіз» деп қайтарды. Алайда, сол құжат жинау деген сау адамды ауру қылатынын айтпағанның өзінде мүгедектер үшін, әсересе, мына менің жағдайымда тым қиын екенін неге олар бағамдамайды деп қапалымын. Бір сөзбен айтқанда, бүгінгі адамдар мейірім-шапағатқа сараңдау болып бара ма дейсің», – деген Ерлан өзінің ішкі жанайқайына құлақ түрілер деп сенеді.

PS: Бұл бірғана мүгедектің басындағы жайт. Ал, қоғамда мұндай жандардың қарасы аз емес-ау... Қалай дегенмен, балдаққа сүйенген Ерланды арлы-берлі шапқылатып қойған көріністен бүгінгі ақиқаты жоқ қоғамның шынайы бет-бейнесін аңғаруға болатындай.

С. ҚАСЫМБЕККҚЫЗЫ.

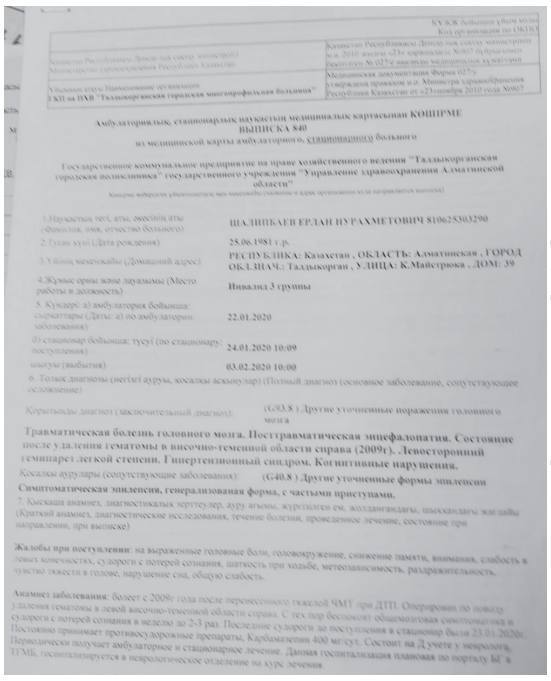
КУЖ бойынша ұйым коды
Код организации по ОКПО
Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі
Мінистерство здравоохранения Республики Казахстан
Қаз. ССР денсаулық сақтау министрлігінің 2010 жылғы «23» қарашадағы № 907 бұйрығымен бекітілген № 027е нысанды медициналық құжаттама
Утверждена приказом и.о. Министра здравоохранения Республики Казахстан от «23» ноября 2010 года №907
Медициналық құжаттаманың Форма 027е-У
Уәкілетті органы Наименование организации
ЗКП «Талдыкорганская городская многопрофильная больница»
Амбулаторлық, стационарлық науқастың медициналық картасынан КӨШІРМЕ
ВЫПИСКА #40
из медицинской карты амбулаторного, стационарного больного
Государственное коммунальное предприятие на праве хозяйственного ведения "Талдыкорганская городская поликлиника" государственного учреждения "Управление здравоохранения Алматинской области"
Амбулаторлық жағдайлағы/стационарлық жағдайлағы науқастың медициналық картасынан көшірме
1.Науқастың тегі, аты, әкесінің аты (Фамилия, имя, отчество больного) ШАЛИПБАЕВ ЕРЛАН НУРАХМЕТОВИЧ 810625303290
2.Туған күні (Дата рождения) 25.06.1981 г.р.
3.Үйінің мекенжайы (Домашний адрес) РЕСПУБЛИКА: Казахстан , ОБЛАСТЬ: Алматинская , ГОРОД ОБЛ.ЗНАЧ.: Талдыкорган , УЛИЦА: К.Майстрюка , ДОМ: 39
4.Жұмыс орны және лауазымы (Место работы и должность) Инвалид 3 группы
5. Келуі: а) амбулаториялық бойынша: сырқаттары (Дата: а) по амбулатории: заболевания) 22.01.2020
б) стационар бойынша: түсуі (по стационару: поступление) 24.01.2020 10:09
шығуы (выбытие) 03.02.2020 10:00
6. Толық диагнозы (негізгі ауруы, қосалқы асқынулар) (Полный диагноз (основное заболевание, сопутствующее осложнение)
Қорытынды диагноз (заключительный диагноз): (G93.8) Другие уточненные поражения головного мозга
Травматическая болезнь головного мозга. Посттравматическая энцефалопатия. Состояние после удаления гематомы в височно-теменной области справа (2009г). Левосторонний гемипарез легкой степени. Гипертензионный синдром. Когнитивные нарушения.
Қосалқы ауырулары (сопутствующие заболевания): (G40.8) Другие уточненные формы эпилепсии
Симптоматическая эпилепсия, генерализованная форма, с частыми приступами.
7. Қысқаша анамнез, диагностикалық зерттеулер, ауру ағымы, жүргізілген ем, жолданғандағы, шыққандағы жағдайы (Краткий анамнез, диагностические исследования, течение болезни, проведенное лечение, состояние при направлении, при выписке)
Жалобы при поступлении: на выраженные головные боли, головокружение, снижение памяти, внимания, слабость в левых конечностях, судороги с потерей сознания, шаткость при ходьбе, метеозависимость, раздражительность, чувство тяжести в голове, нарушение сна, общую слабость.
Анамнез заболевания: болеет с 2009г после перенесенного тяжелой ЧМТ при ДТП. Оперирован по поводу гематомы в левой височно-теменной области справа. С тех пор беспокоят общемозговая симптоматика и судороги с потерей сознания в неделю до 2-3 раз. Последние судороги до поступления в стационар были 23.01.2020г. Постоянно принимает противосудорожные препараты, Карбамазепин 400 мг/сут. Состоит на Д учете у невролога, ТГМБ, госпитализируется в неврологическое отделение на курс лечения.

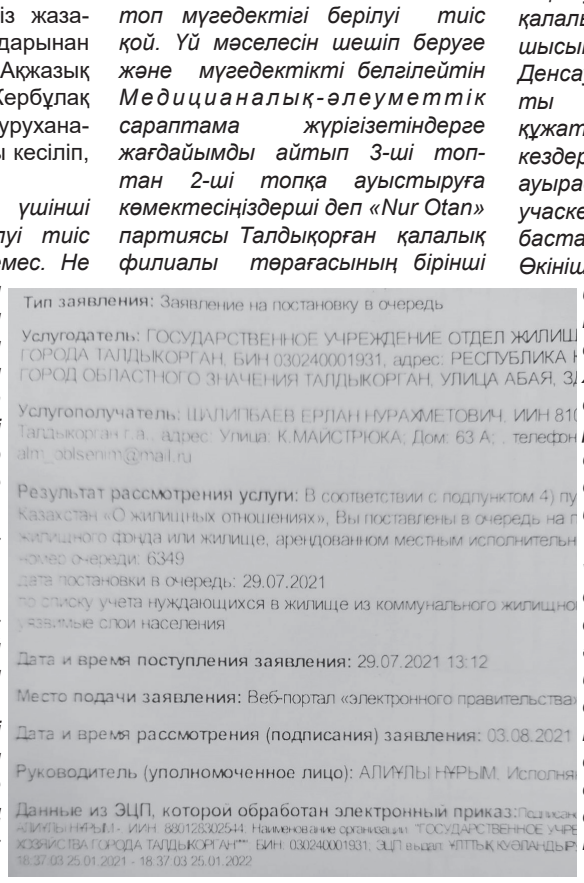
Тип заявления: Заявление на постановку в очередь
Услугодатель: ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ ОТДЕЛ ЖИЛИЩ
ГОРОДА ТАЛДЫКОРГАН, БИН 030240001931, адрес: РЕСПУБЛИКА
ГОРОД ОБЛАСТНОГО ЗНАЧЕНИЯ ТАЛДЫКОРГАН, УЛИЦА АБАЯ, З
Услугополучатель: ШАЛИПБАЕВ ЕРЛАН НУРАХМЕТОВИЧ, ИИН 81
Талдыкорган г.а., адрес: Улица: К.МАЙСТРЮКА; Дом: 63 А; , телефон
alm_oblsenim@mail.ru
Результат рассмотрения услуги: В соответствии с подпунктом 4) пу
Казахстан «О жилищных отношениях», Вы поставлены в очередь на
жилищного фонда или жилище, арендованном местным исполнительн
номер очереди: 6349
дата постановки в очередь: 29.07.2021
по списку учета нуждающихся в жилище из коммунального жилищно
уязвимые слои населения
Дата и время поступления заявления: 29.07.2021 13:12
Место подачи заявления: Веб-портал «электронного правительства»
Дата и время рассмотрения (подписания) заявления: 03.08.2021
Руководитель (уполномоченное лицо): АЛИЖЫ НҰРЫМ. Исполня
Данные из ЭЦП, которой обработан электронный приказ: Подписан
АЛИЖЫ НҰРЫМ - ИИН: 880128302544. Наименование организации: "ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕ
ХОЗЯЙСТВА ГОРОДА ТАЛДЫКОРГАН". БИН: 030240001931. ЭЦП выдан: ҰЛТТЫҚ КУӘЛАНДЫРУ
18:37:03 25.01.2021 - 18:37:03 25.01.2022

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі
(уәкілетті орган / уполномоченный орган)
Алматинская область, Алмат. обл. МСЭ-7, г. Талдыкорган, ул. Тауелсиздик 35
(өңір,облы,мекенжайы / регион, город, адрес)
МҮГЕДЕКТІК ТУРАЛЫ АНЫҚТАМА
СПРАВКА ОБ ИНВАЛИДНОСТИ
серия № 1509691
Тегі, аты, әкесінің аты (болған жағдайда) / Фамилия, имя, отчество (при его наличии) ШАЛИПБАЕВ ЕРЛАН НУРАХМЕТОВИЧ
Туған күні 1981 жылы «25» маусым / Дата рождения
Мекенжайы Алмат. обл. г.Талдыкорган, ул.К Майстрюка д.63А / Адрес
Мүгедектік тобы третья группа / үшінші топ / Группа инвалидности
Мүгедектік себебі общее заболевание / Причина инвалидности
Белгіленген күні 2016 жылы «25» сәуір / Дата установления
Мерзімі 20 жылы «» бастап есептелді / Срок зачтен с
Мүгедектік 20 жылы «» дейінгі мерзімге белгіленген / Инвалидность установлена на срок до
Без срока переосвидетельствования / қайта куәландыру мерзімінсіз
Қайта куәландыру күні 20 жылы «» / Дата переосвидетельствования
Негіздеме/ медициналық-әлеуметтік сараптаманың № 913 актісі / Основание: акт медицинской социальной экспертизы
№7 МӘСЕЛЕЛІК ЕМТИХАНДАМА МЕДСАРАПТАМА БӨЛІМІ
Бөлім басшысы / Руководитель отдела (қолы / подпись) (Тегі, аты, әкесінің аты (болған жағдайда) / Фамилия, имя, отчество (при его наличии))
Күні 2016 жылы «25» сәуір / Дата
г. Алматы БФ

ҚАЗАҚСТАН ТӘУЕЛСІЗДІГІНЕ 30 ЖЫЛ

ҚҰРЫЛЫС – ҚАРҚЫНДЫ ДАМУҒА ЖОЛ АШАДЫ

ТӘУЕЛСІЗДІКТІҢ ОТЫЗ ЖЫЛЫ ЕЛІМІЗ ҮШІН ЖАСАМПАЗ ЕҢБЕКТІҢ, ЭКОНОМИКАНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЖӘНЕЕҢСЕРУКЕЗЕҢІБОЛДЫ. БҰЛЖАҢААШЫЛЫМДАРМЕНБАТЫЛМҮМКІНДІКТЕР ЖЫЛДАРЫ. ДҮНИЕЖҮЗІЛІККАРТАДАЖАҢАТӘУЕЛСІЗМЕМЛЕКЕТПАЙДАБОЛЫП, ОНЫҢЖАҢА ТАРИХЫН ХАЛЫҚПЕН БІРГЕ ЖАЗАТЫН ОСЫ БІР ҒАЖАЙЫП КЕЗЕҢДЕ ӨМІР СҮРУ БАҚЫТЫНА ИЕ БОЛДЫҚ. ОНДА ҚАНШАМА ҚЫЗЫҚТЫ ЖӘНЕ ЖАРҚЫН БЕТТЕР БАР. КӨП ДҮНИЕНІ АЙТУҒА БОЛАДЫ. АЛАЙДА, БІЗ ҚҰРЫЛЫС САЛАСЫНЫҢ ЖЕТІСТІГІН КӨРСЕТУДІ ЖӨН КӨРДІК.

Дәл осы құрылыс саласымен облыстың жеткен жетістігі айқын аңғарылады. Жаңа шағын аудандар мен заманауи тұрғын үй кешендері, инновациялық технологияларды пайдаланатын спорттық және әлеуметтік нысандарды салудағы батыл архитектуралық шешімдер күнделікті өмірімізге берік енді.

Отыз жылда Алматы облысының картасында жаңа үйлер, мектептер, балабақшалар, ауруханалар, балалар спорт лагерлері, ауылдық ауруханалар мен дене шынықтыру-сауықтыру кешендері, бассейндер мен мәдениет үйлері және тағы басқа нысандар пайда болды. Жаңа мәдениет, спорт, денсаулық сақтау және білім беру нысандарының құрылысы ең алдымен халықтың өмір сүру сапасын арттыруға бағытталғандықтан, саланы қаржыландыру әрқашанда айқын әлеуметтік сипатқа ие болды және болып та отыр.

* * *

Мәселен, құрылыс саласының дамуына қатысты 2016 жылдан 2020 жылға дейінгі соңғы жылдарды алайық. Облыстық құрылыс басқармасының мәліметінше, бюджет қоржыны шамамен 283 млрд. теңгені құраған. Екі жарым мыңнан астам жаңа нысанның құрылысына қомақты қаржы бағытталды. Облысымыздың барлық ауданында 300, 600, 800 орындық орта мектептер пайда болды. Бір ғана Талдықорған қаласында бір жылда 1200 орындық екі мектеп ашылды. Ал қарусыз қалған ғимараттың орнына Студенттер үйінің бой көтеруі нағыз сәулеттік жаңалыққа айналды. Оқушылар сарайы, Музыка мектебі, драма театры, Жастарға қызмет көрсету орталығы, Көрме кешені, Салтанат сарайы сияқты айтулы нысандар облыс орталығының көркін асыра түсті. Бұл орындар қаланың сәнін келтіріп қана қоймай, тұрғындардың сүйіп баратын жеріне айналды. Олимпиадалық деңгейдегі жаңа бассейн аз уақытта балалар мен ересектер арасында ерекше танымалдылыққа ие болды.

Сондай-ақ 2016-2020 жылдар аралығында Қарасай, Талғар, Жамбыл, Кеген, Райымбек, Көксу және Ескелді аудандарында 8 жаңа дене шынықтыру-сауықтыру кешені және Қаратал мен Райымбек ауданында 2 балалар мен жасөспірімдер спорт мектебі салынды. Олар жүздеген баланың сүйікті спорт түрімен шұғылдануына мүмкіндік берді.

Талдықорғандағы көпсалалы аурухана құрылысының аяқталуын ел ерекше күтті. 2016 жылдан бері заманауи аурухананың жоғары білікті мамандары халыққа қажетті медициналық көмек көрсетіп келеді. Мұнымен қоса осы бес жылда облыста 28 дәрігерлік амбулатория мен 13 фельдшерлік-акушерлік пункт салынды. Сарқан мен Шелекте, Ұзынағаш пен Нарынқолда және алып облысымыздың әр жерінде жаңа денсаулық сақтау нысандары бой көтерді.

Ал, «Нұрлы жол» мемлекеттік бағдарламасы аясында Ұлттық қордан бөлінген қаржыға қырық мектеп пен үш балабақша салынды. Нәтижесінде, облыста мектепке дейінгі балаларды балабақшамен қамту мәселесі оң шешімін тапты. Бұған жекеменшік әріптестікті сәтті қолданудың арқасында қол жеткізілді.

* * *

Ал, баспанаға қол жеткізу – тұрғындардың басты арманы ғой. Осы аса маңызды әлеуметтік мәселені шешуде отыз жылда түрлі мемлекеттік бағдарламалар жүзеге асырылды. Он жылда, яғни 2005-2015 жылдар аралығында Жетісу жерінде 7 миллион шаршы метрден астам тұрғын үй немесе 57 394 пәтер салынды. Тұрғын үй құрылысына республикалық және жергілікті бюджет қаражатынан 76 миллиард 651 миллион теңге бөлінді. Бұл Қазақстан Республикасында 2005-2007 жылдарға арналған тұрғын үй құрылысын дамыту, «Жұмыспен қамту-2020», «Қолжетімді баспана-2020», «Өңірлерді дамыту-2020» сияқты мемлекеттік бағдарламалардың жүзеге асырылуының нәтижесі, тұрғын үй «Жетісу» ӘКК арқылы, «Самұрық-Қазына» АҚ арқылы салынды. «Нұрлы жер» бағдарламасы аясында 2016-2020 жылдар аралығында тұрғын үй құрылысына 56,2 млрд. теңге бөлініп, 4 463,4 шаршы метр тұрғын үй салынып, пайдалануға берілді. Бұл несиелік және жалға берілетін және коммуналдық тұрғын үйлер. Бірақ мұндай белсенді құрылыстың өзі мәселені толығымен шешпейді. Бір ғана Талдықорғанда 15 мыңнан астам адам, ал қырық мыңнан астам отбасы жер телімін алуға кезекте тұр. Сондықтан, халықтың әлеуметтік осал топтары үшін тұрғын үйлер салу облыс үшін бірінші кезектегі міндетке айналды. 2021 жылы «Нұрлы жер» бағдарламасы бойынша бір миллион шаршы метрден астам аумақты пайдалануға беру жоспарлануда. Тапсырмаларды жүзеге асыруға 31,7 млрд теңге бөлінді. Бюджет қаражаты есебінен 311,9 мың шаршы метр тұрғын үй немесе 4126 пәтер яки 550 тұрғын үй, оның ішінде 2603 пәтерлі 521 үй ағымдағы жылы пайдалануға беріледі деп жоспарлануда.

Жыл сайын жергілікті бюджеттен әлеуметтік тұрғын үй құрылысына қаржы бөлінуінің арқасында іс жүзінде әрбір ауданда заманауи коттеджбек қалашықтар бой көтерді. Мұндай үйлерді сұраныспен ие мамандық иелері, дәрігерлер, мұғалімдер, мүмкіндігі шектеулі жандар алды. Мысал ретінде облыс орталығындағы коттеджбек қалашықтарды келтіруге болады.

Соңғы жылдары шалғайдағы облыс орталықтарында да көпқабатты үйлер бой көтере бастады. Мәселен, өткен ғасырдың сексенінші жылдары соңғы рет көпқабатты үй салынған Сарқан ауданында бес қабатты тұрғын үй салынуда. Еңбекшіқазақ, Көксу, Ескелді аудандарында да үйлер пайдалануға берілді.

Талдықорған қаласы тәуелсіздік жылдарындағы тұрғын үй құрылысының даму кезеңінің жарқын үлгісіне айналды. Бүгінде көпқабатты үйлері бар жаңа аудандар көбейіп келеді. 2000 жылдардың ортасында салынған «Қаратал» ықшам ауданының артынан ілесе алтыншы, жетінші, сегізінші, тіпті тоғызыншы шағын аудандар пайда болды.

Тәуелсіздік алған отыз жылда құрылыс саласы толағай табыстарға қол жеткізді деуге әбден болады. Стиль өзгерді, жұмыс деңгейі арты, құрылыс материалдарының кең таңдауы, олардың көпшілігі отандық өндіріс саланың жаңа болашағын ашуда. Құрылыс саласы бір емес, бірнеше экономикалық дағдарысқа төтеп берді. Қиын-қыстау кезеңде халықты жұмыспен қамтып қана қоймай, елдің экономикалық, әлеуметтік жағдайының арта түсуіне тікелей әсер етті. Бұл маңызды әрі қажетті саланың жұмысы бүгінде жалғасып келеді. Бір сөзбен айтқанда, құрылыс саласы еліміздің қарқынды дамуындағы басты көрсеткіш болып табылады.

Әзірлеген: С. БАЗАРҚҰЛОВА.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ЖЕМҚОРЛЫҚ

АЙНА КІРЛЕСЕ, ЕЛ ҚАЙДА ҚАРАП БОЙЫН ТҮЗЕЙДІ?

ҚАЗАҚСТАН ТӘУЕЛСІЗДІК АЛҒАН 30 ЖЫЛДЫҢ ІШІНДЕ ЖЕМҚОРЛЫҚПЕН КҮРЕСІП КЕЛЕДІ. БІРАҚ, ШЫҒЫП ЖАТҚАН НӘТИЖЕ ШАМАЛЫ. ДҮНИЕ-МҮЛІКТЕРІН ТӘРКІЛЕП, ЖОҒАРЫ ЭШОЛОННАН БАСТАП, ЖЕРГІЛІКТІ ЖЕРДЕГІ БИЛІК ӨКІЛДЕРІН БІРІНЕН КЕЙІН БІРІН ТЕМІР ТОРҒА ТОҒЫТТЫ. АЛАЙДА, АЙЫЛДАРЫН ЖИЫП ЖАТҚАН ШЕНДІЛЕРДІ КӨРМЕЙСІҢ. КЕРІСІНШЕ «МҰРНЫҢ БАРДА БІР СІҢБІРІП ҚАЛ», – ДЕГЕНДЕЙ ЖҰМСАҚ КРЕСЛОҒА ЖАМБАСТАРЫ ТИЕР-ТИМЕСТЕН ПАРА АЛЫП ТҰТЫЛЫП ЖАТСА, ЕНДІ БІРІ ТЕНДЕРДЕН АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНА БӨЛІНГЕН СУБСИДИЯДАН ЖЫМҚЫРЫП ЖҰТҚЫНШАҚТАРЫН ТОЛТЫРЫП ӘЛЕК. ҚЫЛ АЯҒЫ БІЛІМ САЛАСЫ МЕН ДЕНСАУЛЫҚ САЛАСЫ ДА ЖЕМҚОРЛЫҚТЫҢ БЕЛ ОРТАСЫНДА ЖҮР. ТІПТІ, БАЛАЛАРЫН БІР МЕКТЕПТЕН, ЕКІНШІ МЕКТЕПКЕ АУЫСТЫРУ ҮШІН 500 ДОЛЛАРҒА ДЕЙІН ПАРА АЛҒАНДАР ТУРАЛЫ, ЖЕМҚОРЛЫҚПЕН КҮРЕСІП ЖҮРГЕН МЕКЕМЕ ӨКІЛДЕРІ ОБЛЫСТАҒЫ БҮКІЛ АУЫЛ ӘКІМДЕРІНІҢ БАС ҚОСҚАН ЖИЫНЫНДА АЙТҚАНДА, ТАҢДАЙ ҚАҚҚАНБЫЗ.

Жемқорлықсыз қоғам құру көптеген мемлекеттердің басты мақсаттары. Алайда, ол оңайшылықпен жүзеге асып кетуі екі талай. Жең ұшынан жалғасқандармен сыбайлас жемқорлықпен күресті күшейту бағытында Алматы облысында түрлі шаралар үздіксіз жүргізіліп келеді. Қазақстанда да жемқорлықпен күрес жұмыстары әрдайым жетілдірілу үстінде. Әлем елдері сыбайлас жемқорлықпен күресу механизмінің барлық елдерге тиімді болатын бірегей тәсілін әлі ойлап тапқан жоқ.

Сыбайлас жемқорлықпен күресуді жандандыру бағытында, әсіресе мемлекеттік қызметкерлерге қатысты заңды барынша күшейтуде. «Балық басынан шіриді», – дегендей елге тұтқа, халыққа адал қызмет атқарады деген шенділердің өздері жемқорлыққа белшесінен батып, қасықтап жиған абыройларын шелектеп төгіп, елге жеккөрінішті болуда. Бұл дегеніміз – экономиканың бір тетігін бұрап отырғандар релісін істен шығарып, қара басының қамын күйттегендер өздерінің ғана қолын бұлғап қоймай, тамыртаныстықпен қаржы жымқырып, мемлекетті үлкен дағдарысқа алып келуде. Онсызда әлемді жаулаған ковид-19 бен пандемия індеті алып мемлекеттердің экономикасын шайқап, ірі-кәсіпорындарын тоқыратып жатқанда, жең ұшынан жалғасқан сыбайластар, қыл аяғы дәрі-дәрмектерге бөлінген қаржыларға ауыз салуы, жақсылықтың нышаны емес әрине. Сыбайлас жемқорлықпен күрес елдің саяси және экономикалық тұрақтылығына ғана емес, қарапайым халықтың әдет-ғұрпы мен салт-дәстүрлеріне, діни ерекшелігі мен құқықтық мәдениетінің тамырына бойлап кіріп алды. Қазір екінің бірінен сұраңызшы жұмысқа кіру үшін бір нәрсе бермесеңіз еш нәрсе шешілмейді деп айтады. Басында білім саласы туралы айтқанбыз, сол білім ошақтарында тіпті, еден жуушыға дейін жұмысқа пара беріп кіргендерін айтады. Жемқорлыққа қатысты сан-салалы жұмыстар атқарылып, әр жиын сайын сыбайластықтың түбі жақсылыққа апармайтынын айтып, жемқорлықпен шатылғандар туралы түрлі бейнесюжеттер көрсетіп, тіпті шенділерді жемқорлар қамалған түрмелерге дейін алып барып көрсетті. Бірақ, одан сабақ алған шенділер некен-саяқ болып тұр. Не үшін қоғам болып, жемқорлықтың тамырына балта шабайық деп, қызыл кеңірдек болып мәслихаттар өткізіп, мониторинг жүргізіп әлек болып жүрміз? Қызметке келген жас толқындар ашкөздіктен аулақ болсын, жемқорлығы жоқ таза мемлекет құрайық, мемлекеттік қызметкерлер мемлекет қаржысына қол сұқпай, халыққа адал қызмет етсін. Халықтың қамын күйттесін деп үгіттеп жатырмыз. Алайда, мемлекеттік қызметкерлер жасы да, жасамысы да халыққа адал қызмет етіп қалайық деп емес, керісінше асап қалайық дейтін сияқты. Мәселен, Алматы облысында жыл басынан бері сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Алматы облысы бойынша департаменті тарапынан 93 қылмыс тіркелген. Оның 67-і сыбайлас жемқорлық сипатындағы қылмыстар. Департамент басшысы Е. Мақажановтың айтуынша, тіркелген қылмыстардың басым бөлігін парақорлық және жымқыру фактілері құраған. – *«Сыбайлас жемқорлық қылмыстарын жасағаны үшін 159 адам қылмыстық жауапкершілікке тартылса, оның ішінде 22-сі бірінші басшылар : облыстық маңызы бар – 6, қалалық – 4, аудандық-11, ауылдық – бір адам сотталған. Оның ішінде 72 адам 142 млн.теңгеден астам сомаға айыппұлға, 2 адам бас бостандығын шектеуге, 5 адам бас бостандығынан айыруға, мүлкі тәркіленіп және мемлекеттік қызметте қызмет атқару құқығынан өмір бойына айырылып, сотты болыпты. Іс жүргізу аяқталған қылмыстық істер бойынша келтірілген залал сомасы 3,6 млрд. теңгені құраған. Оның 3,5 млрд. теңгесі өтелді»,* – дейді Ернар Әбсейітұлы соңғы он айда атқарылған жұмыстар бойынша берген ақпаратында. Міне осы көрсеткіштердің өзі-ақ, бір ғана Алматы облысында жемқорлықтың қай деңгейде екенін көрсетіп тұрған жоқ па? Егер сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Алматы облысы бойынша департаменті жыл басынан бері осы қылмыстарды тіркемесе, күшіктеген доңыздай бұл сыбайластық тамырын тереңге салатыны хаһ еді. Жауапқа тартылған 159 мемлекеттік қызметкерлердің 22-сі бірінші басшылар екенін аңғарсаңыз, қылықтарына құрық бойламайтын құлқынның құлы болып кеткен небір шенділерді көресіз. Осылармен қолды болған 3,6 миллиард теңгенің 3,5 миллиарды өндіріп алған сыбайлас жемқорлықпен күрес агенттігіне айтар мың алғысы бар шығар. «*Оң көзің сол көзіңе қарауыл болсын»,* – демекші, бұл қылмыспен сыбайлас жемқорлық мекемесі ғана күресіп жатқан жоқ. Қалың бұқара болып, күресуде. Алайда, арам шөптей қаулап кеткен бұл індеттен, ашкөздік ырық бермей келеді.

Жалпы, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың, құқықтық статистикасын талдау көрсеткендей есепті кезеңде анықталған әрбір үшінші қылмыс жергілікті атқарушы органдарға және оларға ведомстволық бағынышты мекемелерге тиесілі болып шыққан. Атап айтқанда, мемлекеттік сатып алу саласына – 11 қылмыс, денсаулық сақтауға – 4, білім беруге – 11, жер қатынастарына – 4, ауыл шаруашылығына – 3, сондай-ақ құрылысты жүзеге асыру кезінде – 4 қылмыс тіркелген. (тендер, мемлекеттік сатып алу және т.б.) Қазіргі уақытта 25 лауазымды тұлға қылмыстық жауапкершілікке тартылды, 10 лауазымды тұлға бойынша айыптау үкімдері өткізілді.

Сонымен қатар, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бағытында азаматтық қоғам институттарымен тығыз өзара іс-қимыл маңызды рөл атқаратындығын мәлімдейді. Бұл орайда «Жетісу – адалдық алаңы» арнайы мониторингтік топ және ақпараттық-ағартушылық штабы тарапынан жүзеге асырылған жобалар оң нәтиже берген. Сондай-ақ, облыс тұрғындарына кеңестер берілетін «Antikor Live» жобасы аясында ҚР Парламент Мәжілісінің депутаттары Жанна Тельпекбаева, Әлия Әбсеметова және Мақпал Тәжмағанбетованың қатысуымен тікелей эфир өткізілген. Бұл жоба қазіргі кезде халықты қызықтыратын өзекті мәселелерді талқылау бойынша тиімді диалог алаңына айналған. Департамент басшысы Ернар Мақажанов бүгінде Алматы облысында квазимемлекеттік сектордың 200-ден астам ұйымында комплаенс қызметі жұмыс істейтінін айтуда. Жыл басынан бері өтініштер бойынша сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының жолын кесуге ықпал еткен бес тұлға көтермеленіп, олардың сыйақы мөлшері 1 миллионға жуық теңгені құраған. Халық болып жұмылғанда ғана сыбайластықтың тамырына бір жола балта шаба алмасақ та біршама тежеуге мүмкіндік туады. Оны жоғарыда сыбайлас жемқорлыққа қарсы агенттіктің атқарған жұмыстарынан да көруге болады.

Әйтеседе, жемқорлықпен белсене күресу үшін, экономиканы жандандыру барысында және ауқымды әлеуметтік түрлендіру мақсатында да мемлекеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы бағытталған заманауи әлеуметтік-экономикалық саясатымен тығыз байланысқан бүтіндей стратегияның қажеттілігі айтылып жүр. Айла-шарғысы таусылмаған алаяқтар мен қолдарының жымысқысы бар жемқорлар мен пара дәметуші және пара берушілердің жолдарын бөгеу барысында заңдарды әлі де қатайта түскен ләзім болар еді.

Түйіні тарқатылмай ең күрделі мәселеге айналған жемқорлыққа қатысты мәліметтерге қарасақ. АҚШ бұл мәселемен өткен ғасырдың 60-70 жылдары бетпе-бет келіпті. «Шейх» операциясы атымен тарихта қалған ФБР агенттері ірі шенеуніктердің, конгрессмендердің, штат губернаторларының кеңселері мен кабинеттерінде болып оларға пара ұсынып, адалдықтарын тексеріпті. Ақша көрсе көмейлері бұлкілдеген ашкөздер, осы операциядан кейін өз мансаптарымен, жоғары лауазымды қызметтерімен қош айтысқан. Міне, біздің елде жүзеге асыратын тағы бір тәжірибе осы. Ал, ең қатал жаза қазіргі күнде Қытай елінде қолданылады. 1980 жылдардың басында қатаң экономикалық қылмыс жасағандар үшін Қытай қылмыстық кодексінде «ату жазасы» күрт көбейген. Қытайда сыбайлас жемқорлықпен шатылғандар өмір бойы сотталу немесе өлім жазасын алады. Ал, Оңтүстік Кореяда сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылық туралы хабарлаған адамға анықталған сомадан пайыздық ақы төленеді. Бір таңқаларлығы жемқорлықты хабарлаушылардың көпшілігі – заң бұзушылардың әріптестері болып шығады екен. Жаңа Зеландиялық үлгіге зер салсаңыз, мемлекеттік органдар қызметкерлері еңбекақысының жоғарылығымен сипатталады. Онда бонустар мен мадақтау жүйесі кең қолданылады. Біздің елде жаңазеландиялық үлгі колданылып, іске асырылып келеді. Сыбайлас жемқорлықпен күресудің тағы бір тиімді жолы – Сингапурлық жүйе. Бүгінгі таңда Сингапурде қылмыс үшін жазалағаннан, ең дұрысы оның алдын алу принципі бойынша әрекет ету. Бұл елдерде сыбайлас жемқорлыққа айыпталушыға кінәсіздік презумпциясының принципі қолданылмайды, ол өзінің кіріс көздерін түсіндіруге міндетті. Ал, Қазақстанда осы бағыттағы жұмысты жандандыру үшін ҚР Жоғарғы Соты төрағасының өкімімен соттардың қызметін қамтамасыз ету Департаментінде дербес құрылымдық бөлімше – ішкі қауіпсіздік және соттардағы сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бөлімі құрылған. Осындай құрылымдық бөлімшелер облыстық және оларға теңестірілген соттардың кеңселерінде бар. Аумақтық бөлімдердің қызметін үйлестіру және олардың алдындағы міндеттерді анықтау ішкі қауіпсіздік және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бөліміне жүктелген. Алайда, сот саласындағы судьялардың да осы парақорлықпен шатылып жатқанын интернет желілерімен ақпарат құралдары көзге шыққан сүйелдей бадырайтып тұрып көрсетіп жатады. Мұндайда «өзің дүмшесің кімге үлгі болғандайсың», – деген халық мәтелі еріксіз ойға оралады.

Ішкі қауіпсіздік және соттардағы сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бөлімі мен оның аумақтық бөлімшелері І ҚБ-мен белгіленген міндеттерді орындауға бағытталған профилактикалық іс-шараларды тұрақты негізде өткізеді. Мәселен, сыбайлас жемқорлық элементтеріне қарсы іс-қимыл, сондай-ақ, сыбайлас жемқорлық көріністері туындаған кезде азаматтардың жүгінуіне мүмкіндік беру мақсатында, аумақтық бөлім бастықтарының азаматтарды күнделікті қабылдауын жүргізу механизмін іске асыруда. «Жемқорлық індет, онымен күресу міндет» – деп айдарлап ат қойып, жемқорлармен алысып келеміз. Бұл құбылысқа қоғамда қарсы. Қазақстан ТМД мемлекеттерінің арасында бірінші болып 1998 жылы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» арнайы заңын қабылдаған болатын. Тіпті, бұл саладағы ұлттық заңнаманы жетілдіру барысында Біріккен Ұлттар Ұйымының сыбайлас жемқорлыққа қарсы, трансұлттық ұйымдасқан қылмысқа қарсы конвенцияларын және басқа да жалпы жұрт таныған халықаралық актілерді ратификациялап, сыбайлас жемқорлыққа қарсы бүкіл әлемдік қоғамдастықтың тең мүшесіне айналды. Әлем елдеріндегі озық үлгілерді қабылдап, жемқорлыққа қарсы заң тармақтарын қайтайтып-ақ жатыр. Алайда, Республиканы былай қойғанда, бір Алматы облысының өзінде жемқорлықпен шатылып жатқан шенділердің санына қарап, «ет бұзылса тұз себер, тұз бұзылса не себеміз» – деген ой сананды санға бөліп жібереді. Ат үстінде жүргендер, «қанағат қарын тойғызады» – деген аталы сөзді плакатқа жазып, қызметтік бөлмесіндегі қабырғаға іліп қойса, бөлмелеріне кіріп шыққан сайын сол тәмсілге көздері түссе, қомағайлықпен өздері күрессе, мына қоғам баяғыда гүлденіп кетер еді-ау. Бірақ оны жүзеге асырып жатқан бір шенеунікті көрмедік. Жемқорлыққа ерлер түгілі, нәзік жанды әйел қызметкерлердің көш бастап тұрғанын қалай жасырасың? Құлқын үшін торға қамалғандар бала-шағаларына «сендердің қамдарың үшін осы жолға түстім», – деп айта ма? Табалаудан да, жазғырудан да, аулақпыз. Алайда, мемлекеттік қызметкер халықтың айнасы. Ал, айна кірлесе, бұқара кімге қарап бойын түзейді.

Айтақын МҰХАМАДИ

Дүйсенбі - Понедельник, 22 қараша

ҚАЗАҚСТАН

06.00, 04.15 Әнұран
06.05 «Ауылдастар»
06.25 «Тәуелсіздік тәуекелдері»
07.00 «ТАҢШОЛПАН»
10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 01.35 Aqparat
10.10 Т/х «Тағдыр жалыны»
12.00, 21.30 Т/х «Күйеу бала»
13.10 «Qyzyq Eken»
14.00 «Теледәрігер»
15.10 «Апта»
16.00 Т/х «Шілдеде жанған шырақ»
17.15 «Qyzyq Eken»
18.00 Т/х «Тағдыр жалыны»
20.35 «Ashyq Alan»
22.30 «Жатмекен»
23.30 «Жарқын жүздесу»
00.30 «Сана» Ток-шоу
02.10 «Ashyq Alan»
03.00 «Теледәрігер»
03.50 «Ауылдастар»

ХАБАР

05.00, 16.00 Сериал «Братство Десанта»
07.00 «Таңғы хабар»
10.00 Д/ф «Человек – Эпоха : дальше и выше мечты»
11.00 Әсем Әуен
12.00, 23.45 Т/х «Шашу»
13.00, 21.30 Т/х «Шайқалған шаңырақ»
14.00 Т/х «Пәленшеевтер»
15.00 «Бүгін»
18.00 Мегахит
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Бизнеске бағыт»
21.00 Итоги дня
22.30 Премьера! «Национальный интерес с Ерланом Бекхожиным»
00.45 «Discovery : Сквозь червоточину с Морганом Фрименом»

АСТАНА

06.00 «Ұрланған тағдыр»
06.45, 05.20 Үздік әзілдер
07.00 М/ф «Маша и медведь»
09.30, 22.00 Т/х «Үзілген моншақ»
10.00, 22.30 «Қарындасым, Қарлығашым»
11.00 Т/с «Қара ниет-2»
12.15, 23.30 Т/х «Жауынгер»
14.00 «Айтарым бар»
15.00 Д/ф «Формула личности»
16.00 «Лучшие из достойных»
16.35 Т/х «Сүлеймен Сұлтан»
18.00 Т/х «Фазилет ханым»
20.00, 01.00 «Астана таймс»
21.00 «Әйел тағдыры-2»
01.50 Т/х «1001 түн»
03.30 «Q travel»
04.30 «Kaznet»
05.30 «Сырты бүтін»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Жить здорово!»
07.00 «Қайырлы таң, Қазақстан»
08.00 «Доброе утро, Казахстан!»
09.00 «Прошу поверить мне на слово»
13.00 «На самом деле»
14.15 «112»
14.30 «QOSLIKE»
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Көреміз»
20.00 «Главные новости»
20.40 Т/с «Условный мент»
00.30 «Желтый глаз тигра»
01.45 «Мата Хари»
03.00 «Пусть говорят»
04.00 «112»
04.15 «Басты жаңалықтар»

КТК

07.05 «Дау-дамайсыз»
07.30 Т/х «Журналист»
08.20 «Бақыт жолында»
09.30 Триллер «Тихий омут»
11.30 «Дочки»
15.50 «Небеса подождут»
17.00 Т/х «Бақыт жолында»
18.10 «Әулеттер тартысы»
19.30 Кешкі жаңалықтар
20.00, 02.25 АСТАРЛЫ АҚИҚАТ
21.00 Вечерние новости
21.40 «Шеф-5»
23.50 «Морские дьяволы. Рубежи Родины»
01.40 «Небеса подождут»
03.10 «Mama Mia»
04.00-04.30 Кешкі жаңалықтар

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 Апта (қаз)
10.00 Апта (рус)
11.00 «Жүрек сөзі»
11.45 «Спорт» (әдіс)
11.50 «Тәуелсіздік жылнамасы»
11.53 «Тұғырдағы тұлға»
12.00 «Қазақ үні»
12.35 «Полицейская служба»
12.45 «Жетісудың ақын-жыраулары»
13.00 «Олжа»
13.30 «Ән тыңдайық»
14.00 «Талқы»
14.50 «Тарихнама» (қазақ хандары)
15.00 «Зейнеп апа әңгімелері»
15.30 «Әсем әуен»
16.30 «Тәуелсіздік тұлғалары»
17.00 «Шашу» /тікелей эфир/
17.45 «Ковид-шолу»/Ковид-обзор
17.52 «Тәуелсіздік жылнамасы»
18.00 Жаңалық
18.15 Новости
18.25 «Ковид-шолу»/Ковид-обзор
18.35 «Жанашыр» /тікелей эфир/
19.20 «Тәуелсіздік жылнамасы»
19.30 «Қазақ тілі»
20.00 «Әдебиет пен адамзат»
20.15 «Ковид-шолу»/Ковид-обзор
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.00 «Ән тыңдайық»
21.30 Итоговые новости
22.00 «Бүгінгі дін»
22.30 «Әсем әуен»
23.10 Новости
23.35 Жаңалықтар

31 КАНАЛ

06.00 Әзіл студио
06.40 «Жанкешті ханымдар»
09.00 31 әзіл
10.00 М/ф «Маша и медведь»
11.30, 21.50 «Ханшайым»
13.00 Сериал «Құзғын»
14.00 М/ф «Тимон и Пумба»
15.00 «Кухня»
16.00 Ералаш
16.50 Худ/ф «Ангелы Чарли»
18.55 «Кухня»
20.00 Информбюро
21.00 «Ұшқан ұя»
23.30 Худ/ф «Власть страха»
01.50 31 әзіл
02.30 Кел, татуласайық!
04.30 Whats upp?
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.20 «Қуырдақ»
07.00 «Оян, QAZAQSTAN»
09.00, 15.00 «Ерке мұң»
10.00 «Келесі кім?»
11.00 «Орел и решка»
12.10 Худ/ф «Все псы попадают в рай-2»
14.00, 00.10 Т/х «Гудия»
16.00 «Q-Елі»
16.40 «Тайны госпажи Кирсановой»
17.40 «Московские тайны»
19.00 «Студия 7»
19.30 Сериал «Балабол-4»
21.40, 03.10 «Ағайындылар»
23.00, 04.20 Т/х «Сен жалғыз емессің»
01.10 Худ/ф «KZландия»

Сейсенбі - Вторник, 23 қараша

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Ауылдастар»
06.25, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 03.35 Aqparat
07.00 «ТАҢШОЛПАН»
10.10, 18.00 Т/х «Тағдыр жалыны»
12.00 Т/х «Ақ жауын»
12.55, 21.30 Т/х «Күйеу бала»
13.10 «Qyzyq Eken»
14.00 «Теледәрігер»
15.15 «Talpyn»
15.50, 23.30 Т/х «Қазақ елі-2»
17.15 «Qyzyq Eken»
20.35 «Ashyq Alan»
00.25 «Сана»
01.30 Футбол-2022. Финляндия- Франция

ХАБАР

05.00, 16.00 «Застава»
07.00 «Таңғы хабар»
10.00 Д/ф «Бросить вызов судьбе»
10.45 Әсем Әуен
12.00, 23.30 «Бәсеке-2»
13.00, 21.30 Т/х «Шайқалған шаңырақ»
14.00, 22.30 «Пәленшеевтер-4»
15.00 «Большая неделя»
18.00 Мегахит
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Тарих айнасы»
21.00 Итоги дня
00.45 «Discovery : червоточину с Морганом Фрименом»

АСТАНА

06.00 «Ұрланған тағдыр»
06.45 Үздік әзілдер
07.00 М/ф «Маша и медведь»
09.30, 22.00 Т/х «Үзілген моншақ»
11.00, 21.00 Т/х «Қара ниет-2»
12.15, 23.30 «Жауынгер»
14.00 «Айтарым бар»
15.00 Д/ф «Формула личности»
15.40, 03.30 «Қарлығаш» күзет агенттігі
16.35 Т/х «Сүлеймен Сұлтан»
18.00 «Фазилет ханым»
20.00, 01.00 «Астана таймс»
22.30 «Қарындасым қарлығашым»
01.50 «1001 түн»
04.30 «Q travel»
05.20 «Сырты бүтін»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Жалғыз жауқазын»
07.00 «Қайырлы таң, Қазақстан»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
11.00 «Жить здорово»
12.00 «На самом деле»
13.00 «Пусть говорят»
14.15 «112»
14.30 «QOSLIKE»
18.30, 02.50 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Көреміз»
20.00 «Главные новости»
20.40 Сериал «Условный мент»
00.40 «Воскресенский»
03.00 «112»
03.15 «Басты жаңалықтар»
03.45 «Жалғыз жауқазын»

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар
07.30 Т/х «Журналист»
08.20 «Бақыт жолында»
09.40 Новости
10.20 «Было дело»
11.10 «Игра. Реванш»
13.30 «Шеф-5»
15.50 «Небеса подождут»
17.00 Т/х «Бақыт жолында»
18.10 «Әулеттер тартысы»
19.30 Кешкі жаңалықтар
20.00 АСТАРЛЫ АҚИҚАТ
21.00 Вечерние новости
21.50 «Шеф-5»
00.10 «Игра.Реванш»
01.50 «Худшая подруга»
02.30 АСТАРЛЫ АҚИҚАТ
03.15 «Mamma Mia»
04.00-04.30 Кешкі жаңалықтар

ЖЕТІСУ

07.00 Әнұран
07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Ұлт құндылығы»
10.30 «Қазақ тілі»
11.00 «Жанашыр»
11.45 «Спорт» (әдіс)
11.50 «Тәуелсіздік жылнамасы»
11.53 «Тұғырдағы тұлға»
12.00 «Шашу»
12.45 «Жетісу батырлары»
13.00 «Әдебиет пен адамзат»
13.30 «Ән тыңдайық»
14.00 «Әсем әуен»
14.50 «Тәуелсіздік жылнамасы»
15.00 «Зерде»
15.30 «Бүгінгі дін»
16.30 «Тәуелсіздік тұлғалары»
17.00 «Шашу» /тікелей эфир/
17.45 «Ковид-шолу»/Ковид-обзор
17.52 «Тәуелсіздік жылнамасы»
18.00 Жаңалық
18.15 Новости
18.25 «Ковид-шолу»/Ковид-обзор
18.35 «Дәрігер кеңесі» /тікелей эфир/
19.20 «Тәуелсіздік жылнамасы»
19.30 «Сегодня» /прямой эфир/
20.00 «Тәуелсіздік тұлғалары»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.00 «Әсем әуен» (дәстүрлі әндер)
21.30 Итоговые новости
22.00 «Сағындырған әндер-ай» 2016 1-бөлім SD концерті
23.10 Новости
23.35 Жаңалықтар

31 КАНАЛ

06.00, 04.00 Әзіл студио
06.40 Информбюро
07.40 «Жанкешті ханымдар»
10.00 М/с «Маша и медведь»
11.30, 21.05 Сериал «Ханшайым»
13.00 Сериал «Құзғын»
14.00 М/с «Тимон и Пумба»
15.00 Сериал «Кухня»
16.00 Экстрасенсы-детективы
17.00 Худ/ф «Пастырь»
19.00 Сериал «Кухня»
20.00 Информбюро
21.00 Zeinet.kz
22.40 «Достопочтенный джентельмен»
00.10 31 әзіл
02.00 Кел, татуласайық!
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.20 «Қуырдақ»
07.00 «Оян, QAZAQSTAN»
09.00, 15.00 «Ерке мұң»
10.00, 17.40 Т/с «А у нас во дворе-2»
11.15 Т/с «Балабол-3»
14.00 Т/х «Гудия»
16.00, 02.50 «Q-Елі»
16.40 «Тайны госпажи Кирсановой»
19.00 «Студия 7»
21.40, 03.10 «Ағайындылар»
23.00, 04.20 «Сезім симптомдары»
00.15 Jaidarman live 1/4
01.10 «Тайная жизнь моего секретаря»

Сәрсенбі - Среда, 24 қараша

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Ауылдастар»
06.25, 10.00, 13.00, 15.00,17.00, 20.00, 03.55 Aqparat
07.00 «Таңшолпан»
10.10, 18.00 Т/х «Тағдыр жалыны»
12.00, 21.30 Т/х «Күйеу бала»
13.10 «Qyzyq eken»
14.00 «Теледәрігер»
15.15 «Тәуелсіздік тарландары»
16.00 «Шілдеде жанған шырақ»
17.15 «Qyzyq eken»
20.35 «Ashyq alan»
22.30 Т/х «Жат мекен»
23.35 «Интер» - «Шахтер Донецк»
01.50 «Манчестер сити» - «ПСЖ»

ХАБАР

05.00, 16.00 «Братство десанта»
07.00 «Таңғы хабар»
10.00 «Судьба человека – Судьба страны»
11.00 Әсем әуен
12.00, 23.30 Т/х «Шашу»
13.00, 21.30 «Шайқалған шаңырақ»
14.00, 22.30 Т/х «Пәленшеевтер-4»
15.00 «Бүгін»
18.00 «Мегахит»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Отдел журналистских расследований»
21.00 Итоги дня
00.45 «Discovery:Сквозь червоточину с Морганом Фрименом»

АСТАНА

06.00 «Ұрланған тағдыр»
06.45, 05.00 Үздік әзілдер
07.00 М/ф «Маша и медведь»
09.30 «Үзілген моншақ»
10.00, 22.00 «Қарындасым қарлығашым»
11.00 «Әйел тағдыры-2»
12.00, 23.30 Т/х «Жауынгер»
14.00 «Айтарым бар»
15.00 «Формула личности»
16.00 «Лучшие из достойных»
16.35 «Сүлеймен Сұлтан»
18.00 Т/х «Фазилет ханым»
20.00, 02.10 «Astana times»
21.00 «Әйел тағдыры-2»
01.50 «1001 түн»
03.30 «Q travel»
04.30 «KazNet»
05.30 «Сырты бүтін»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Жить здорово»
07.00 «Қайырлы таң, Қазақстан»
08.00 «Доброе утро, Казахстан»
09.00 «Плакучая Ива»
13.00 «На самом деле»
14.15 «112»
14.30 «QOSLIKE»
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Көреміз»
20.00 Главные новости
20.40 Т/с «Условный мент-2»
00.30 «Желтый глаз тигра»
01.45 «Мата Хари»
03.00 «Пусть говорят»
04.00 «112»
04.15 «Басты жаңалықтар»

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар
07.30 «Журналист»
08.20 «Бақыт жолында»
09.30 Новости
10.20 Было дело
11.10 «Морские дьяволы. Рубежи Родины»
13.35 «Шеф-5»
15.50 «Небеса подождут»
17.00 Т/х «Бақыт жолында»
18.10 «Әулеттер тартысы»
19.30 Кешкі жаңалықтар
20.00 «Астарлы ақиқат»
21.00 Вечерние новости
21.40 «Шеф-5»
23.50 «Морские дьяволы. Рубежи Родины»
01.40 «Небеса подождут»
02.25 «Астарлы ақиқат»
03.10 «Mamma mia»
04.00-04.30 Кешкі жаңалықтар

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Полицейская служба»
10.30 «Сегодня»
11.00 «Дәрігер кеңесі»
11.45 «Спорт» (әдіс)
11.50 «Тәуелсіздік жылнамасы»
11.53 «Тұғырдағы тұлға»
12.00 «Шашу»
12.45 «Жетісудың ақын-жыраулары»
13.00 «Тәуелсіздік тұлғалары»
13.30 «Ән тыңдайық»
14.00 «Әсем әуен»
14.50 «Тарихнама» (қазақ хандары)
14.57 «Жүрек сөзі»
15.30 «Әсем әуен»
16.30 «Тәуелсіздік тұлғалары»
17.00 «Шашу» /тікелей эфир/
17.45 «Ковид-шолу»/Ковид-обзор
17.52 «Тәуелсіздік жылнамасы»
18.00 Жаңалық
18.15 Новости
18.25 «Ковид-шолу»/Ковид-обзор
18.35 «Сыралғы» /тікелей эфир/
19.20 «Тәуелсіздік жылнамасы»
19.30 «Бүгін» /тікелей эфир/
20.00 «Тәуелсіздіктің құрдастары»
20.15 «Алматы облысы - 20 жыл (20 тұлға)
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.00 «Әсем әуен» (дәстүрлі әндер)
21.30 Итоговые новости
22.00 «Сағындырған әндер-ай» 2016 2-бөлім SD концерті
23.10 Новости
23.35 Жаңалықтар

31 КАНАЛ

06.00 Әзіл студио
06.20 Информбюро
07.20 «Жанкешті ханымдар»
09.00 31 әзіл
10.00 М/с «Маша и медведь»
11.30 Сериал «Ханшайым»
13.00 «Ұшқан ұя»
14.00 «Құзғын»
15.00 Сериал «Кухня»
16.00 Ералаш
16.30 Кино. «Отец невесты-2»
18.50 Сериал «Кухня»
19.55 Пенсия.kz
20.00 Информбюро
21.00 «Ұшқан ұя»
22.00 «Ханшайым»
23.40 Кино. «Колдунья»
01.50 31 әзіл
02.30 Кел, татуласайық!
04.30 Whats upp?
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.20 «Қуырдақ»
07.00 «Оян, Қазақстан»
09.00, 15.00 Т/х «Ерке мұң»
10.00, 17.40 «Московские тайны»
11.15, 19.30 «Балабол-4»
14.00, 00.10 Т/х «Гудия»
16.00, 02.40 «Q-елі»
16.40 «Тайны госпожи Кирсановой»
19.00 «Студия 7»
21.40, 03.10 «Ағайындылар»
23.00, 04.20 Т/х «Сен жалғыз емессің»
01.10 «Тайная жизнь моего секретаря»

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

АЛАШ АРЫСЫ

АЗАТТЫҚТЫҢ ТАҢЫН АҢСАҒАН

КӨРНЕКТІ ҚОҒАМ ЖӘНЕ МЕМЛЕКЕТ ҚАЙРАТКЕРІ ӘЛИХАН БӨКЕЙХАНОВ XX ҒАСЫР БАСЫНДА ҚАЗАҚТЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК, МӘДЕНИ, РУХАНИ ТАРИХЫНДА ӨШПЕСТЕЙ ІЗ ҚАЛДЫРҒАН ҒҰЛАМА ҒАЛЫМ ОРМАНТАНУШЫ, ЭКОНОМИСТ, ТАРИХШЫ, ЭТНОГРАФ, ӘДЕБИЕТТАНУШЫ, АУДАРМАШЫ ӘРІ ПУБЛИЦИСТ ТҰЛҒАНЫҢ БІРІ РЕТІНДЕ ТАНЫМАЛ. ӘЛИХАН НҰРМҰХАМЕДҰЛЫ БӨКЕЙХАНОВ 1866 ЖЫЛЫ СЕМЕЙ ОБЛЫСЫНА ҚАРАСТЫ ҚАРҚАРАЛЫ УЕЗІНДЕ ДҮНИЕГЕ КЕЛГЕН.

Әлихан Бөкейханов – ол қазақ зиялыларының көшбасшысы. XX ғасырдың басынан өмірінің соңына дейін қазақтың мұңын мұңдап, жоғын жоқтаған, соның жолында өзін құрбан еткен азамат.

Әлихан Бөкейханов: *«Бостандыққа апаратын жалғыз жол – ұлттық ынтымақ қана»,* – деген екен. Өз халқының тәуелсіздігімен қатар сол халықтың заманауи даму үрдісінен де қалмауы үшін күресті. Яғни, Алаш көсемі өзінің күресі мен идеялары арқылы қазақ халқының ұлт ретінде сақталуымен бірге өркендеуін де ойластырды. Әлихан Бөкейханов және оның серіктерінің осындай әрекеттері қазақ халқының өз тарихында ең алғаш рет әлемдік даму үрдісіне бет алғанын айғақтады.

XX ғасыр басында ұлтшылдық идеясы ғана халықты топтастыра алатын еді. Ұлтына ерекше жаны ашитын, оның отаршылдық қамытындағы тағдырын өзгертуге тәуекелге баратын ұлтшылдық көзқарастағы тұлғалар ғана азаттық күресін ұйымдастыра білетін еді. Осы кезеңде жоғары немесе арнаулы білім алған қазақ оқығандарының шоғыры қалыптаса бастады. Осы топты баулитын оған басшы болатын тұлғаны тарихи кезең тарих сахнасына шығарды.

Тарихта аттары қалған, қазақ халқы үшін, тәуелсіздік үшін күрескен, ұлт болашағы үшін құрбан болған Алаш арыстарының ұлы жолдарын үлгі ете отырып, келер ұрпақтың санасына сіңіру біздің басты борышымыз.

Асем АНДАБЕКОВА
Талдықорған сервис және технология колледжі, тарих пәнінің оқытушысы.

ӘҢГІМЕ ●

ҚОҢЫР ТАУЫҚТЫҢ хикаясы

Тату-тәтті көрші болып отырған Шекеркүл шешей мен Орынбасардың арасынан әнеукүні бір қара мысық өтіп кетті. «Қара мысықтың» кейпіне кірген шайтан – Шекеркүл шешейдің қоңыр тауығы еді. Орынбасар мен Шекеркүл шешейдің екі үйінің арасын бөліп тұрған терең сай, елу жылдан бергі мызғымас шекара іспетті болатұғын. Сол шекараны Шекеркүл шешейдің қоңыр мекиені заңсыз түрде бұзып, арғы бетке өтіп кетіпті-дағы, Орынбасардың тауық қорасына барып тығылып, саяси баспана сұрапты. Әрине, Орынбасар «отказ» бере алмаған.

Және де бір айта кететін жай, Орынбасар шешейдің үйінде, қыпқызыл айдары айға шапқан, өзі күшті, айдары сұсты қараала әтеш бар еді. Үюлі тұрған тезектің үстіне қарғып шығып, екі қанатымен екі санын шапалақтай сабалап, бар даусымен өзінің тумай жатып жаттап алған «кукарекуіне» басқан кезде бар ғой, Сарноқай тауының сай-сала, қолтық-қойнауына қосыла Аңқоймастың аңғары да күңіреніп кеткендей болушы еді... Айдарынан нағыз махаббат лебі есіп тұратын осы қараала әтеш, Шекеркүл шешейдің қоңыр тауығының «шекараны» бұзып, арғы бетке өтіп кетуіне бірден-бір себеп болған сияқты.. «Махаббатқа – шекара кедергі емес!» – деген осы.

Екі ортаға екі демалып, белін уқалай-уқалай жүріп, Орынбасардың ауласына әрең дегенде жеткен Шекеркүл шешейдің көзіне қоңыр мекиені оттай басылды. Сол-ақ екен, Шекеркүл мен Орынбасардың ортасынан бір қара мысық «баж» ете қарғып өте шықты да, екеуінің арасында қалаймақан «ұрыс» басталды да кетті.

– Әй, мынау менің тауығым ғой!- деген Шекеркүлге:

– Оттапсың! – деді Орынбасар – Жұмыртқа кезінен өзім бастырып, бағып-қағып, мәпелеп өсірген шібиім бұл, білгің келсе!

– Әй, ана бір тұтам құйрығынан танып тұрмын ғой мен, өз тауығымды! Әнеукүні, Тойбек шалдың көк тазысы қуалап, құйрығын жұлып алған ...

– Сандалма! Түнеукүні, бір жыным ұстап, денем құрыстап тұрғанда, бір аяқ қайнаған ыстық суды шашып жіберіп, ол шібидің құйрығын өзім жидітіп түсіргенмін ...

– Танып тұрмын, мына тауық менікі! Қазір алып кетемін...

– Алып қара... Не көрсетер екенмін, мен саған ...

– Не көрсетесің?!

– Әй, көзі шүңірейген шүйкедей албасты, бері келші, бері, ұстап алып, жүндей түтейін...

– Түткішін... Үрген местей болып, іркілдеген неменің ... – десе де, Шекеркүл шешей бір қырындап, ақырын-ақырын, сырғый-сырғый, ауладан шығып кетуге тырысты...

Шамасы, жеме-жемге келгенде, жекпе-жек айқаса кетсе, Орынбасардың салмақ дәрежесі, өзінің салмағынан басым түсетінін Шекеркүл шешей іштей сезінетін болуы керек ... Шекеркүл, қауіп-қатерден аулағырақ жерге барып тұрып алды да, Орынбасарға қарай, жетпіс жыл бойы ерінбей, жалықпай жиып-терген қарғысын қарша боратты...

Екеуінің езулерінен ақ көбігі ағып, ауыздары қисайып, жақ сүйектері қарысып қалар ма еді, қайтер еді, егерде, бұл ауылға үш аяқты тырқылдағын дырылдатып, милица бала келіп қалмағанда... Учасковый бала қолма-қол хаттамалап, пыртоқолын жазғаннан кейін, екі кемпірдің арызына да қол қойдырып алып:

– Менен де үлкен бастықтар бар, бұл істі тергеп-тексеріп, шешімін солар айтады сіздерге! – деп, дырылдағын дарылдата түтінін бұрқыратып, аудан асып кете барды...

Арада апталар өткенде, су жыландай сумаң еткен суыт хабар, екі кемпірді де аудан орталығындағы тергеушіге келсін деген шақырту қағаз, «пәбеске» түрінде ауылға жеткен еді. Аудан орталығына өлдім-талдым дегенде әрең жеткен екі кемпірдің тағы да жолы болмады. Жұмыс уақыты біткен кезде келгендіктен, кеңсе, сот, пошта дегендеріңіз түгелдей жабылып қалыпты. Біреуі жиен қызының үйіне түнеп, біреуі, соғыстан кейінгі жылдардағы ер-азаматтардың аздығының салдарынан жүн-жұрқа, тері-терсек жинағыш агентке тиіп алып, баяғыда-ақ аудан асып кеткен «подругасының» үйіне қонып шығып, ертеңіне тергеушінің кеңсесіне кірсе:

– Шешейлер-ау, айтып отырған тауықтарың не?! Адам өзі, тоғыз жылқы, сегіз сиыр ұрлаған баукеспе ұрыға не істерін білмей, басы қатып отырса... Мұндай ұсақ-түйекпен учасковый айналысады. Барыңдар, бұдан былай мазамды алмаңдар!- деп, тас-талқаны шыға ашуланып, екеуін де қуып шыққандай болды.

Екі кемпірдің жолы болмай, еңселері түсіп ауылға қайтып келгенде:

– Қуатит! Ендігі жерде, бұрынғының қазақтарындай нағыз қазақ боламыз. Әр ауылдың өз ақсақалы, өз төбе биі болуы керек! – деп, даурығып жүрген Бисапа қатты қуанды. Қуанатындай да жөні бар, өмір бойы шекесі терлеп, жаны қиналып жұмыс жасап, шөп басын сындырып көрмеген Биекең, (Бисапаны айтамын), осы бір жаңғырған жаңа заманда өзін, қояр да қоймай жүріп, он бес үйлі ауылдың биі етіп сайлатып алған еді...

Ауыл арасындағы ұсақ-түйек кикілжің, өсек-аяң, дау-дамайға орынсыз киліге кететін әдетімен :

– Сонда, бұл тауық кімдікі және де жамырамай, кезекпен айтыңдар!- деді Биекең, екі кемпірге тесіле қарап.

– Менікі... менің тауығым, айналайын ... Садағаң кетейін қайным-ау, ана албастыға айтшы, түсіндіріп ...

– Ал, сен кемпір не дейсің?

– Ойбай, тұтақ, өз тауығым! Балапан кезінен өзім бағып...

– Әб-бәрәкалла, дұр-рр-ес!.. Әкел бері тауықты... Ойланып, бір шешімін шығарған дұрыс болар!- деп, ойланғандай бола біршама үнсіз отырды да :

– Ал енді, әділ төрелігін айтсам, былай болсын... – деді де, қалтасынан ағаш сапты өткір бәкісін суырып алып, қаннен қаперсіз, ойында түк жоқ, бір бұрышта қалғып-мүлгіп, қараала әтеш «ғашығын» ойлап отырған қоңыр тауықтың басын шорт кесіп алды, «Әттеген-ай, маған не болды?!» – дегендей қанаттарымен ауаны сабалай далбаң қаққан байқұстың, әлі де болса жаны толық шығып болмаған денесін әйеліне қарай тастай беріп:

– Мә, жүнін жұл да, тезірек кеспе көже жасап жібер!- деді.

Тігерге тісі жоқ үңірейген ауыздары ашылып қалған екі кемпірге қарап:

– Сендер, үйлеріңе қайта беріңдер – деді, үлкен бір істі тындырғандай-ақ...

– Ау, Бисапа қайным-ау...-дей берген Шекеркүлге:

– Сендердің дауларың осы тауық па еді?! – деді төбесінен төне қарап.

– Иә...

– Иә, айналайын ...

– Дауларың қоңыр тауық болса, міне, тауық жоқ енді. Тауық жоқ болған соң, дау да жоқ, дамай да жоқ, ұқтыңдар ма?! Бітті, бар... Бара беріңдер! – деді, Бисапа би, өз шешіміне өзі қатты риза болған кейіппен...

Е-he-he! Көзсіз махаббат кімге опа берген дерсің... Міне, опасыз махаббаттың «құрбаны» болған «Қоңыр тауықтың» хикаясы осылай аяқталды... Біреуі, әлденеден үнжырғасы түскендей бола алып денесін ауырлау қозғап аяңдап бара жатқан, енді біреуі белі бүкірейіп, Шаған тауының алып тұлғасына аттаған сайын құдды бір қайын атасына иіліп сәлем салғандай бола, екі тізесі кезек-кезек бүгіліп, құлап қалардай болып бара жатқан екі кемпір Бисапа бидің үйінен үнсіз ғана алыстай берді... алыстай берді.

Қыдыр БАЙДҮЙСЕНОВ
ТЕКЕЛІ ҚАЛАСЫ

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

АШЫҚ ӘҢГІМЕ

ҚЫТАЙҒА ЖУРНАЛИСТ БОЛЫП БАРЫП, ЖАЗУШЫ БОЛЫП ОРАЛДЫМ

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ МЕН ЖУРНАЛИСТИКА САЛАСЫНА ӨЗІНДІК ҮЛЕСІН ҚОСЫП КЕЛЕТІН, ОҚЫРМАНҒА ТЫҢ ШЫҒАРМАЛАРЫМЕН ТАНЫС, ЖУРНАЛИСТЕР ЖӘНЕ ЖАЗУШЫЛАР ОДАҒЫНЫҢ МҮШЕСІ, ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚ ПЕН КЛУБЫНЫҢ МҮШЕСІ, «ЖЕТІСУ» ТЕЛЕАРАНАСЫНЫҢ БӨЛІМ БАСШЫСЫ, «JANR» ЖЕТІСУ ӘДЕБИ КЛУБЫНЫҢ ПРЕЗИДЕНТІ ЕСБОЛАТ АЙДАБОСЫН ОРДА БҰЗАР ШАҚТАН ӨТІП, ҚЫРЫҚТЫҢ ҚЫРҚАСЫНА ШЫҒЫП ОТЫР. МЕРЕЙЛІ ЖАСТЫҢ ТӨРІНЕН ОРЫН АЛҒАН ЖАЗУШЫ АҒАМЫЗБЕН ТІЛДЕСУДІҢ СӘТІ ТУДЫ.

АЛАТАУ: – Кез келген адам балалық шақтан өтетіні белгілі. Қырықтың қырқасына шығып отырған Есболат Айдабосынның балалығы жайында білсек дейміз?

Есболат АЙДАБОСЫН: – *Классикалық қазақы отбасының тәлімін алдым. Атам мен апам, әкем мен шешем, ағаларым мен қарындасым, бәріміз бірге тұрдық. Үлкен екі ағам – атамның баласы болды, мен апамның баласы едім, «арпа ішіндегі жалғыз бидай» ғана әке-шешеме тән. Күнде кешкілік төрт көзіміз түгел жер үстелдің басына жиылып ас ішеміз, тамағымды тауысқан соң апам отыратын бөстекке басымды қойып қисайып жатамын. Үлкендер әр нәрсені әңгіме қылады, мен сол әңгімелерді тыңдап жатып ұйықтап кететінмін. Ертеңіне апамның қойнында бір-ақ оянам. Сол бір көнетоз бөстекті, сол бір ыстық құшақты әлі сағынамын. Сағыныш деген адам бойындағы ұлы сезімнің бірі ғой, кейде кеудені кернеп сыймай кетеді. Сондай сәттерде қолға қалам алып «балалық шаққа саяхат» жасап қайтатыным бар. Жалпы менің шығармашылық жолым осы балалық шаққа саяхаттан басталған. «Қызыл сақа», «Сүлікқара», «Қамшыұстар», «Қоңыр боти» деген әңгімелер сол балалық шақтан естеліктерім. Атам мен апамның бүкіл болмыс-бітімін, мінез-қылықтарын суреттеп «Менің атам», «Қайран әжем» деген эссе жаздым. Айта берсек балалық шақ туралы әңгіме көп. Бақытты балалықты өткердім деп айтсам болады. «Бақытты балалық» демекші, осы сөздің төркінін бертінде түсініп жүрмін өз басым. Адам бала кезінде әр нәрсеге қуана біледі екен, есейе келе сол қуанышы сиреп кетеді, тіпті қуануды ұмытып кететіндер бар, қуанып тұрса да көңіл түкпірінде бір қасірет жатады, көзіндегі мұң кетпейді. Мысалы сіз кішкене балаға балмұздақ алып берініізші немесе екі-үш мың теңгенің ойыншығын сыйлаңызшы, қалай шаттанады. Ал ересектерді олай қуанта алмайсыз ғой, рас па? Бүгінде екі-үш мың теңге түгіл екі-үш миллион доллар берсең де, көлік, пәтер, ұшақ түгіл тұтас аралдарды сыйға тартсаң да қуанбайтын адамдар бар. Ал, қуану дегеніміз – ол бақыттың бастауы, өмірі қуанышқа толы адам – бақытты адам. Біз жиын-тойда бір-бірімізге бақыт тілеп жатамыз, бірақ «бақыт деген не?» десең әркім әркилы жауап береді. Менімше бақыт деген қуаныш. Адамның өмірі қуанышқа толы болса, кешке төсегіне күрсінбей жатса, таңертең күніренбей түрегелсе, айналасына риза-қош көңілмен, гармониямен өмір сүрсе сол адам – бақытты адам. Шіріген байлыққа малынып отырып, қабағы ашылмай жүретін адам бақытты ма, әлде бала-шағасының амандығына тәубә деп, солардың жеткен аздаған жетістігіне мақтанып-марқайып, шын қуана білетін қарапайым адам бақытты ма? Өзіңіз ойлана беріңіз. Бірді айтып, бірге кетіп қалдым-ау деймін, келесі сұрағыңызды қоя беріңіз.*

АЛАТАУ: – Ата-анаңыз бен қолыңызға алғаш қалам ұстатқан ұстаздарыңыз туралы да айта отырсаңыз?

Есболат АЙДАБОСЫН: – *Әке-шешем екеуі де мал дәрігері болып совхозда қызмет істеді. Ерте кетіп, кеш келеді. Әлгінде айттым ғой, біз шал-кемпірдің тәрбиесінде өстік деп. Ешбіріміз балабақшаға барған жоқпыз шыны керек. Әке-шешемізді сол кездегі қалып бойынша «папа-мама» деп атайтынбыз, біздің кезде «әке-шеше, ана» деп айту жоқ еді. «Папалап», «мамалап» жүргенмен ол кісілер маған аға мен жеңгедей болды. Ішіміз бәрін біліп тұр, солардан туғанымызды білеміз, бірақ бәрібір бой бермейміз. Кейбір қылжақбастар: «әй, мына мыжырайған кемпірден қалай туасың, сенің шешең анау» десе де «апам, ah дегенде аузынан түсіп қалғанмын» деп бет бақтырмаушы едік. Ағамша еркелеп, жеңгемдей әзілдесетінбіз. Ол кісілер соған мәз болатын, қызғану, «менің баламсың» деп таласу болмайтын. Сөйте жүріп әкелік-аналық қамқорлығын аяған жоқ. Тоғыз-он жасымда демікпе деген дертпен ауырып қалдым да көбіне үйден шықпайтынмын. Үйде іш пысады. Не істейсің? Ол кезде қаптаған телеарна жоқ, «күндізгі телесеанс» деген айдармен түсте кино көрсетеді, соны көресің, онан кейін жатып алып кітап оқисың. Бір айда үйдегі ертегілер мен өге кітаптар таусылды, бірер айда көрші-қолаңның үйіндегі кітап таусылды. Сатып алып оқитын болдым. Анам ауыл дүкеніне барып таңдап жүріп кітап алып келеді. «Бес ғасыр жырлайдыны» ары-бері төңкерістіріп сан мәрте оқыдым, кейінен «Елім-ай» деген атаумен қалың кітап болып шықты. Оны да алып қайыра оқыдым, Доспамбет, Шалкиіз, Сүйінбайлардың жыр-толғауларын жаттап алдым. Бір күні шешем көкшіл түсті үлкен кітап алып келді. «Ақ жол» деп аталады. Сыртында көзілдірік таққан қара сақалды кісінің суреті бар. Бас алмай оқыдым. Әуелі «Ер Сайын» жыры беріліпті, онан кейін «Әдебиет танытқыш», мысал өлеңдері. Ахмет Байтұрсынұлымен осылай танысқам. «Сөз тапқанға қолқа жоқ» деген кітап болды, ішінде билер мен шешендердің нақыл сөздері топтастырылған. Соның ішінде Бейімбет Майлиннің әкесі Майлы мен шешесінің қалай үйленгені жайлы шағын әңгіме бар, екеуі де тақыр кедейдің балалары. Атын ұмыттып қалыппын, қазақтың бір белді биі әділ төрелік айтып екі жасты қиянаттан аман алып қалады. Соңында «осы екеуінен қазақтың көрнекті жазушысы Бейімбет Майлин туады» деп түсіндірме жазылыпты. Осыны оқып алып әлгі жерде қанаттанбаймын ба, «мынадай тақыр кедейден туған бала әйгілі жазушы болғанда, менің нем кем?» деген бір ұшқын көкейде пайда бола қалды. Содан Бейімбетті іздеп жүріп оқыдым. Әңгімелерінің бәрі ұнайды, кейбір кейіпкерлерінің мінезі өзіміздің ауыл адамдарына ұқсайды. Мектеп оқулығында Бейімбеттің суреті бар екен, оны көріп тіпті құмарттым. Қайта-қайта қараймын, әлгі сурет өзіме ұқсайтын секілді көрінеді де тұрады. Аптасына бір моншаға түскенде шашымды тарап қоюшы едім, енді шашымды тура төбемнен қақ жарып Бейімбетше тарайтын болдым. Тараған соң айнаға қараймын, айнадан маған Бейімбет қарап тұрғандай болады. Осылайша әдебиетке деген құштарлық пайда болды. Елден жасырып өзімше бірдемелер жазатын болдым,ептеп өлең құрастырдым. Әр нәрсенің бір қайыры бар деген, екі-үш жылға созылған сырқаттың арқасында қазақтың ауыз әдебиетінен нәр алып, елдер студент кезде оқыған дүниелердің көбін бастауыш сыныпта тауысып тастадым. Ұстаз дегенде маған ең әуелі ұстаз болған осы дүниелер деп ойлаймын.*

АЛАТАУ: – Өмір деректеріңізден сіздің ҚазҰПУ-дың филология факультетін тәмәмдағаныңызды оқыдым. Аталмыш оқу орнынының педагогика саласын бітіргеніңізбен, еңбек жолыңызды мұғалімдік емес, журналистика саласына бұруыңыздың мәнісі неде?

Есболат АЙДАБОСЫН : – *Мектеп бітірер жылы аграрлық университеттің бір топ мұғалімі ауылға сау етіп келе қалды. Ақылы негізде оқитын шәкірт жинап жүр екен. Ол кезде ақылы оқу жаңадан басталған шақ. Мектеп басшыларына «бала жиып бер» деген-ау деймін, оқуға талабы бар оқушыларды жеке-жеке шақырып алып үгіттеуге кірісті. Біраз қыз-жігіттер құжатын өткізіп, алғашқы жарнасын төлеп тастады. Менің де барғым келеді, бірақ мен іздеген мамандық жоқ. Көңіл түкпіріндегі «жазушы болсам» деген бір ой арагідік бой көтеріп қояды. Бір күні мектеп директорының орынбасары мені оқуға шақырғанда «АлМУ-дың филфағына барам» дедім. «Ой, ол жерде кілең қыздар оқиды. Саған не бар?» деп бұрылып кетті. Состиып тұрып қалдым. Сонан кейін қайда оқуға баратыным туралы ешкімге айтпадым, университет табалдырығын аттап, оқуға қабылданғанша осы бір күмән көкейден кетпей қойды. Абырой болғанда курсымызда біраз жігіт болды. Бірақ көбісі оқу үшін емес, диплом үшін келген еді. «Әскери кафедрасын бітірсем болды», «әскери боламын», «полицияға қызметке тұрамын» деген жігіттермен бірге оқып, бірге жүрдім. Өзім де бірте-бірте солардың ыңғайына жығылып кеткенім бар. Жас кезде адамға ортаның ықпалы зор болады екен. Сол ортаға қалай бейімделіп кеткеніңді білмей қаласың. Кітапханаға тек реферат, курстық жұмыс жазу үшін баратынбыз, қазақ тілі мен әдебиеті факультетінің студенті болғаныммен кітапханаға барып бірде-бір көркем шығарма оқымаппын. Осыған әлі күнге өкінемін. Өмірімдегі бір үлкен қателігім – студент кезімді, нағыз оқитын шағымды құр өткізіп алғаным. Диплом алар тұста айтса айтқандай менің курстас достарым шынымен де әскери салаға, ішкі істер органдарына жұмысқа тұруға қарекет қылып жатты. Ал мен қайда барамын? Мектепке барғым жоқ, ол кезде мұғалімдердің жалақысымен үлкен қалада жан бағу қиын болатын. Шақшадай басым шарадай болды. Бір күні автобуста келе жатсам «радиоға диктор керек» деген хабарландыруды құлағым шалып қалды. Шауып отырып «Қазақ радиосына» бардым. Қара шаңырақтың кіре берісінде күзетшілерге мән-жайды түсіндіріп тұрғанымда, қияқтай қара мұрты бар жігіт ағасы келе қалды. Бірден мені ішке кіргізіп алды. Кейіннен білдім, қайда келгенінен бейхабар, мен секілді сарыауыз балапанға алғаш қолын созған адам Байғали Есенәлиев ағамыз екен. Бірден дикторлар отыратын бөлмеге алып келді. Даусымды тексерді, балалығымды, шалалығымды байқады, ақыры «диктор болу ешқайда қашпайды, алдымен журналист болып үйрен» деп арқамнан қағып шығарып салды. Жөн сілтеп қана қоймай, радиодағы әдеби хабарлардың тізгінін ұстап жүрген Қанат Тәкебаев ағамның қасына қосақтап берді. Ол кезде қазіргідей диктофон жоқ, Қанат ағамның 10-15 келілік репортерін көтеріп, соңынан салпақтап жүремін. Анда барамыз, мұнда барамыз, ақын-жазушылардан сұхбат аламыз. Баққожа Мұқай, Сәкен Иманасов, Оразақын Асқар секілді қабырғалы қаламгерлердің қолын алып, дастарханынан дәм таттым. Қанат ағам «шәкіртім» деп таныстырып қояды, менің бөркім қазандай болады. Қойшы әйтеуір, Тәкебаевтың соңынан салпақтап 3 айдай жүрдім. Сол салпақтаумен менің журналистикадағы соқпағым басталыпты.*

АЛАТАУ : – Негізінде филология мен журналистика екі бөлек арна емес пе? Сонда сіздің жан қалауыңыз журналистика саласы болғаны ма, әлде?...

Есболат АЙДАБОСЫН : – *Екі әлем, әрине. Бірақ егіз әлем десек*

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

АШЫҚ ӘҢГІМЕ

болады, қоңсылас сала. Екеуінің де сөз өнеріне қатысы бар, содан болар мен секілді мұғалімдік оқуды оқып, журналист болғандар көп. Тіпті, бес жыл журфакта оқығандардан озып, мықты журналист ретінде танылған мамандар жетерлік. Журналистік мектептен өткеніме еш өкінбеймін. Осы күні де менің жазушылығымды, журналистігім асырап отыр. Жазушылықпен жан бағу Қазақстанда қиын. Бұрын болатын, бір кітаптың ақшасына бір үй, бір көлік алатын. Бәлкім болашақта соған қайта айналып келерміз, ал дәл қазіргі уақытта ол қиын шаруа. Журналистика маған не берді? Журналистика мені жазуға үйретті, сөз саптауымды түзеді, ақпаратты қорытуға дағдыландырды, қысқа жазуға, негізгі мәліметтерді елеп-екшеуге бейімдеді. Мұның барлығы жазушы болам деген адам үшін өте керек қасиеттер. Сондықтан болар алғашқы әңгімелерімде артық эпизод, артық ойлар көп шығар, ал сөзден кеткен қателік аз болды. Журналистика мені жазу өнеріне дайындап жіберді былайша айтқанда. Екінші журналистиканың маған бергені – танымалдылық. Мен елге әуелі журналист ретінде танылдым. Мені әлі күнге жазушыдан гөрі, ұлттық арнадағы «Апта.кз» бағдарламасын жүргізген журналист ретінде танитындар көп.

АЛАТАУ : – Сіз осы «Апта.кз» бағдарламасын жүргізіп жүріп эфирден едәуір уақыт көрінбей кеттіңіз. Сөйтсек Бейжіңге оқуға барған екенсіз. Телеарнадан кетіп, неге Қытайға баруды ұйғардыңыз ?

Есболат АЙДАБОСЫН: *– «Аптада» бір жүйрік ат, әркім бір мініп шабатын» деп ФБ-ға жазғанмын телеарнадан кетіп бара жатқанымда. Қарап отырсам 2003 жылы телеарна табалдырығын аттаппын, тура он жыл болғанда жұмыстан кетіппін. Осы он жыл ішінде үш телеарнада қарапайым тілшіден бастап жауапты редактор, бас редактордың орынбасары, продюсер, жүргізуші-редактор секілді қызметтерді атқардым. 2011 жылдың аяғынан 2013-тің басына дейін бір жарым жылдай апталық сараптамалық бағдарламаны жүргіздім. «Өнерді үйрен де жирен» дейді ғой, сол уақытта өзімнің аздап қажығанымды сезе бастадым. Өзіме деген көңіл толмастық байқалды. Хабарымыз жақсы шығып жатыр, басшылар да, басқалар да мақтайды. Бірақ ішкі әлемде тоқырау бар, бастапқы қарқын жоқ. Көңіл әлденені іздейді, өзге өрісті аңсайды. Ол тұста «Болашақ» бағдарламасы бойынша журналистерді шетелде оқыту ісі басталмаған кез, ізденіп көрсек, Қытай мұнай компаниясының гранты бойынша Бейжіңде оқуға мүмкіндік бар екен. Әйеліміз екеуміз бірдей құжат тапсырып едік, сынақтан өтіп кеттік. Осылайша екі баланы жетектеп Қазақстанның астанасынан, Қытайдың астанасына бір күнде қоныс аудардық. Үш жыл шамасында сонда оқыдық. Бір жылымыз тіл үйренуге кетті, екі жыл мамандық бойынша дәріс тыңдадық. Қытайдағы өміріме бір риза болатыным – ел көрдік, жер көрдік, басқа қоғам, басқа ортаны таныдық, одан бөлек әдебиетпен алаңсыз айналысуға мүмкіндік болды. Қытайға кетпей тұрып бір-екі әңгімем ғана әдеби сайттарда жарияланған болатын, ол жақта жүріп бұрқыратып жаздым. Жазғандарым жарияланып жатты. Міне, солай Қытайға журналист болып барып, жазушы болып оралдым. Менің журналистикадан әдебиетке қарай трансформациялық кезеңім Бейжіңде өтті. «Сүліккара» деген алғашқы кітабымның 90 пайызы сол жақта жазылды.*

АЛАТАУ : – Журналистика саласында жүріп әдебиетке өзіңізше үлес қосып келесіз. Жалпы, журналист Есболат Айдабосын мен жазушы Есболаттың айырмашылығы туралы не дейтін едіңіз?

Есболат АЙДАБОСЫН: *– Бәлендей айырмашылық жоқ. Мәселе қабылдауда секілді. Мысалы сіз маған кім деп келіп отырсыз? Жазушы деп келіп отырсыз ба, журналист деп пе? Жазушы-журналист. Міне, сұрақтың жауабын өзіңіз айтып отырсыз. Сіз үшін мен жазушы тире журналистпін. Ал біреу үшін жазушымын, екінші біреуге журналист қанамын. Ал үйдегі балама әкемін, әйеліме күйеумін, әке-шешеме бұлардың ешқайсысы да емеспін, маған десең қырық кітап жаз, олар бәрібір сені балам деп қана қабылдайды. Сондықтан мен қазіргі қызмет орным «Жетісу» телеарнасының табалдырығын аттаған сәттен журналистпін, сол жерде журналистік қызметімді, өзіме берілген міндеттерді атқарамын. Әлдекім телеарна туралы сұрай қалса мен журналист ретінде сөйлеп беремін. Ал, жазу столына отырған сәттен жазушымын. Сол секілді әдеби кездесуге шақырып, әдебиет, шығармаларым бойынша сұрақ қойылатын болса онда мен жазушы ретінде жауап беремін. Жалпы, мына нәрсені түсініп алу керек. Әдебиет пен журналистика деген жеке-дара жатқан тұтас әлемдер, образды түрде айтқанда ауыл шаруашылығы секілді бір-бір сала. Ауыл шаруашылығының мал шаруашылығы, аграрлық шаруашылық, балық шаруашылығы секілді салалары көп қой. Сол секілді әдебиет пен журналистиканың да ішкі саласы, бір-бірімен қосылмас арналары көп. Мен соның бір-бір арнасынан ғана ат суарып жүрген адаммын. Мысалы менен жалпы журналистика туралы сұрамаңыз, менен теле журналистика, оның ішінде ақпараттық, танымдық бағдарламалар туралы сұрасаңыз бірдеме айта аламын. Өйткені, менің дайындығым сол бағытта, телеарнаның осы қапталында қызмет еттім. Сол секілді әдебиеттің де көп дүниесін біле бермеуім мүмкін, бірақ бір нәрсені білемін. Ол – көркем проза. Оның ішінде әңгіме, хикаяттар, романдар. Әңгіме жазу бөлек, роман жазу бөлек. Әңгіменің тілімен роман жаза алмайсың, мұны жазушылар ғана түсінеді. Ақындар түсіне қоймас. Поэзияның да кейбір жықпыл-жықпылы маған беймәлім, өйткені мен ол жақта тек оқырманмын. Оқырман болған соң менің пікірім де оқырмандық деңгейде ғана, сарапшы ретінде сөйлеуге қақым да құлқым да жоқ.*

АЛАТАУ: – Сөзіңізге қарағанда роман жазып жатырсыз-ау?

Есболат АЙДАБОСЫН: *– Бастадым, бірақ аяқтай алмай жүрмін. Тарихи тұлға жайлы дүние еді, жүгі ауыр екен. Әңгіме шағын болған соң жұмыстан қол босағанда тиіп-қашып болсын аяқтап тастауға болады. Ал романға тапжылмай отыру керек екен. Ақындар шабыт деп жатады ғой, жазушыға бап керек. Ол бап деген ең әуелі шығармашылық көңіл-күй, шығармашылық хәл. Соған бір еніп алсаң өндіртіп жазуға болады. Өкініштісі ене алмай жүрмін, енсем де шығуым тез, сол бапты тұрақты ұстай алмай келемін. Таңертең бастықтың жиналысына қатысып, онан соң тілшінің мәтінін тексеріп, бағдарламаңды монтаждап, өйтіп-бүйтіп жүргенде әлгі шығармашылық аураны жоғалтып аласың. Оған қайта кірігу үшін қайтадан сағаттап отыру керек. Өзім негізінде бір істі бітіріп барып, екіншісінің жалына жармасушы едім. Сол бастап қойған роман бүгінде мені басқа тақырыптарға жібермей тұр. Шағын әңгімелерді түрткен боламын, бірақ ананы аяқтау керек деген ой әркез кеудені тоқпақтайды да жатады. Ол не бітпеді, не мені басқа тақырыптарға жібермеді. Осылайша бір тақырыпта екі жылдан бері айналсоқтап жүрген жайым бар.*

АЛАТАУ: – Бүгінде «Жетісу» телеарнасында бөлім басшысы ретінде еңбек етіп жатырсыз. Арнадағы қауырт жұмыстар жеке шығармашылықпен еркін айналысуға қандай да бір қиындық тудырып жатқан жоқ па?

Есболат АЙДАБОСЫН: *– Джек Лондон деген американдық жазушы бар. Сол кісі «Мартин Иден» деген романында «Редакторлық жұмыс жазушы үшін әдеби өлім» дейді. Келісуге болады. Жазушы болып қалыптаспай тұрып редакторлық қызмет істесең, ол саған пайдалы болады, сөзсіз. Әлгінде сөз басында айттым ғой, менің жазу стилімді, сөз саптауымды қалыптастырған журналистика деп. Ал, жазушы болып қалыптасып алып, журналистикада жұмыс істесең онда ол шынымен де «әдеби өлімге» әкеліп соқтыратын секілді.*

АЛАТАУ: – Сіз секілді болсам дейтін кейінгі толқындарға қандай ақыл-кеңесіңізбен бөлісер едіңіз?

Есболат АЙДАБОСЫН: *– Біз жіберген қателікті жібермеңдер дегім келеді. Ол қандай қателік десеңіз, басында айтқанымдай ғой. Студент кезімде оқи алмадым деп. Қарап отырсақ әр нәрсе өз уақытымен. Студенттік шақ – оқитын, білім жинайтын, болашақ кәсібіңе дайындалатын кезең. Бұл кезде адам оқитын дүниені оқып тастау керек. Әдебиетші, жазушы немесе журналист болғың келе ме, онда қазақ қаламгерлерінен бастап, Батыс пен Шығыстың бүкіл мықтыларын түгендеп шық. Үлкен қормен, дайындықпен кел. Дизайнер болғың келе ме, онда сол сала бойынша жазылған еңбектерді ақтар, жаңалықтарды біл, ізден, үйрен. Өйткені оқу-білуге берілген бұл уақыт қайтып келмейді екен. Қазақ «кешегі күннен алыс жоқ, ертеңгі күннен жақын жоқ» дейді. Бүгін оқымаған дүниені ертең оқи алмайсың, өйткені ертеңнің өз мәселесі шығады. Бізде студенттердің көбі ата-анасына жәрдем қылу үшін жұмыс істейді, бізге де 3-4 курстың қыз-жігіттері жұмыс сұрап жиі келеді. Солардың біразын «кітапханаға барындар» деп қайтарамын. Өйткені олар жұмысқа тұрғаннан кейін кітап оқуға мұршасы болмайды. Оқыса да тиіп-қашып оқыр, бәрібір студент кезде оқымағанына өкінеді. Жұмыс деген не, ол ешқайда қашпайды, жұмыс істеп үлгереміз, дипломды қолға алған шақтан бастап зейнетке шыққанша қырық-елу жыл жұмыс істейміз қарап тұрсақ.*

АЛАТАУ: – Сізді қоғамдық жұмыстардан көп көреміз. Бір жыл бұрын «Janr» деп аталатын әдеби клуб құрылып, соған жетекшілік етіп келесіз. Клубтың жұмысы жайлы да айта кетсеңіз.

Есболат АЙДАБОСЫН: *– «Janr» әдеби клубына Талдықорғандағы 45 жасқа дейінгі жас қаламгерлер түше. Мақсаты – әдеби жобаларды жүзеге асырып, өңірдегі әдеби-шығармашылық процеске серпін беру. Клубтың құрылуы пандемия кезеңімен тұспа-тұс келді де, көп жоспарымызды іске асыра алмай қалдық. Дегенмен қам-қарекетсіз қалған жоқпыз. Алматы облысы мәдениет басқармасының қолдауымен жыл мезгілдерінің әрбіріне арнап «Жапырақ жауған күз», «Ақпанда жауған ақ қарлар», «Біз күткен көктем» деп аталатын әдеби-сазды кеш өткіздік. Жұматай Жақыпбаевтың 75 жылдығына арнап ақынның өлеңдері мен шығармашылығын талдаған ғылыми монографияны топтастырып кітап қылып шығардық. Сонымен бірге өзіміздің түшелеріміздің кітабын шығаруды бастадық. Биыл қазақтың қабырғалы қаламгері, классик жазушы Сайын Мұратбековтың 85 жылдық мерейтойы. «Janr» клубы мен С.Сейфуллин атындағы облыстық кітапхана Ескелді ауданының әкімдігінің қолдауымен «Жусан иісі» атты әдеби байқау жариялады. Бәйгеге тура 100 шығарма келіп түсті. Қазіргі уақытта қазылар оқып, бағасын беріп жатыр. 25 қараша күні бәйгіде озып шыққан жүйріктерді марапаттаймыз. Бұйырса бұл байқауда жүлде алған шығармалар мен жақсы әңгімелерді жинақтап кітап қылып шығарсақ деген ойымыз бар. Сонымен бірге «Жусан иісі» байқауын жыл сайын дәстүрлі түрде өткізу жоспарланып отыр.*

АЛАТАУ: – Кез келген мықты ердің артында ақылды әйел тұрады. Сіздің де есіміңіздің ел ішіне танылуында Құдай қосқан жарыңыздың да өзіндік үлесі бар деп ойлаймыз. Отбасыңыз жайында да қысқаша айтып өтсеңіз?

Есболат АЙДАБОСЫН: *– Әйелімнің есімі – Гүлмира. Екеуміз бір университетте білім алғанбыз, бертінде бір жерде жұмыс істедік, бүгінде бір үйде тұрып жатырмыз. Бұрын өлең жазатын, кейіннен ол өнерін қойды. Дегенмен әдебиеттен бір адамдай хабардар. Менің бүкіл шығармаларымды әуелі сол оқиды, соның сынынан өткен соң барып өзгелерге көрсетемін. Көп балалы ана деген куәлігі бар, қазір жеке кәсіппен айналысады. Балаларым әлі кішкентай, алды алтыншы сыныпта оқиды, кішісі үш жаста.*

АЛАТАУ: – «Отызда орда бұзбасаң, қырықта қамал алмайсың» деген ғой қазақ атамыз. Осы жасыңызға дейін біраз еңбектеніп, журналистика саласымен қатар әдебиет әлемінде де өзіндік орныңызды қалыптастырып үлгердіңіз. Отыз бен қырықтың айырмасын сезіне алдыңыз ба?

Есболат АЙДАБОСЫН: *– Қырықты әлі сезініп үлгермедім, бірақ бір байқағаным адам үшінші түшелінде рухани бір түлейді екен. Қазақтың ақыл тоқтататын жас дейтіні осы кезең. Мұны маған марқұм Бейсен Құранбек ағам айтып еді, расымен де өзімнің ішкі жай-күйімнен осыны байқадым. Бұрын өзім жайлы пікірім құбылып тұратын, көбіне-көп сырттың пікіріне тәуелді едім. Біреу мақтаса шынымен сондай екенмін деп сеніп қалатынмын, біреу даттаса кәдімгідей тауым шағылып қалушы еді. Үшінші түшелден асқалы сол комплекс жоғалған сынды. Қазір кім не десе де қозғалмайтын болыппын. Мақтаса да, даттаса да «өз сөзі өзінікі» деп отыра беремін. Әрине эмоция танытып, жақсы сөзге ілтипат, теріс пікірге қарсы жауап береміз ғой, бірақ жүрекке жақын алмаймын. Елдің айтқанына аса сеніңкіремеймін, өйткені өз орнымды білемін.*

АЛАТАУ: – Сонда сіздің орныңыз қайда?

Есболат АЙДАБОСЫН: *– Жалпы әр адам өз орнын білсе бізде көп нәрсе реттелер еді. Менің орным осы – шығармашылық. Әдебиет пен тележурналистика. Шенеуніктік менің орным емес, бизнес пен ғылым менікі емес. Мен қазір «елдің бәрі мемлекеттік қызметке тұрып жатыр», «ойбай маған да өсу керек» деп ұмтылар болсам онда адасқаным. Ол жұмыстар қолдан келмейді емес, келеді. Біраз ұсыныс та болған. Бірақ көңілім қаламады. Ал көңілің қаламаса ешнәрсе баянды болмайды. Адам өзінің көңілі қалаған кәсіппен айналысуы керек. Сонда ғана бір нәтижеге жетеді, ал Абай айтпақшы «әр нәрсеге әсемпаз бола берсек» өзімізді жоғалтып аламыз.*

АЛАТАУ: – Әлгінде Бейсен Құранбек ағамыздың атын айтып қалдыңыз. Әр адамның өмірінде үлгі етер, жанына жақын жандар болады. Бұл кісі туралы не айтар едіңіз?

Есболат АЙДАБОСЫН: *– Ағалар көп қой, нағыз «аға» дейтін атқа лайығы аз. Сол аздың басында Бейсен ағам тұрады әркезде. Көп көмектесті. Қол көмегі, сөз көмегі, қаржылай қолдауы өз алдына үлкен өнегелер көрсетті, тәлім берді. Жасаған жақсылығын бұлдамайтын, басқалар секілді қарымтасын дәметпейтін, атың озса бірінші қуанатын, қызғанбайтын. Көңілің түссе алдымен қолдау білдіретін. Қай жағынан болсын ұстаз болды маған. Әлі күнге қандай да бір маңызды шешім қабылдар сәтте «егер Бейсен ағам болса осындай кезде не істер еді?» деп өзіме-өзім сұрақ қойып аламын да, соның жауабына сай әрекет етемін. Бірде «сен жазушысың, білуге міндеттісің» деп, өзіне бір адамдардың жасаған аярлық әрекеттерін айтты. Бәрі танымал кісілер. Мен «енді сіз де қарымтасын бермедіңіз бе?» деймін ғой шыдай алмай. «Әй, батыр, мен ағаларыммен алыспаймын ғой» деді. «Көрген жерде бірінші болып амандасамын, хал-жағдайын сұраймын, есесіне бетім ашық, көңілім жай. Ал олар қысылады, сол кездегі әрекетіне өкінетін шығар» деді. «Ағаларыммен алыспаймын» дегені маған да сабақ болып келеді. Ол кісі ізгі мінездің энциклопедиясы секілді құбылыс мен үшін. Оның тұла бойы – адамды жақсылыққа жетелейтін қасиеттердің қоймасы. Байыппен қарасаң бір басынан бәрін* табасың. Шешім қабылдап, мінез танытар жерде – батыл, суық, ақылға салар сәтте – сабырлы, ұлықтар мен бай-бағланның алдында бүгежіктеп жасқанбайтын өжет, өзінен атақ-дәреже, мансабы төмен жұртпен сөйлесе қалса – кеуде кермес қарапайым, жауағанға пана болған қамқор. Қысқасы, данышпан Абай айтқан толық адам : нұрлы ақыл, жылы жүрек, ыстық қайраттың иесі еді. Сол себепті мен Бейсен ағама «Парасат» деп ат қойғанмын. Биыл өзінің журналистикаға алғаш араласқан жылдары жазған мақалалары мен сұхбаттарын топтастырып «Парасат биігі» деген кітабын шығардық. Өкініштісі, мандайымызға сыймай кетті, жарықтық. Жаны жәннаттың төрінде шалқысын!

АЛАТАУ: – Әумин! Емен-жарқын сұхбат бергеніңізге рахмет!

Әңгімелескен: Арайлым НҰРЖАПАР

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ЗДОРОВЬЕ

«ЗАЩИТИМ МОЛОДЫХ!»

Одной из актуальных проблем любого государства является охрана репродуктивного здоровья для воспроизводства здорового поколения. Охрана репродуктивного здоровья должна обеспечиваться на протяжении всей жизни каждого человека, и она должна согласовываться с наивысшими возможными этическими и техническими нормами.

Особую тревогу вызывает заболеваемость подрастающего поколения, более 60% девочек подростков имеют те или иные отклонения в состоянии здоровья. Особое внимание фиксируется на здоровье подростков с акцентом на репродуктивную систему. Состояние здоровья этой возрастной группы имеет тенденцию к ухудшению за счёт роста новообразований, болезней кроветворной, пищеварительной, эндокринной систем, психических расстройств, за счёт

употребления психоактивных веществ, а также травм и отравлений, у девушек отмечается рост гинекологической патологии. Актуальность проблемы охраны репродуктивного здоровья молодёжи определяется кризисной демографической ситуацией в РК, снижение репродуктивного потенциала молодых женщин, низкими репродуктивными установками и неадекватным репродуктивным поведением. Анализ состояния здоровья девочек подростков в РК свидетельствует о большом неблагополучии, почти каждая вторая из них (46%) имеют те или иные заболевания. Более половины девочек подростков имеет нарушение репродуктивной системы. Высоки показатели абортов среди подростков, а показатель подростковой беременности составляет до 10% от общего числа беременностей.

Для изменения ситуации сотрудники ОО «ҚОС ҚАНАТ ЖЕТІСУ» проводят профилактические тренинги с участием школьниц старших классов и студенток колледжей. Сотрудники НПо поставили перед собой главную задачу - помочь несовершеннолетним девочкам осмыслить свою будущую личную жизнь и принять здоровые репродуктивные решения. Данные опроса проведенного среди старшеклассниц заставляют бить тревогу - более 70 % считает единственным способом прерывания беременности это аборт, а не отказ от ранних половых связей. Ранние половые связи приводят не только к нежелательной беременности, но и к риску заразиться инфекциями передающимися половым путём (ИППП).

Обеспечение хорошего полового и репродуктивного здоровья молодых людей имеет большое социальное и экономическое значение, поскольку ВИЧ-инфекция, другие ИППП, нежелательная беременность и опасные для здоровья аборты становятся тяжким бременем для семьи и общества, хотя такое бремя можно облегчить или вовсе не допустить. Таким образом, содействие укреплению полового и репродуктивного здоровья молодых людей, включая обеспечение полового просвещения в школе, достижение Целей в области развития, сформулированных в Декларации тысячелетия (ЦРТ), особенно ЦРТ 3 (обеспечение большего гендерного равенства и расширение прав и возможностей женщин), ЦРТ 5 (сокращение уровня материнской смертности и достижение всеобщего доступа к репродуктивному здоровью) и ЦРТ 6 (борьба против ВИЧ/СПИДа).

За период с 6 сентября по 15 ноября на базе общеобразовательных учреждений Алматинской области проведено 40 тренингов «Репродуктивное здоровье – ДАР!» с охватом более 1200 учащихся. Мероприятия проводились с участием выездных бригад, в состав которых вошли 3 квалифицированных специалиста (психолог, уролог, гинеколог).

Сотрудники проекта организовали встречи, на которых школьницы и студентки смогли получить консультации по проблемам раннего брака и формирования ответственности за создание семьи, половому просвещению, профилактике ранней беременности, побеседовать с врачом о проблемах, касающихся репродуктивного здоровья, получить информационный материал.

Приобретенные учащимися знания по формированию здорового образа жизни и сохранению их репродуктивного здоровья призваны стать надежным фундаментом сохранения здоровья молодого поколения граждан Республики Казахстан.

Мероприятия проводились при поддержке ГУ «Управления по вопросам молодежной политике в рамках государственного социального заказа».

СОГЛАСНО ОФИЦИАЛЬНЫМ ДАННЫМ, В РЕГИОНАХ КАЗАХСТАНА РАСТЕТ КОЛИЧЕСТВО ПОПЫТОК СУИЦИДА. ЗА ПЯТЬ МЕСЯЦЕВ 2020 ГОДА ЭТОТ ПОКАЗАТЕЛЬ УВЕЛИЧИЛСЯ БОЛЕЕ ЧЕМ НА 2,5 ПРОЦЕНТА.

100 НЕУДАЧНЫХ ПОПЫТОК НЕ СТОИТ ОТЧАИВАТЬСЯ

В 2019 году рост составил 7,4 процента. Тогда было совершено 4784 попыток самоубийства, в том числе 180 – со стороны несовершеннолетних. В результате умерли 3805 человек (источник: Комитет по статистике РК). По данным ВОЗ, Казахстан занимает третье место в мире по количеству самоубийств и лидирующее среди стран Центральной Азии.

Если делить эту мрачную статистику по регионам, то можно заметить, что Алматинская область на 6 месте по числу таких трагических случаев.

Основная задача деятельности Психологического Центра и Службы Телефона Доверия ОО «Кос Канат Жетысу» — не дать подростку совершить непоправимое и помочь молодым людям жить дальше. На данный момент в Центр обратились 47 человек и 8 звонков на телефон доверия. Все обратившиеся получили квалифицированную психологическую помощь.

Деятельность Центра психологически помощи и Службы телефона доверия реализуется в рамках государственного социального заказа при поддержке ГУ Управления по вопросам молодежной политике.

Работа оператора Службы телефона доверия и психолога Центра, в первую очередь, заключается в том, чтобы поговорить, расспросить, что произошло, кто он, есть ли у него родные, наладить контакт. И самое важное — поиск ресурсов. Проще говоря, поиск чего-то, ради чего человек вообще должен жить. А они всегда есть, даже в самых, казалось бы, сложных ситуациях. В нашей работе самый важный инструмент, который реально может спасти жизнь, — это информация. Человек должен поверить, довериться нам.

А какие из подростков склонны к суициду? Как понять? Большинство родителей думают, что их дети на такое не способны. Родители могут и не догадываться, но у любого поступка всего есть своя причина. И если для взрослого человека — это пустяк, для подростка — веская причина. Например, буллинг, какой-то резкий комментарий или отсутствие лайка в соцсетях. Был случай, когда ребенок не смог перенести утрату - смерть любимого животного, или подросток слишком тревожный, ранимый, эмоционально нестабилен. К сожалению, совершить суицид может любой подросток. Главное — нужно быть внимательными к близким. Если человек говорит постоянно, что он устал, все надоело, не хочет жить, у него подавленное состояние, поговорите с ним, попробуйте помочь, обратитесь к специалисту, побудьте рядом.

ОО «Қос Қанат Жетісу»

ОБРАЗОВАНИЕ

ДВА ИНОСТРАННЫХ УЧЕНЫХ В ЖЕТЫСУСКОМ УНИВЕРСИТЕТЕ

ЖЕТЫСУСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ И. ЖАНСУГУРОВА СОТРУДНИЧАЕТ С РЯДОМ ЗАРУБЕЖНЫХ ВУЗОВ ПО ВНЕШНЕЙ АКАДЕМИЧЕСКОЙ МОБИЛЬНОСТИ. В НАЧАЛЕ 2021-22 УЧЕБНОГО ГОДА С ЦЕЛЬЮ ОБМЕНА ОПЫТОМ БЫЛ ПРИГЛАШЕН УЧЕНЫЙ ИЗ ВЕРХНЕСИЛЕЗСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ В. КОРФАНТОГО.

Доктор экономических наук, польский профессор Стефан Дырка читал лекции и проводил практические занятия для студентов 2 курса образовательных программ «Менеджмент», «Государственное и местное управление» по дисциплинам «Economy policy in small and medium business» и «Современные тенденции корпоративного менеджмента».

Хусейн Узунбойлу — профессор Ближневосточного университета Никосии, кандидат наук по внешней академической мобильности. Его лекции на темы «Основы подготовки будущих специалистов для развития духовности учеников начальных классов в образовательном процессе», «Интерактивные методы в высшем образовании» будут проходить с 11 по 29 ноября.

15-16 ноября профессор проведет семинар по теме «Перспективы Scopus и Web of Scince» для профессорско-преподавательского состава университета, докторантов и магистрантов.

Стоит отметить, что соглашение о сотрудничестве было подписано с Хусейном Узунбойлу в рамках грантового проекта «Формирование профессиональных компетенций будущих учителей начальных классов, адаптированных к обновленному содержанию образования».

Медиацентр Жетысуского университета

● РЫНОК НЕДВИЖИМОСТИ

ЦЕНЫ НА ЖИЛЬЕ ПРОДОЛЖАЮТ РАСТИ

Как передает 365info.kz, эксперты недвижимости оценили общий объем предложений и спроса по продаже и аренде жилья в Казахстане. В среднем рынок вырос на 14%.

Аналитики сервиса онлайн-объявлений OLX.kz оценили рынок недвижимости в Казахстане за три квартала 2021 года. Исследование предложений на рынке выявило общий рост по всем категориям. В среднем рынок вырос на 14%. При этом стоимость за квадратный метр по всем категориям также выросла на 28%.

За три квартала 2021 года вырос рынок продаж в категории «квартиры», отмечен рост на 20% в целом по стране. Менее всего изменился рынок продаж земельных участков — рост на 9%. На сегодняшний день ситуация выравнивается, рынок растет.

Основной причиной этому, скорее всего, стала программа, позволяющая казахстанцам использовать часть пенсионных накоплений на улучшение своих жилищных условий. Об этом свидетельствует и рост спроса: общее число поисковых запросов на сервисе в 2021 году выросло сразу на 30% в сравнении с прошлым годом. Самый динамичный рост цен за квадратный метр в ряде категорий зарегистрирован в Туркестане. Можно предположить, что на это повлиял многократно возросший туристический потенциал города. Существенно просел рынок строительных и ремонтных услуг. Вполне вероятно, что казахстанцы, в прошлом году предпочитающие отпуску ремонт и обновление своих квартир и домов, вновь сменили приоритеты, поскольку предыдущие два года рынок отмечал рост спроса и предложений на товары и услуги категории «ремонт и строительство».

В то же время второй год подряд отмечается общий рост стоимости недвижимости за один квадратный метр по всем категориям, а именно «дома», «квартиры», «земля» и «коммерческая недвижимость», практически во всех крупных городах Казахстана. Исключение составляет только стоимость коммерческих помещений в Алматы, она снизилась на 27% в сравнении с аналогичным периодом прошлого года. Можно предположить, что алматинцы массово уходят в режим работы в онлайн, что соответственно снижает спрос и стоимость категории. Самая высокая динамика роста стоимости за квадратный метр в сравнении с 2020 годом в категории «дома» отмечена в Караганде — 48% (148 936 тенге за квадратный метр). Стоит отметить, что в 2019—2020 годах дома в Караганде также показали самую высокую динамику роста по стране в целом.

Дороже всего обходится квадратный метр жителям Алматы (средняя стоимость в этой категории составляет 200 тыс. тенге за кв. м) и Шымкента (178 200 тенге за кв. м). Дешевле всего один «квадрат» в Усть-Каменогорске — 83 333 тенге. В категории «квартиры» дороже всего стоит квадратный метр также в Алматы (406 636 тенге) и в Нур-Султане (333 333 тенге). Дешевле всего квартиры в Кызылорде (150 тыс. тенге). Самый динамичный рост цен за квадратный метр в категории «квартиры» зарегистрирован в Туркестане (+40% в сравнении с аналогичным периодом прошлого года). Стабильнее всего второй год подряд стоимость квадратного метра в категории «квартиры» в столице Казахстана — рост стоимости одного «квадрата» в Нур-Султане составляет лишь 8%.

ВАКЦИНАЦИЯ

ПРИМЕНЕНИЕ PFIZER МОГУТ РАСШИРИТЬ

В правительстве Казахстана хотят расширить список тех, кому можно получить вакцину производства Pfizer/BioNTech, передает NUR.KZ.

В нашей стране данный препарат используют для вакцинации подростков, а также беременных и кормящих женщин. Но уже в скором времени этот список может пополниться и другими категориями лиц. «Ищем решение для того, чтобы другие категории граждан имели возможность получить эту вакцину», — сказал премьер-министр РК Аскар Мамин на встрече с представителями СМИ.

Окончательное решение по этому вопросу правительство планирует объявить уже на этой неделе.

Напомним, первую партию вакцины производства Pfizer/BioNTech доставили в Казахстан 10 ноября, после чего ее начали распределять по регионам. Через несколько дней началась вакцинация этим препаратом.

Ранее в ДСЭК Алматы дали совет тем, кто не входит в список вакцинируемых данным препаратом, но хочет им привиться. Comirnaty — вакцина на базе мРНК против COVID-19, разработанная немецкой биотехнологической компанией BioNTech при сотрудничестве с американской Pfizer и китайской Fosun Pharma. В Казахстане одобрена для вакцинации подростков, а также беременных и кормящих женщин.

Бейсенбі - Четверг, 25 қараша

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Ауылдастар»
06.25, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 04.00 Aqparat
07.00 «ТАҢШОЛПАН»
10.10, 18.00 Т/х «Тағдыр жалыны»
12.00 Т/х «Күйеу бала»
13.10 «Qyzyq eken»
14.00 «Теледәрігер»
15.15 «Жан жылуы»
15.35 «Атамекен»
15.50 «Шілдеде жанған шырақ»
17.15 «Qyzyq eken»
20.30 «Ashyq Alan»
21.20 «Қайрат» - «Базель»
23.30 «Жарқын жүздесу»
00.30 «PARASAT MAIDANY»
01.50 «Монако» - «Реал Сосьедад»

ХАБАР

05.00, 16.00 «Братство десанта»
07.00 «Таңғы хабар»
10.00 Д/ф «Говорит Назарбаев»
11.00 «Сезім сыры»
12.00, 23.30 Т/х «Шашу»
13.00 «Шайқалған шаңырақ»
14.00, 22.30 Т/х «Пәленшеевтер-4»
15.00 «Большая неделя»
18.00 Мегахит
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Народный контроль»
21.00 Итоги дня
21.30 «Келінжан»
22.30 Нарезки. «Пәленшеевтер-4»
00.45 «Discovery : Сквозь червоточину с Морганом Фрименом»

АСТАНА

06.00 «Ұрланған тағдыр»
06.45, 05.00 Үздік әзілдер
07.00 М/с «Маша и медведь»
09.30, 22.00 «Қарындасым қарлығашым »
11.00 Т/с «Әйел тағдыры-2»
12.15, 23.30 Т/х «Жауынгер»
14.00 «Айтарым бар»
15.00 «Формула личности»
16.00 Д/ф «Лучшие из достойных»
16.35 «Сүлеймен Сұлтан»
18.00 «Фазилет ханым»
20.00, 01.00 «Astana times»
21.00 Т/с «Әйел тағдыры-2»
01.50 Т/х «1001 түн»
03.30 «Q travel»
04.30 «KazNet»
05.30 «Сырты бүтін»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Жить здорово»
07.00 «Қайырлы таң, Қазақстан»
08.00 «Доброе утро, Казахстан»
09.00 «Плакучая Ива»
13.00 «На самом деле»
13.00 «Пусть говорят»
14.15 «112»
14.30 «QOSLIKE»
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Көреміз»
20.00 Главные новости
20.40 «Условный мент-2»
00.30 «Желтый глаз тигра»
01.45 «Мата Хари»
03.00 «Пусть говорят»
04.00 «112»
04.15 Басты жаңалықтар

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар
07.30 «Журналист»
08.20 «Бақыт жолында»
09.30 НОВОСТИ
10.10 «Было дело»
11.10 «Морские дьяволы. Рубежи Родины»
13.35 «Шеф-5»
15.50 «Небеса подождут»
17.00 Т/х «Доктор Лейла»
18.10 «Әулеттер тартысы»
19.30 Кешкі жаңалықтар
20.00 «Астарлы ақиқат»
21.00 Вечерние новости
21.50 «Шеф-5»
00.00 «Морские Дьяволы. Рубежи Родины»
01.50 «Небеса подождут»
02.35 «Астарлы ақиқат»
03.20 «Mamma mia»
04.00-04.30 Кешкі жаңалықтар

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Парасат»
10.30 «Бүгін»
11.00 «Сыралғы»
11.45 «Спорт» (әдіс)
11.50 «Тәуелсіздік жылнамасы»
11.53 «Тұғырдағы тұлға»
12.00 «Шашу»
12.45 «Жетісу батырлары»
13.00 «Тәуелсіздіктің құрдастары»
13.15 «Ән тыңдайық»
14.00 «Көшбасшы күші»
14.50 «Тәуелсіздік жылнамасы»
15.00 «Спорт-тайм»
15.30 «Бір бала»
16.30 «Тәуелсіздік тұлғалары»
17.00 «Шашу» /тікелей эфир/
17.45 «Ковид-шолу»/Ковид-обзор
17.52 «Тәуелсіздік жылнамасы»
18.00 Жаңалық
18.15 Новости
18.25 «Ковид-шолу»/Ковид-обзор
18.35 «Дәрігер кеңесі» /тікелей эфир/
19.20 «Тәуелсіздік жылнамасы»
19.30 «Сегодня» /прямой эфир/
20.00 «Зейнеп апаның әңгімелері»
20.15 «Әсем әуен»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.00 «Парасат»
21.30 Итоговые новости
22.00 «Әдептен озбайық»
22.40 «Әсем әуен»
23.10 Новости
23.35 Жаңалықтар

31 КАНАЛ

06.00 Әзіл студио
06.20 Информбюро
07.20 «Жанкешті ханымдар»
09.00 31 әзіл
10.00 М/с «Маша и медведь»
11.30 «Ханшайым»
13.00 Сериал «Ұшқан ұя»
14.00 Сериал «Құзғын»
15.00 Сериал «Кухня»
16.00 Ералаш
16.40 «Колдунья»
18.55 Сериал «Кухня»
20.00 Информбюро
21.00 Сериал «Ұшқан ұя»
22.00 «Ханшайым»
23.40 Кино. «Животное»
01.30 31 әзіл
02.30 Кел, татуласайық
03.20 Во весь голос
04.30 «Whats up?»
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.20 «Қуырдақ»
07.00 «Оян, QAZAQSTAN»
09.00, 15.00 «Ерке мұң»
10.00 «Московские тайны»
11.15, 19.30 «Балабол-4»
14.00, 00.10 Т/х «Гудия»
16.00, 23.00, 02.40, 04.20 «Q-елі»
16.40 «Тайны госпожи Кирсановой»
17.40 «Московский тайны»
19.00 «Студия 7»
21.40, 03.10 «Ағайындылар»
01.10 «Тайная жизнь моего секретаря»

Жұма - Пятница, 26 қараша

ҚАЗАҚСТАН

06.05 Д/ф «Ауылдастар»
06.25, 13.00, 17.00, 20.00 Aqparat
07.00 «TANSHOLPAN»
10.10 18.00 «Тағдыр жалыны»
12.00 «Күйеу бала»
13.15, 17.15 «Қызық екен...»
14.00, 03.40 «Теледәрігер»
15.00, 03.25 «Заң және біз»
15.50 «Шілдеде жанған шырақ»
20.35, 02.45 «Ашық алаң»
22.30 Т/х «Жат мекен»
00.25 «Қазақстан дауысы»

ХАБАР

05.00, 16.00 «Братство десанта»
07.00 «Таңғы хабар»
10.00 «Түркістан-түркі әлемнің рухани астанасы
11.00«Сезім сыры»
12.00 «Шашу»
13.00, 22.30«Шалқайған шаңырақ»
15.00 «Бүгін». Тікелей эфир
18.00 Мегахит
20.00 Қорытынды жаналықтар
20.30 «Үкімет».Премьера!
21.00 Итоги дня
21.30 «Келінжан»
22.30 Т/х «Пәленшеевтер-4»
00.45 «Discovery». Как устроена Вселенная.

АСТАНА

06.00 Т/х «Ұрланған тағдыр»
07.00 М/ф «Маша и Медведь»
09.30, 22.00 «Қарындасым, қарлығашым»
11.00, 21.00 Т/х «Әйел тағдыры-2»
12.00, 23.30 Т/х «Жауынгер»
14.00 Развитие регионов
15.00 «Формула личности»
15.30 «Лучшие их достойных»
16.35 Т/х «Сүлеймен сұлтан»
18.00 «Фазилет ханым»
20.00, 01.45 «Астана times»
22.30 «Әйел тағдыры-2»
01.50 «1001 түн»
03.30 «Q travel»
04.30 «KazNet»
05.20 «Сырты бүтін»

ЕВРАЗИЯ

06.00«Жить здорово»
07.00 «Қайырлы таң -Қазқстан»
08.00 «Доброе утро-Казахстан»
09.00 «Крылья»
12.00 «Жди меня Казахстан»
13.00 «112». Прямой эфир
13.15, 03.00 «Мужское/женское».
14.15 «112» Прямой эфир
14.30 «Qoslike»
18.00,03.40 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Көнеміз»
20.00 «Главные новости»
20.40 «Поле чудес»
22.00 сериал «Мосгаз. Дело № 8: западня»
02.40 «112». Криминальные новости
04.05«Той заказ»

КТК

07.05Кешкі жаңалықтар
07.30Т/х «Журналист»
08.30, 17.00«Доктор Лейла»
09.50 Новости
10.40 «Было дело»
11.40 «Морские дьяволы. Рубежи Родины»
13.35 «Шеф-5»
16.00, 01.30 «Небеса подождут»
18.00 «Әулеттер тартысы»
19.30 Кешкі жаңалықтар
20.00, 02.15«Дау-дамайсыз»
20.35, 02.40 «КТКweb»
21.00 Вечерние новости
21.40«Кома»
01.30 «Небеса подождут»
02.55 «MAMMA MIA»
03.30-04.00 Кешкі жаңалықтар

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Ұлт құндылығы»
10.30 «Сегодня»
11.00«Дәрігер кеңесі»
11.45 «Спорт» (әдіс)
11.50 «Тәуелсіздік жылнамасы»
11.53 «Тұғырдағы тұлға»
12.00 «Шашу»
12.45 «Жетісудың ақын-жыраулары»
13.00 «Зейнеп апаның әңгімелері»
13.30 «Ән тыңдайық»
14.00 «Әсем әуен»
14.50 «Тарихнама» (қазақ хандары)
15.00 «Тәуелсіздік тұлғалары»
15.30 «Әсем әуен»
16.30 «Тәуелсіздік тұлғалары»
17.00 «Шашу» /тікелей эфир/
17.45 «Ковид-шолу»/Ковид-обзор
17.52 «Тәуелсіздік жылнамасы»
18.00 Жаңалық
18.15 Новости
18.25 «Ковид-шолу»/Ковид-обзор
18.35 «Сыралғы» /тікелей эфир/
19.20 «Тәуелсіздік жылнамасы»
19.30 «Бүгін» /тікелей эфир/
20.00 «Тәуелсіздіктің құрдастары»
20.15 «Спасая жизни»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.00 «Агролife»
21.30 Итоговые новости
22.00 «Талқы»
23.10 Новости
23.35 Жаңалықтар

31 КАНАЛ

06.00 «Әзіл студио»
07.00, 20.00 Информбюро
08.00 «Жанкешті ханымдар»
09.00 31 әзіл
10.00 «Маша и медведь»
11.30, 22.00 «Ханшайым»
13.00, 21.00 «Ұшқан ұя»
13.00 «Құзғын»
14.00 «Тимон и пумба»
15.00, 18.55 «Кухня»
16.00 «Ералаш»
17.00«Животное»
20.00 Информбюро
23.40 «Феномен»
02.10 31 әзіл
02.40 «Кел, татуласайық!»
04.40 What`s up?
05.00 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.00, 05.10 «Қуырдақ»
07.00 «Оян, Qazaqstan»
09.00, 15.00 Т/х «Ерке мұң»
10.00 «Московские тайны»
11.15 «Балабол-4»
14.00 «Гудия»
16.00 «Q-eli»
16.45«Сила стихии»
19.00 «Студия 7»
19.30 Шоу «Музыкальная интуиция»
21.40«Ағайындылар»
00.00 Шоу «Один в один»

Сенбі - Суббота, 27 қараша

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Ауылдастар»
06.30 Aqparat
07.15, 03.20 «Сырлы сахна»
07.35, 02.50 «Тәуелсіздіктің тәекелдері»
08.10 «Сағындырған әндер ай»
10.00, 18.00 Т/х «Тағдыр жалыны»
12.00 «Қазақстан дауысы»
14.00«Тәуелсіздік, елімнің тұмарысың»
16.30 «өзіл әлемі»
17.20 «Талпын»
20.00, 02.40 «Мәселе»
20.40 «Қазақстан дауысы»
22.30 «Жат мекен»
23.30 «Күйеу бала»
00.30 «Дон И»

ХАБАР

05.00 «Братство десанта»
07.00 «Өзін-өзі тану»
07.15 «Противостояние»
09.00 «Tangy fresh»
10.00 XXI ғасыр көшбасшысы
11.00 «Девушка джигит»
13.00, 23.15 «Пәленшеевтер-4»
18.00 Мегахит
20.00«Отыз жылдың ой-толғауы»
21.00 Ақпарат арнасы «7 күн»
22.00 «Хабарлас»
01.15«Discovery». Как устроена Вселенная

АСТАНА

06.00, 05.10 «Үздік әзілдер»
08.00 М/ф «Маша и Медведь»
09.30, 22.00 «Қарындасым, қарлығашым»
11.00, 21.00 Т/х «Әйел тағдыры-2»
12.00, 23.300 Т/х «Жауынгер»
13.30 «Месть и закон»
18.00 Т/х «Фазилет ханым»
20.00, 01.00«Қызық болған»
02.00 «1001 түн»
04.00«Q» travel
04.30 «KazNet»
05.30 «Сырты бүтін»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 03.55 Т/х «Әйел сыры»
06.40 «Той заказ»
07.10, 03.10 «П@утина+»
08.20 «Ұлы даланың мұрасы»
08.40 «Мужики»
10.55 «Фабрика грез»
11.25 «Личное пространст»
16.30 «Тағдыр тасы»
17.00 «Көреміз»
18.30 «Мама, маған дауыс бер!»
20.00 «Айна»
21.00 «Любовь закрытыми глазами»
23.25«КВН»
02.05«Мужское/женское»

КТК

07.10 «Құдалар-2»
07.50, 03.30, 04.30«КТК –да Қабатов»
09.20 Новости
10.10, 01.40 «Юмарина»
11.30 «Кома»
15.30 «Доктор Лейла»
17.00«Цвет липы
21.00 «Большие новости»
22.10 «Уираченные вопоминания»
02.20 «Аталар сөзі»
03.30, 04.30 «КТК –да Қабатов»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық»/
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Агролife»
10.30 «Бүгін»
11.00 «Сыралғы»
11.45 «Спорт» (әдіс)
11.50 «Тәуелсіздік жылнамасы»
11.53 «Тұғырдағы тұлға»
12.00 «Шашу»
12.45 «Жетісу батырлары»
13.00 «Тәуелсіздіктің құрдастары»
13.15 «Спасая жизни»
13.30 «Ән тыңдайық»
14.00 «Талқы» (қайталау1)
14.50 «Тәуелсіздік жылнамасы»
15.00 «Сыралғы»
15.45 «Әкелер әңгімесі»
16.30 «Тәуелсіздік тұлғалары»
17.00 «Зерде»
17.52 «Тәуелсіздік жылнамасы»
18.00 Жаңалық
18.15 Новости
18.30 «Бір бала»
19.20 «Әсем әуен»
19.30 «Безбен»
20.05 «Сильные духом»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.00 «Единый народ»
21.30 Итоговые новости
22.00 «Сделано в Казахстане»
22.50 «Әсем әуен»
23.10 Новости
23.35 Жаңалықтар

31 КАНАЛ

06.00, 04.00 Әзіл студио
06.50,03.00 «Тамаша live»
07.20 «Информбюро»
08.30 «31 әзіл»
09.30 «Готовим с Адель»
10.00 «Маша и медведь»
11.00 М/с«Аладдин»
11.50 М/с «Лило и Стич»
12.50 «Саблезуб и Волшебный бриллиант»
14.50 «Стюарт Литтл»
16.50 «Вратарь галактики»
19.30 «Скайлайн-2»
22.00 «Неге?»
23.00 «Черный ястреб»
02.00 31 әзіл
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00 «Гу-гулет»
07.00 «Айна-online»
08.00 «Япырай»
09.00, 15.00Т/х «Ерке мұң»
10.00 «Жұлдыздың жары»
10.30«Регина + 1»
11.40 Шоу «Орел и Решка»
12.40«Тайны госпожи Кирсановой»
16.00 Т/х «Барлау»
18.00«Сезім симптомдары»
20.00 Шоу «Один в один-5»
23.00 «Jaidarman Cup»
00.30 Х/ф «Любой ценой»
04.15 «Қуырдақ»

Жексенбі - Воскресенье, 28 қараша

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Ауылдастар» д/ф
06.30 «Толағай»
07.30 «Көңіл толқыны»
08.00AQSAYYI
08.20 «Мәселе»
09.00 «Әлемнің алып шаһарлары»
10.00, 18.00 «Тағдыр жалыны»
12.00 «Қазақстан дауысы»
14.00 «Көңілашар»
14.50 Футбол
17.20, 03.30 «Әйел әлемі»
20.00 «АРТА»
20.50 «Көңілді тапқырлар алаңы»
22.30 Т/х «Жат мекен»
23.30 «Күйеу бала»
00.30 «Дон И»
01.35 «АРТА»

ХАБАР

05.00, 16.00 «Братство десанта»
07.00 «Самопознание»
07.15 Сериал «Противостояние»
09.45 «Балуан Шолақ»
12.00 «Пәленшеевтер-4»
14.00 «Келінжан»
16.00 Российский сериал
18.00 Мегахит
19.30 «Eco maken»
20.30 Мәжілік.kz
21.00 Ақпарат арнасы «7 күн»
22.00 «Большая неделя»
23.30«Discovery». Как устроена Вселенная
00.30 Әсем әуен

АСТАНА

06.00 «Біздің ауыл»
06.30 «Үздік әзілдер»
08.00 М/ф «Маша и медведь»
10.00 «TeleBingo»
10.25, 22.00 «Қарындасым, қарлығашым»
12.00, 21.00 Т/х «Әйел тағдыры-2»
13.10, 23.30 Т/х «Жауынгер»
14.30 «Развитие регионов»
15.30 «Формула личности»
16.00 «Аялы алақан»
16.15 «Bas Times»
18.00 Т/х «Фазилет ханым»
20.00, 01.00 «Azil Keshi»
02.00 «1001 түн»
04.00«Q» travel
04.30 «KazNet»
05.30 «Сырты бүтін»

ЕВРАЗИЯ

06.00«Той заказ»
06.30 «Воскресные беседы»
06.45 «Потомки великой степи»
07.00 «Тайны вокруг нас»
07.30 «Кабы я была царица»
12.15 «Аялаған астана»
14.00 «Честь самурая»
16.30 «Тағдыр тасы»
17.00 «Лучше всех»
18.50 «Добрый вечер Казахстан!»
20.00 «Грани»
21.30 «Любовь с закрытыми глазами»
23.45 «Две звезды: отец и дети»
02.05 «Москва, ты не один»
03.40«П@ytina+»
04.25 «Әйел сыры»

КТК

07.05 «Тамаша»
09.00, 23.50 «Дом культуры и смеха»
11.10 «Утраченные воспоминания»
15.00 «Аталар сөзі»
17.00 «Доктор Лейла»
18.10, 02.40 Мерекелік концерт
18.40 «Сен де, мен де»
21.00 «Портрет недели»
22.00 «Это не навсегда»
01.40 «Аталар сөзі»
03.20-04.30 «КТК-қоржыны»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Әсем әуен»
10.30 «Безбен»
11.05 «Бір бала»
11.45 «Спорт» (әдіс)
11.50 «Тәуелсіздік жылнамасы»
11.53 «Тұғырдағы тұлға»
12.00 «Зерде»
12.45 «Жетісудың ақын-жыраулары»
13.00 «Сильные духом»
13.30 «Ән тыңдайық»
14.00 «Единый народ»
14.30 «Сделано в Казахстане»
14.50 «Тарихнама» (қазақ хандары)
15.00 «Дәрігер кеңесі»
15.45 «Жетісу жұмбақтары»
16.15 «Қазақ тілі»
16.30 «Тәуелсіздік тұлғалары»
17.00 «Қазақ үні»
17.35 «Полицейская служба»
17.52 «Тәуелсіздік жылнамасы»
18.00 «Спорт-тайм»
18.30 «Олжа»
19.05 «Ұлт құндылығы»
19.30 «Жүрек сөзі»
20.15 «Тәуелсіздік жылнамасы»
20.30 Апта /қаз/
21.30 Апта /рус/
22.20 «Әндер мен жылдар» Астана 2019 концерті
00.05 «Әсем әуен

31 КАНАЛ

06.00 Әзіл студио
07.00 Әзілдер күнделігі
08.00 «Тамаша live»
08.30 «Тәтті шоу»
09.30 «Готовим с Адель»
10.00«Вирус недоверия»
10.30 «Саблезуб иВолшебный бриллиант»
12.30 «Стюарт Литтл»
14.30«Стюарт Литтл-2»
18.50 Х/ф «Черный ястреб»
21.50 Х/ф «Глубоководный горизонт»
00.00 «31әзіл»
01.00 What`s up?
03.00 «Тамаша live»
04.00 Алдараспан. Шаншар. Нысана әзілдері
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00 «Гу-гулет»
07.00 «Япырай»
07.15«Jaidarman Cup»
09.00, 15.00 Т/х «Ерке мұң»
10.00 «Келесі кім?»
10.30 Х/ф «Нико путь к звездам»
12.40 «Тайны госпожи Кирсановой»
16.00, 03.00 К/ф «Әкем мен бала»
18.40 Х/ф «Скорсть. Автобус 657»
21.00 Шоу «Музыкальная интуиция»
23.00 Х/ф «Разведка»
01.00 «Любой ценой»
05.00 «Қуырдақ»

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ТАЛАП

СОТТЫ ҚҰРМЕТТЕМЕУШІЛІК ҮШІН ЖАУАПТЫЛЫҚ

Сот азаматтық істі талқылауды іске қатысатын тараптарды және іс бойынша басқа тұлғаларды міндетті түрде хабарландыра отырып, сот отырысын жүргізеді. Сот отырысында судья процестік нормаларды қатаң сақтап, құқықтық мәдениеттілікті ұстанып, процеске қатысушылардың теңдігі қағидатын қаматамсыз ете отырып, сот төрелігін жүзеге асыруы тиіс.

Қазақстан Республикасы Азаматтық процестік кодексінің 127-бабына сай іске қатысатын адамдар сот отырысының немесе жекелеген процестік әрекеттерді жасаудың уақыты мен орны туралы хабарландырылады және соттың шақыру қағаздарымен сотқа шақырылады. Іске қатысатын адамдар тапсырыс хат, телефонограмма немесе жеделхат, сондай-ақ хабарлаудың тіркелуін қамтамасыз ететін өзге де байланыс құралдарын пайдалану арқылы хабарлануы немесе шақырылуы мүмкін. Сот отырысының уақыты мен орны туралы тиісті түрде хабарландырылған іске қатысатын тұлғалардың қайсыбірі келмеген жағдайда, егер олардың келмеу себептері дәлелсіз деп танылса, сот істі қарауға құқылы. Сот отырысының орны мен уақыты туралы тиісінше хабарландырылған тараптар және іске қатысушы басқа тұлғалардың сот отырысына дәлелді себептерсіз келмеуі Қазақстан Республикасы Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 653-бабы 1-бөлігіне сәйкес сотқа құрметтемеушілік деп танылып, ол әкімшілік жазаға тартылады.

Сотқа құрметтемеушілік білдіргені үшін жауаптылық шараларын сот баршаның сот алдындағы теңдігі конституциялық қағидатын және сот төрелігінің міндеттерін іске асыру, азаматтарды құқықтық мәдениеттілікке тәрбиелеу мақсатында қолданады. Сондықтан баршамыз сотқа құрметтемеушілікке жол бермей, еліміздің құқықтық мемлекет ретіндегі мәртебесін көтеруге өз үлесімізді қосқанымыз абзал.

Маржан СӘДУАҚАСОВА,
Алматы облысы МАЭС-ның судьясы.

ЖАҢА КОДЕКС

СУДЬЯҒА БАСЫМДЫҚ БЕРІЛГЕН

Үстіміздегі жылдың шілдесінен бастап қолданысқа енгізілген әкімшілік рәсімдік-процестік кодексінің негізгі мақсаты азаматтардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау болып табылады.

Кодекс нормалары өтініштi қарау процесін де, алынған жауапқа шағымдану рәсімін де нақты реттейді. Кодекс жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау кезінде жеке және заңды тұлғалардың жария құқықтарын, бостандықтары мен мүдделерін толық іске асыруды; жария-құқықтық қатынастарда жеке және қоғамдық мүдделердің теңгеріміне қол жеткізуді; тиімді және бүкпесіз мемлекеттік басқаруды, оның ішінде адамдардың басқару шешімдерін қабылдауға қатысуы арқылы қамтамасыз етуді; жария-құқықтық саладағы заңдылықты нығайтуды қамтамсыз етеді. Өтініш бойынша қабылданған мемлекеттік органның шешімімен келіспейтін азаматтар сот тәртібімен шағымдануға құқылы.

Әкімшілік істерді қарауға уәкілеттік берілген соттардың конституциялық емес деп танылған заңға немесе өзге де нормативтік құқықтық актіге негізделген шешімдерінің күші жойылуға жатады. Атап айтқанда, соттар адам мен азаматтың Қазақстан Республикасының Конституциясында бекітілген құқықтары мен бостандықтарына нұқсан келтіретін заңдар мен өзге де нормативтік құқықтық актілерді қолдануға құқылы емес. Егер сот қолдануға жататын заң немесе өзге де нормативтік құқықтық акт адам мен азаматтың Конституцияда бекітілген құқықтары мен бостандықтарына нұқсан келтіреді деп есептесе, ол әкімшілік іс бойынша іс жүргізуді тоқтата тұруға және осы актіні конституциялық емес деп тану туралы ұсынумен Қазақстан Республикасының Конституциялық Кеңесіне жүгінуге міндетті. Сот Қазақстан Республикасы Конституциялық Кеңесінің шешімін алған соң іс бойынша іс жүргізу қайта басталады.

Кодекстегі ұстанымға сай енді әкімшілік процестегі судьяның рөліне ерекше басымдық берілген. Әкімшілік процестегі судья – белсенді, іске қатысты өз пікірін айта алады, қосымша деректер сұратып, қажетті анықтамаларға сұраныс жасауға құқылы. Осы арқылы судья төрелікке жүгініп отырған қос тараптың мәселесіне сырт қарамай, әділдіктің салтанат құруына белсене араласып, жол көрсетіп, орын алған кемшіліктерді жоюға, тура төреліктің шығуына, Қазақстан Республикасының Конституциясында кепілдік берілгендей азаматтар құқығының мінсіз қорғалуына ықпал етеді.

ӘРПК қабылдау мемлекеттік органдар қызметінің ашықтығы мен тиімділігін арттыруға, мемлекеттік органдардың шешімдер қабылдау процесінде және жоғары тұрған органда және сотта мемлекеттік органдармен дауларды қарау кезінде азаматтар мен бизнестің құқықтарын қорғау кепілдіктерін бекітуге, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін және сот жүйесіне жүктемені азайтуға әкеледі деп күтілуде.

Абдулла ДОСАНОВ,
Алакөл аудандық сотының судьясы.

МЕДИАЦИЯ

БІЗДІҢ ЕЛІМІЗДІҢ СОТ ЖҮЙЕСІНДЕГІ БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАРДЫҢ БІРІ 2011 ЖЫЛҒЫ 5 ТАМЫЗДА ЗАҢДЫ КҮШІНЕ ЕНГЕН «МЕДИАЦИЯ ТУРАЛЫ» ЗАҢНЫҢ ҚАБЫЛДАНУЫ

МЕДИАЦИЯ ДЕГЕНІМІЗ – ТАРАПТАРДЫҢ ЕРІКТІ КЕЛІСІМ БОЙЫНША ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛАТЫН, ОЛАРДЫҢ ӨЗАРА ҚОЛАЙЛЫ ШЕШІМГЕ ҚОЛ ЖЕТКІЗУІ МАҚСАТЫНДА МЕДИАТОРЛАРДЫҢ ЖӘРДЕМДЕСУІМЕН ТАРАПТАР АРАСЫНДАҒЫ ДАУДЫ РЕТТЕУ РӘСІМІ.

ТАРАПТАРҒА ТИІМДІ ТӘСІЛ

Медиацияны, қарапайым тілмен айтқанда, бітімгершілік деп түсінуге болады. Яғни, қандай да бір мәселе бойынша тараптар арасында келіспеушілік туған жеке азаматтар немесе заңды тұлғалар оны соттан тыс, өзара келісім жағдайында шеше алады.

Қазақстан Республикасының «Медиация туралы» заңының қабылданып, қолданысқа енгеніне біраз жылдар өтсе де күні бүгінге дейін «Медиация туралы» заңы толыққанды жүзеге асырылмай келе жатқаны да белгілі. Оның өзіндік себептері де бар. Сондықтан медиацияны кеңінен қолданудың пәрменді шараларын қабылдаса нұр үстіне нұр болары даусыз.

Осыдан шығатын қорытынды алдағы уақытта да медиация заңының қолданылу аясын одан әрі кеңейту жұмыстарын пәрменді жүргізу керек, ол ортақ міндет. Оған барлық құқық қорғау органдары, билік өкілдері, қоғамдық ұйымдар ат салысуы тиісті.

Айнұр ОРМАШЕВА,
Талдықорған қалалық сотының бас маманы.

ЖЕМҚОРЛЫҚ

ҚОҒАМ ДЕРТІ

Жемқорлық дегеніміз – заңда қарастырылмаған жеке немесе дәнекерлер арқылы мүлікті игілікке және мемлекеттік функцияларды атқаратын басымдық тұлғалардың және де соларға теңестірілген тұлғалардың лауазымдық дәрежелерін қолдана отырып жәнеде лауазымының мүмкіндіктерін өз мүддесіне қолдана отырып мүліктік табыс алу үшін жасалынатын қадамдар.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚПЕН БІРГЕ КҮРЕСЕМІЗ

Қазіргі таңда сыбайлас жемқорлық заман қоғамның өзекті мәселесі болып табылады. Осы келеңсіз құбылыстың үдеп бара жатқаны ұрпақ тәрбиесіне зиян әкелетіні бәрімізді аландатады.

Біздің қоғамда сыбайлас жемқорлыққа орын жоқ. Қоғамның барлық күш-жігерін біріктіріп, осы деректің одан әрі дамуы үшін оны тоқтатудың барлық амалдарын қолдану арқылы ғана бұл құбылысқа қарсы тұруға болады. Сыбайлас жемқорлықпен күресу барлық Қазақстан Республикасы азаматының борышы деп білу керек.

А. СЫДЫҚОВА,
«Жоңғар орман шаруашылығы» КММ-ң орман шебері.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

КӨЗҚАРАС

БІР ӨЛЕҢНІҢ тарихы

2016 ЖЫЛЫ «ҚАЗАҚПАРАТ» БАСПАСЫНАН ЖАРЫҚ КӨРГЕН «МҰҚАҒАЛИ МАҚАТАЕВ» ЭНЦИКЛОПЕДИЯСЫНЫҢ 406-БЕТІНДЕ МҰҚАҒАЛИДЫҢ «ҚАЙРАН ЖЕҢГЕМ» ӨЛЕҢІ ТУРАЛЫ Б.БЕГМАНОВАНЫҢ МАҚАЛАСЫНДА «ЕКІНШІ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК СОҒЫСТАН ОРАЛМАҒАН АҒАСЫ НҰРМОЛДА ИСАБАЕВТЫҢ ЖАРЫ БҮБІШ ӘБІКЕНҚЫЗЫНА (ЕЛ АРАСЫНДА БАСҚА ДА НҰСҚА АЙТЫЛАДЫ) АРНАП ЖАЗҒАН» ДЕГЕН СӨЙЛЕМ БАР. НҰРМОЛДА АҒАМЫЗ МҰҚАҒАЛИДЫҢ ҚАЙЫН ЖҰРТЫ.

«Сөз шындықтан бұзылмайды» десек , шындықты да біле жүрген дұрыс-ау...

Әсем Алматының жанға жайлы күз айының бір күні ақбасты Алатау етегіндегі «Тұздыбастау» ауылын Солтүстік шығысынан «орап» өтетін Қазақтың біртуар азаматы Дінмұхамед Ахметұлы Қонаев атындағы «Бартоғай-Алматы» (БАК) бас арығының жағасындағы еңселі үйде тұратын Сұлухан әпкемізбен сұхбаттасудың сәті түсті. Шежіре бойынша таратар болсақ Албан руы ішіндегі Алжан – Сырымбет – Қангелді – Қойбас атадан тарайтын Дәліден – Қамысбай- Мақатай әулеті болса, Былғауыштан- Хамет -Асан әулеті тарайды. Асаннан – Әбілда, Сман, Әбдіке, Мүсілім туады.

Әбділда Асанұлы 1913 жылы туған. Дүкенші болған, оқыған, білімді азамат болған. 1937 жылы жалған жаламен туған әпкесі, әрі туысы Мұқағали ағамыз көне тақиясын құшырлана иіскеп, сізден тәбәрік болсын деп алып кететін Нысанұлы Ескендір атамыздың кемпірі Бүбайым апаға мені беріп өзі жұмысқа шығып кеткен. Дүкенші, аспазшы болып көп жыл жұмыс істеген, кейін баланы бауырына басқан Бүбайым апамыз Зейнеп анасына Сұлухан әпкені қайта бермеген. Сұлухан әпкеміз Зейнеп шешем екенін институтқа түскенде бірақ білдім дейді.

Мектепте Мұқағалидің қызы Майғүлмен бірге ойнап, бірге оқыдым. Оқуға түскенде де сол үйде жүрдім, сонда Нағиман апамнан «Менің әкем кім?» – деп сұрсам: Сенің әкең «Шырақ» дейді. Нағиман апам да, Бүбайым апам да Мөкен қайнысын «Шырақ» дейтін. Кейін Бүбайым апам қайтыс болған соң Зейнеп шешеммен араласа бастадық. Мөкен атаның әйелі Мәнике апамыз әдемі, сұлу кемпір болған. Ол кісіні «Әйәй апа» деуші едік. Өкпе ауруынан қайтыс болды. Зейнеп шешеме, «Сол кезде неге Мөкен атаға тұрмысқа шықпадыңыз» десем, енесі Мөктай апам Әбілда ұлымның отын өшірме деп рұқсат етпеген екен, Зейнеп апамыз 1978 жылы 63 жасында Қарасазда дүниеден озды. Ол

Әбділда Асанов

Зейнеп Әміржанқызы

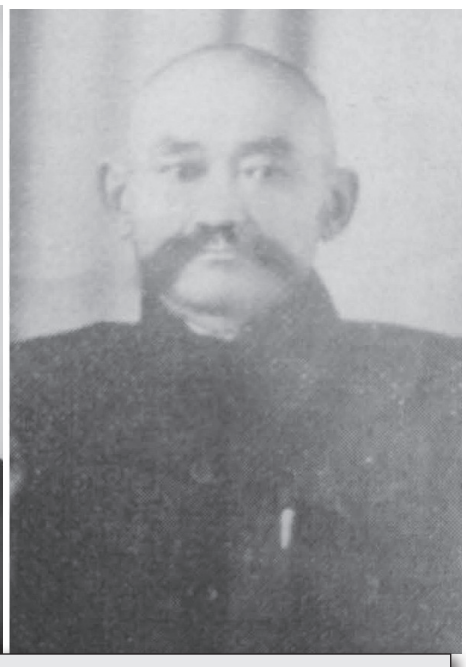
Мөкен Болысов

Сұлухан Асанова

«халық жауы» болып ұсталып, Колымада болып, 1941 жылы елге оралған. Колхозда есепші болып жүргенде 1942 жылы соғысқа аттанып, Калинин майданында ерлікпен қаза тапқан. Әйелі Зейнеп Әміржанқызы Асанова болып жазылған. Бұл туралы Журналистер одағының мүшесі, марқұм Әбітай Әденов «Мұқағали мен Зейнеп» атты мақаласында: «*Мұқағали өзімен қызметтес болған Қыдырбек Нүсібәлиевке, – Қыдыке, менің Зейнеп жеңгем әйел атаулының ақсүйегі. Біздің ағамыз Әбілдаға он төрт жасында күйеуге шыққан. Ай десе аузы, күн десе көзі бар шіркіннің. Сұрапыл соғыс қайран жеңгеме жастықтың қызығын кешуіне*, асыл жарының ынтызар махаббат ләззатын тамашалауға мұрша бермеді», – деген дерек келтіреді. Зейнеп апамыз 1915 жылы туған. Айт елінің Балта руының қызы. Ақын Мұқағалидың әжесі – Тиынның сіңілісі. Арабша сауатты, қайсар, білімді адам болған. Зейнеп апамыз Әбділда ағамызбен отбасын құрған соң Қаныша, Күлатай, Жақан есімді қыздары мен Нүсіпжан есімді ұлы болды. Нүсіпжан 1958 жылы 20 жасында менингит ауруынан көз жұмды. Қазір, Қаныша әпке 89 жаста, ал Жақан әпкеміз 79 жаста. «Қайран жеңгем» өлеңі өз шешелері Зейнеп апаға арналған, себебі, ол Мұқағалидың жақын ағасының жары әрі жақсы көретін жеңгесі болған деген пікірде.

Су сұраса сүт берген, айран берген,
Қартайып қалыпсың- ау қайран жеңгем.
Қарғаның валетіндей едірейіп,
Қасыңа мына біреу қайдан келген! –

деп басталатын өлеңі үстіне шаң қонса да қызғанатын аппақ жеңгесін он жыл «халық жауы» болып сотталып келген Мөкен Болысұлымен бірге көргенде туса керек. Ол туралы Мұқағалидың туысы әрі досы Әбдіке Асанов өзінің «Мұзбалақ Мұқағали» атты кітабында : «Күйеуінен жастай (23 жаста) жесір қалған Зейнеп 1951 жылдың басында туысқан ағайымыз он жыл «халық жауы» болып түрмеде отырып келген Мөкеннен Сұлухан деген қыз дүниеге келеді. Соған арнап Мұқағали «Қайран жеңгем» деген өлеңін жазды деген дерек келтіреді.

Апырай суық еді сұрқы неден,
Адамға қарайды ғой сыртыменен.
Жол көрсеткіш сақшының таяғындай,
Қимылыңды бағып тұр мұртыменен.
Жеңешем- ай, есіңде ме біздің ағай,
Сыйласып отырар ек біз құдадай.
Қандыбалақ соғысты қарғыс атсын,
Қайран жеңгем шырқыңды бұзды қалай?! – деп әкені баладан, әйелді жарынан айырған сұм соғысқа лағнет айтса, жеңгесіне аяушылық білдіреді.

Күлкің қайда күмістей сыңғырлаған,
Жүзің неге ымырттай тұнжыраған.
Жан едің ғой жаныңның талғамы бар,
Сені әкеліп теліген кім мынаған,

– деп қылыштай қара мұртты Мөкен ағасынан Зейнеп жеңгесін қызғанса да, «екі торының бөтендігі жоқ» дегендей Мұқағали мен Әбдіке ағаларымыз Сұлухан әпкемізді өз қарындастары болған соң өле-өлгендерінше жақсы көрді, сыйлады. Мөкен ата да көрген жерде құрақ ұшып, қамқор болып жүретін.

Мөкен ата кім еді? Мөкен Болысұлы 1907 жылы Қарасазда дүниеге келген.

Ауыл молдасынан сауат ашып, кейін Кеңес өкіметінің Сарыжаз ауылында ұйымдастырылған сауаттандыру курсында оқып білім алған. Отызыншы жылдан кейін «Мирзоян» ұжымшарының төрағасы, аудандық атқару комитетіне қарасты Қазторг кооперативінің бастығы қызметтерін атқарды.

1938 жылы «Халық жауы» деген жаламен он жылға сотталып, Сібірге айдалды. Елге қайтқан соң Қарқара ат зауытында жұмыс істеп, кейіннен Қарасазда ұзақ жылдар құрылыс саласында қызмет атқарды, шығармашылықпен айналысып, өлең, толғаулар жазды. «Өтеген батыр», «Райымбек батыр» сияқты жырларды өзінше жырлап халық арасына таратты. Ақын-жыршы, әдеби мұраларды жинаушы. Қазақ КСР Ғылым академиясының штаттан тыс жинаушысы болып хатқа түсіріп, қолжазба қорына тапсырып отырды. (М.Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының қолжазба қоры 813 бума). Ол кісіні де көзіміз көрді, әңгімешіл, көпті көрген, сөзге шешен адам еді. Мөкен ата 1994 жылы Сарыжазда қайтыс болды. Өз қолымызбен топырақ салдық. Қазір Қарасаз ауылының бір көшесі Мөкен Болысұлы есімімен аталады.

Өзің болсаң тым ағат ойлағансың,
Бақыт емес басыңа қайғы алғансың.
Жан едің ғой жаныңның талғамы бар,
Қара мұртқа қалайша байланғансың?!
Ел жұртың қараушы еді мақтан етіп,
Киіп ап аяғыңа саптама етік.
Талайлардан кетуші ең аттап өтіп,
Талайларды жүруші ең таптап өтіп.
Қартайып қалыпсың ғой қайран жеңгем!
Қайғыға мойымаушы ең, қайдан келген
Сағынып жүрсің бе әлде, қадірлім- ай,
Баяғы жастығынды майданда өлген,

– деп Мұқағали ағамыз өлеңмен Зейнеп жеңгесінің суретін салған екен. Сұлухан әпкемізбен әңгіме барысында білгеніміз, өзі дүниеге келген соң Зейнеп апамыздың *кісіні де көзіміз көрді. 1958 жылы 20* жасар *жалғыз ұлы Нүсіпжанның қазасынан кейін ортаншы қызы Күлатайдың 1956 жылы туған – Нұрғаби есімді ұлын (әкесі Уали) бауырына басты,* – дейді Сұлухан әпкеміз. Біз Нұрғабимен бір сыныпта бірге оқыдық. Өскенше Уәли ағаның баласы екенің білмедік. Ол кісі бізге жезде, руы «қыстық» еді. Мұқағали өлеңдеріндегі әйел бейнесі Зейнеп жеңгесіне арналғандай. Ол туралы Сұлухан әпкеміздің бөлесі, журналист Әбітай Әденов : 1967 жылы «Қазақстан пионері» газетінде қызметте жүріп, ауылға іссапармен шықтым. Мұқаң да ауылға бара жатыр екен. Автобуста қатар отырдық. Көп әңгіме айтты ол кісі. Сөз арасында, реті келгенде мен «Мұқа осы сіздің жеңге туралы өлеңдеріңіздің прототиві бар ма?» – деп сұрадым.

– *Ой Қызталақ, – деді Мұқаң, – прототивсіз әдеби шығарма болушы ма еді. Менің өлең, поэмаларымдағы әйел атаулының прототиві анау Қарасаздағы Зейнеп жеңгем. Сенің Зейнеп әпкең»*, – деген.

Осының бәрін саралай келгенде «Қайран жеңгем» өленінің прототиві Зейнеп апамыз болса, арамызда жүрген тірі куәгерлері өзінің қыздары Қаныша, Жақан, Сұлухан әпкелеріміз дер едім. Сұлухан әпкеміз биыл 70 жасқа толып отыр. Көп жыл мектепте ұстаздық қызметте болып, кеудесіне «Қазақстан оқу ісінің үздігі» төсбелгісі мен «Еңбек ардагері» медалін таққан ұлағатты ұстаз. Асылдың сынығы, тектінің тұяғы сіздер аман болыңыздар. Марқұмдардың иманы салауат болсын!

Елеусіз АХМЕТКЕРІМҰЛЫ,
мұқағалитанушы.
ҚР Журналистер Одағының мүшесі.

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ПРОПУСКНОЙ РЕЖИМ

ОЧЕНЬ ОТВЕТСТВЕННАЯ СЛУЖБА

Одной из важнейших ветвей государства, составляющих его основу на пути демократического развития, является судебная система. Качественное осуществление правосудия-залог доверия граждан к государственной правовой политике, власти. Первыми встречают в здании суда гражданина, обратившегося в суд с целью защиты своих прав судебные приставы. Служба судебных приставов - очень ответственная.

В настоящее время в судах республики действует Правила по обеспечению пропускного и внутриобъектового режимов для посетителей на территории и в зданиях судов. Пропускной режим и поддержание общественного порядка в зданиях судов осуществляется сотрудниками Управления специализированной службы охраны Министерства внутренних дел Республики Казахстан и судебными приставами.

Пропускной режим устанавливается в целях: исключения проникновения посторонних лиц на территорию, в административные здания судов, Департамента и его территориальных органов; исключения вноса (выноса), ввоза (вывоза), проноса (провоза) предметов и веществ, указанных в перечне; исключения несанкционированного доступа посетителей в иные помещения, кроме тех, в которые были приглашены; повышения уровня антитеррористической защищенности зданий судов, Департамента и его территориальных органов; обеспечения безопасности судей, работников и посетителей, охраны и соблюдения общественного порядка в соответствии с подпунктом 2) пункта 1 статьи 4 Закона Республики Казахстан «Об органах внутренних дел Республики Казахстан».

В случае нарушения посетителями правил поведения, воспрепятствования осуществлению правосудия, выражения неуважения к суду, неисполнения законных распоряжений и требований судей и судебных приставов посетители могут быть привлечены к ответственности, в установленных законом порядке.

Ерлан МАМЕЛЬЯНОВ,
старший судебный пристав СМЭС Алматинской области.

ЭЛЕКТРОННОЕ ПРАВОСУДИЕ

В результате проводимых реформ в судебной системы в нашей республики на сегодняшний день плюсы электронного правосудия для всех наиболее очевидны. Во-первых, это удобство для участников процесса, многим из которых приходится не по одному разу преодолевать сотни километров, чтобы подать те или иные документы через канцелярию суда либо направлять документы почтой. Соответственно это экономия на почтовых расходах, снижение роли человеческого фактора в судебном процессе, повышение его эффективности, приобщение к стандартам, которые приняты в цивилизованном мире. Во-вторых, изменен порядок извещения участников процесса. Информация о времени, месте и дате очередного слушания ныне поступает сторонам прямо на мобильный телефон в виде sms-сообщений. Это позволяет сократить не только расходы сторон, но и сроки рассмотрения дел. Соответственно, номера абонентов - участников процесса, текст отправленного сообщения, а также извещение о доставке приобщаются к материалам дела.

ДЛЯ УДОБСТВА ГРАЖДАН

Благодаря этому в настоящее время все суды в Казахстане вооружились новейшими технологиями и иски можно подавать не на бумаге, а в электронной форме. Виртуальные заявления отправляются через сайт электронного правительства. Истцы регистрируются в системе, создают личный кабинет на сайте e-gov.kz. Затем пользователь вводит необходимую информацию о себе, выбирает необходимый ему раздел, загружает файлы и отправляет их в суд.

Внедрение аудио-видеофиксация (далее - АВФ) упростит процесс отправления правосудия, позволит оптимизировать и автоматизировать судопроизводство и экономить бюджетные средства. Будут исключены территориальные и организационные барьеры в отправлении правосудия, соответственно, повысится и международный рейтинг республики. Преимущества системы АВФ судебных процессов очевидны. Во-первых, АВФ ясудебных процессов в реальном времени дисциплинирует всех участников: судью, гособвинителей, адвокатов, а также стороны. Во-вторых, при возникновении спорных моментов, не разрешенных в ходе процесса и вызвавших неудовлетворенность, обе стороны могут обратиться к электронной записи, чтобы убедиться в своей правоте или неправоте. В-третьих, система АВФ служит своего рода страховкой для судей и других лиц, осуществляющих свои служебные полномочия на процессе, в случае преднамеренного оговора или похожих ситуаций. И, наконец, фиксация судебного процесса минимизирует непроцессуальные контакты, а это одна из мер антикоррупционной политики судебной системы.

Участники заседания посредствам онлайн-сервиса «Судебный кабинет» могут скачивать записи АВФ. Оперативно просмотреть ход судебного разбирательства можно и по мобильной версии данного сервиса.

Проведение дистанционных судебных заседаний посредством видеоконференц-связи со следственными изоляторами, исправительными, медицинскими учреждениями позволяет рассматривать уголовные дела без этапирования подсудимых, находящихся в следственных изоляторах и местах лишения свободы. Новации позволят экономить бюджетные средства и исключать непредвиденные риски.

Арайлым МЫНЖАНОВА,
судья Коксуского районного суда.

АППК

Как известно, во исполнение реализации Административного процедурно-процессуального кодекса Республики Казахстан (далее – АППК) Указом Президента образованы 21 новый суд в областных центрах, столице городах республиканского значения (17), а также в городах Семей, Каскелен, Екибастузе и Жезказгане (4), которые с 1 июля 2021 года начали свою работу в сфере административной юстиции.

МЕДИАЦИЯ В АДМИНИСТРАТИВНОЙ ЮСТИЦИИ

Указанные суды поименованы специализированными межрайонными административными судами, а суды, которые рассматривают дела об административных правонарушениях - специализированными районными (городскими) судами по административным правонарушениям.

В нашей области, функционируют два административных суда, расположенные в городе Талдыкорган и суд №2 – в городе Каскелен.

Данные суды рассматривают публично-правовые споры, возникающие между административным органом (должностным лицом) – с одной стороны, и гражданами, индивидуальными предпринимателя, группой граждан, юридическими лицами, чьи права, свободы и законные интересы были нарушены – с другой стороны.

Следует отметить, что АППК содержит положения, предусматривающие примирение сторон в административном судопроизводстве.

В настоящее время примирительная процедура в гражданском процессе невозможна, если стороной является государственный орган, тогда АППК позволяет этого, но в тех случаях, если законодательством предоставлено усмотрение административного органа.

Таким образом, АППК устанавливает, что стороны могут полностью или частично урегулировать спор на основе взаимных уступок, заключив соглашения о примирении, медиации, об урегулирования спора в порядке партисипативной процедуры. Примирение сторон может касаться только их прав и обязанностей как субъектов спорных публичных правоотношений и предмета иска и в случае если стороны правомочны принимать решение, обладают правом распоряжения в отношении предмета спора.

Судьи специализированного межрайонного административного суда Алматинской области (далее – СМАС) активно применяют в работы примирительные возможности, предоставленные в АППК.

Так, по состоянию на 15 ноября 2021 года в рамках примирительной процедуры окончены 27 дел, из которых по 25 делам судом утверждены медиативные соглашения и 2 дела завершены в связи с заключением сторонами соглашения о примирении, которые также утверждены судом.

К примеру, Департаментом внутреннего государственного аудита по Алматинской области (далее – Департамент) на основании жалобы ТОО проведены внеплановые аудиторские мероприятия в государственных дошкольных предприятиях, выявившие нарушения законодательства. На аудиторские отчеты первыми руководителями вышеуказанных предприятий были поданы возражения. В соответствии с действующим законодательством возражения к аудиторскому отчету рассматриваются апелляционной комиссией при уполномоченном органе по внутреннему государственному аудиту в лице Комитета внутреннего государственного аудита Министерства финансов Республики Казахстан (далее – Комитет).

Товарищество обратилось в Комитет с запросом на предоставление информации по результатам рассмотрения возражений к аудиторским отчетам, который указал, что с результатами рассмотрения возражений можно ознакомиться обратившись в Департамент.

5 августа 2021 года в адрес ответчика подано обращение об ознакомлении с результатами рассмотрения возражений к аудиторским отчетам, а так же просьба предоставить решение апелляционной комиссии.

Срок ответа на обращение истек 3 сентября 2021 года.

На момент подачи иска надлежащего ответа от Департамента у Товарищества не имелось, в связи с чем, ТОО обратилось в суд с иском к Департаменту о признании его бездействия незаконными, обязании устранить нарушение путем предоставления информации по результатам рассмотрения возражений по аудиторским отчетам и предоставить решение по результатам проведенных внеплановых аудиторских мероприятий.

При содействии судьи-примирителя, в производстве которого находилось административное дело, в рамках проведенных в суде примирительных процедур в соответствии с требованиями статьей 120, 121 АППК, стороны пришли к согласию о разрешении спора в порядке медиации.

В суде представители сторон обратились с заявлениями об утверждении заключенного сторонами Медиативного соглашения.

Условия медиативного соглашения выражены сторонами в составленном и подписанном им соглашении.

В соответствии с частью 1 статьи 120 АППК стороны на основании взаимных уступок могут полностью или частично окончить административное дело путем заключения соглашения о примирении на всех стадиях (этапах) административного процесса до удаления суда для вынесения решения.

Примирение сторон допускается при наличии у ответчика административного усмотрения.

Стороны пришли к соглашению на условиях предоставления ответчиком запрашиваемой истцом информации, ввиду исполнения в добровольном порядке объектами аудита предписаний Департамента.

Судом утверждено представленное сторонами Медиативное соглашение на оговоренных ими условиях.

Определение суда вступило в законную силу.

Департамент и ТОО сообщили суду об исполнении определения суда в течение трех рабочих дней со дня истечения указанного в Медиативном соглашении срока исполнения обязательств.

Поскольку примирительные процедуры ориентированы на внесудебное разрешение споров, очень надеемся, что совместными усилиями медиация придаст мощнейший импульс совершенствованию этого института и приведет к реальным результатам снижения конфликтности в обществе.

Дархан ТОКБАЕВ,
судья СМАС Алматинской области.

НАРКОСРЕДСТВА

СОЦИАЛЬНО ОПАСНЫЙ ВИД ПРЕСТУПЛЕНИЯ

Сбыт наркотиков является одним из наиболее социально опасных видов преступления. Потому, как незаконное распространение и употребление наркотических веществ или их аналогов ведет увеличению количества преступлений.

За незаконный сбыт наркотических средств в РК предусмотрена уголовная ответственность. Данное преступление квалифицируется по ст. 297 УК РК как «незаконные изготовление, переработка, приобретение, хранение, перевозка в целях сбыта, пересылка либо сбыт наркотических средств, психотропных веществ, их аналогов».

В частности, размер наркотических средств и психотропных веществ определяется Сводной таблицей об отнесении наркотических средств, психотропных веществ, их аналогов и прекурсоров, обнаруженных в незаконном обороте, к небольшим, крупным и особо крупным размерам, утверждаемой Правительством Республики Казахстан. Небольшой, крупный и особо крупный размеры аналогов наркотических средств и психотропных веществ соответствуют небольшому, крупному и особо крупному размерам наркотических средств и психотропных веществ, аналогами которых они являются.

Гражданам, хотим напомнить, что согласно примечаний ст.296 УК РК, лицо, добровольно сдавшее наркотические средства, психотропные вещества, их аналоги, прекурсоры, приобретенные им для личного потребления, либо добровольно обратившееся в медицинское учреждение за оказанием медицинской помощи в связи с потреблением наркотических средств, психотропных веществ, их аналогов в немедицинских целях, либо активно способствовавшее раскрытию или пресечению преступлений, связанных с незаконным оборотом наркотических средств, психотропных веществ, их аналогов, прекурсоров, изобличению лиц, их совершивших, обнаружению имущества, добытого преступным путем, освобождается от уголовной ответственности по настоящей статье.

Айгуль КАСЕНОВА,
судья СМУС Алматинской области.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ДЗЮДО

ДҮР ЖІГІТТІҢ ДҮБІРІ

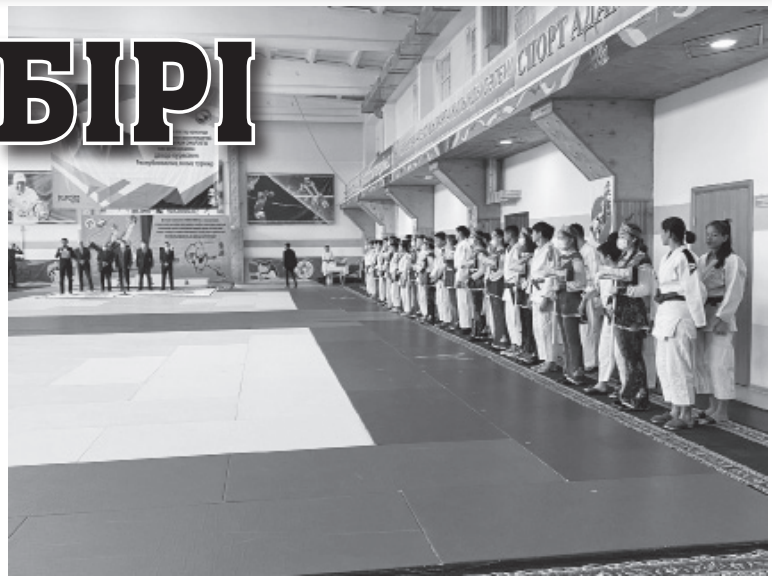

Алакөл ауданында 2005-2006 жылы туған жасөспірімдер арасында дзюдодан республикалық ашық чемпионат өтті. Дүбірлі дода жастар арасында самбодан әлем чемпионатының қола жүлдегері, білікті бапкер, сұңғыла басшы болған Сержан Омаровтың есіміне арналды. Байрақты бәсекеге республиканың түпкір-түпкірінен екі жүзден аса дзюдошы келіп, татамиде кім мықтыны анықтады.

Жарыстың ашылу салтанатында Алакөл ауданының әкімі Алмас Абдинов, облыстық дене шынықтыру және спорт басқармасының басшысы Нұрбақыт Теңізбаев және үлкен кәсіпкер, Алакөл ауданының тумасы Бауыржан Оспанов сөз сөйлеп, Сержан Бостанұлының жарқын істері мен спорттағы жетістігі жайлы әңгіме қозғап, спортшыларға сәттілік тіледі.

Сержан Омаров – жігіттің дүрі. Әлемді жаулаған індет осындай асыл азаматты ортамыздан ерте әкетті. Тым жас кетті, бірақ артына өшпес із қалдырды. Сержанның өмір жолына қысқаша тоқталатын болсақ, Алакөл ауданынан шыққан түйе балуан. Сидней Олимпиадасында қола медальді иеленген Айдын Смағұловтай даңқты дзюдошыны баптаған білікті бапкер Бақытбек Мұстафиннің қол астында жаттығып, балуандық өнердің қыр-сырына қанықты. Кейіннен Өскемендегі Шығыс Қазақстан мемлекеттік университетін тәмамдап, атақты Атаевтың да шәкірті атанды. Сержанның спортшы ретінде де бағындырған белестері аз емес. Ол самбо күресінен республикалық жарыстарда оза шапты, көптеген турнирлерде топ жарды. 1993 жылы Кстовода өткен жастар арасындағы әлем біріншілігінің қола медалін мойнында жарқыратты. Қазақ күресінен ұйымдастырылған бірқатар ірі жарыстардың түйе балуаны атанып, «темір тұлпарды» да тізгіндеді.

«Жерсу» деп аталатын іргелі коорпорацияның басшысы Б.Оспанов өзінің туған жері – Алакөл ауданының Жыланды ауылында күрес үйірмесін ашып, бапкер болуға Сержанды таңдады. Бұл таңдау да тегін емес, спортшылығы былай тұрсын, Сержанның бойында бапкерлік қасиет алыстан мен мұндалайтынын анық аңғаруға болады.

Міне, осындай жақсы қасиетін байқаған Бауыржан Кеңесбекұлы ауылдың жастарына Сержанды бапкер етіп сайлады. Бірінші күннен-ақ Сержан өз ісіне білек сыбана кірісті. Адамды жанына үйіріп алатын, әр баланың бойындағы жақсы қасиеттері мен талантын тани білетін қабілеті мол бапкер жұмысына адал болды. Біртебірте Омаров баптаған өрендердің алды халықаралық жарыстарда оза шаба бастады.

Ең таңдаулы шәкірті – Арай Қалижанова 2005 жылы самбодан жасөспірімдер арасында Грекияда өткен әлем біріншілігінде қола медальді еншіледі. Ақмарал Шыңғысханова – белбеулі күрестен 2006 жылы әйелдер арасында ұйымдастырылған Қазақстанның тұңғыш чемпионатының жеңімпазы. Мөлдір Баяхмет екі рет оқушылар арасында ел чемпионы атанды. Мақпал Тілеубаева, Самат және Санат Көпшікбаевтар – Республика біріншілігінің, халықаралық жарыстардың жеңімпаздары. Басқа да болашағынан үміт күттіретін жас қырандар Жыландыдан көптеп шықты. 2015 жылы Алакөл ауданының Лепсі ауылында спорттағы дарынды балаларға арналған мамандандырылған мектеп-интернат өз есігін айқара ашты. Міне, сол интернаттың тізгінін Сержан Омаровқа сеніп тапсырды. Басшылық қызметте де айы оңынан туып, жас чемпиондарды шығаруға бар күш-жігерін арнады. Ол бір ғана спорттық саланы ғана қамтымай, интернатқа келген балалардың біліміне де қатты көңіл бөлді. Тәрбиені нығайтып, сабақта озат болуға бар күшін арнады. Тіпті, сол спорт интернатын тәмәмдаған бірқатар оқушылар спорттық мансабын ерте аяқтап, білім-ғылымға арнағандары бар. Одан бөлек, жас чемпиондарды қанаттандыру, еліміздің мақтанышына айналып, әлемдік додада атой салған жетісулық чемпиондардың атынан жарыс өткізіп, сол мықтыларды Лепсі ауылына шақырды. Спортқа жаңа аяқ басқан өрендер өздері үлгі тұтатын әлем, Олимпиада чемпиондарын көріп, олардан шеберлік сабағын да алды. Осындай қыруар жұмыстарды атқарған Сержан Омаров, спортта да, бапкерлік пен басшылықта да өзіндік қолтаңбасын қалдырған нағыз азамат еді.

Әлемге қазақ атын танытуда талмай еңбек еткен жігіттің дүрі Сержанның жарысы өте тартысқа толы болды. Жалпы жарыстың өтуіне мұрындық болған, басынан-аяғына дейін чемпионатты ұйымдастырған С.Омаровтың досы, әріптесі Алакөл ауданы балалар мен жасөспірімдерге арналған спорт мектебінің директоры Дәуітхан Қыдырханға бәсекеге келгендер алғысын білдірді.

40 келі салмақта бірінші орынды Алакөл ауданынан А. Төлепберген алса, 44 келіде Талдықорғаннан келген Д.Ізбасарова чемпион болды. 48 келінің үздігі сарыағаштық Нұрбала Зейнулла атанды. 52 келіде еңбекшіқазақтық А.Мерзабаева чемпион болса, 57 келіде талдықорғандық С. Әділ үздік деп танылды. 63 келінің алтынын Талдықорғаннан келген Н. Кемелханқызы еншілесе, 70 келіде Еңбекші қазақтың спортшысы С. Өзбек жеңімпаз болды. 70 келіде алакөлдік Н.Оразбек жеңіске жетті.

Ришад ТҰРҒАНБАЕВ
АЛАКӨЛ АУДАНЫ

АУЫР АТЛЕТИКА

ТОЛАҒАЙЛАР ТАРТЫСЫ

ТАЛДЫҚОРҒАНДА АУЫР АТЛЕТИКАДАН ҚАЗАҚСТАН ЧЕМПИОНАТЫНЫҢ ҚЫЗҒАН ШАҒЫ. ТОЛАҒАЙЛАР ЖАРЫСЫНДА ЖЕТІСУЛЫҚ СПОРТШЫЛАР НАМЫСТЫ ҚОЛДАН БЕРМЕЙ, ҮЗДІКТЕРДІҢ ҚАТАРЫНАН КӨРІНУДЕ.

Іс-шараның мақсаты – Алматы облысында шахмат ойынында ерлерден 55 келі салмақта Арли Чонтей (Шымкент), 61 келіде Алексей Дроздов, 67 келіде Ақмолда Сайрамкез (Алматы облысы) топ жарды. Әйелдер арасында 45 келіде Юлия Потасова (Алматы облысы), 49 келіде Наталья Щупакова (Алматы облысы), 55 келіде Әйгерім Әуелбек, 59 келіде Гүлнұр Ыбырай (59 келі) жеңіске жетті.

Ерлер 73 келіге дейінгі салмақ дәрежесінде Денис Полубояринов (Қостанай облысы) күмісті Сайхан Тайсуев (134+175) (Алматы облысы) еншіледі. Әйелдерден 64 келіге дейінгі салмақ дәрежесінде үшінші орынға Дарья Павлова (88+109) (ШҚО), екінші орынға Надежда Ли (85+105) (Алматы облысы) көтерілді. Ал 71 келіге дейінге салмақ дәрежесінде бірінші орын Айша Омароваға (85+120) (Қарағанды облысы) бұйырды.

А. ҚАЛИЕВ.

ФУТБОЛ

ҚАЗАҚСТАН ҚҰРАМАСЫ ЕЛОРДАДА ТӘЖІКСТАННАН БАСЫМ ТҮСТІ

ФУТБОЛДАН ҚАЗАҚСТАН ҚҰРАМАСЫ ЕЛОРДАДА ТӘЖІКСТАНМЕН ЖОЛДАСТЫҚ КЕЗДЕСУ ӨТКІЗДІ.

Кездесуде құрамалар ойын басынан бір-бірінің осал тұсын табуға тырысты. Алғашқы минуттарда қонақтар шабуылға көбірек шықты. Десе де уақыт өте келе қазақстандық футболшылар тізгінді қолға алуға күш салды. Нәтижесінде 12-минутта Бактиер Зайнутдинов тәжікстандық қақпашының қателігін тиімді пайдаланып кетті.

Екінші кезеңде құрамалар таблодағы есепті өзгертуге тырысты. Қос құрама ойыншылары өз мүмкіндіктерін пайдалана алған жоқ. Кездесуде Қазақстан құрамасы қарсыласынан 1:0 есебімен басым түсті. Екі құрама бұған дейін төрт мәрте кездескен.

Олардың барлығы да жолдастық кездесулер. Төрт кездесуде қазақстандық футболшылар басымдық танытса, бір ойында тең нәтиже тіркелген.

КОНЬКИМЕН ЖҮГІРУ

АЛҒАШҚЫ КЕЗЕҢ ТАБЫСТЫ ӨТТІ

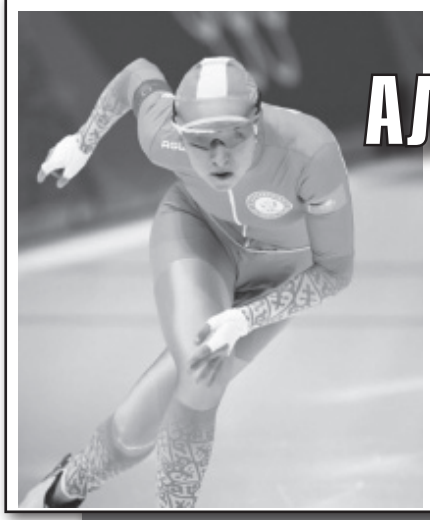

Польшаның Томашув-Мазовецкий қаласында конькимен жүгіру спортынан Бейжің Олимпиадасына жолдама беретін лицензиялық Әлем кубогының алғашқы кезеңі өз мәресіне жетті.

Өкінішке қарай, Польшада ерлер құрамасының бірде-бір өкілі жүлделі орындарға іліге алмады. Ал әйелдер арасында 1500 метрге жарысқан Надежда Морозова Қазақстан командасының қоржынына алғашқы қола жүлдені салды. А тобында сынға түскен отандасымыз 1500 метр қашықтықты 01:56.925 уақыт көрсеткішімен жүріп өтіп, үздік үштікке енді. Алтын медальды жапониялық Михо Такаги (01:56.000), күмісті американдық Бриттани Боуи (01:56.606) иеленді.

Жарақатына байланысты былтырғы маусымға қатыспаған Екатерина Айдова биылғы жарысты В тобынан бастады. Ол 1000 метрге жүгіруден В тобында үздік атанса, 1500 метрге жүгіруде екінші орынға табан тіреді.

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел. : 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail. ru, www. alatau. kz@mail. ru

ӨНЕРГЕ ҚАНАТ ҚАҚҚАНДАР

БАЛАҢЫЗ СЕГІЗ ҚЫРЛЫ, БІР СЫРЛЫ БОЛСЫН ДЕСЕҢІЗ...

Клара Дүйсебекқызы: *«Мейірім» шығармашылық орталығында маусым айынан бастап «Батик» және «Лепка» (мүсіндеу) өнерінен сабақ беремін. «Батик» өнері дегеніміз – матаға сурет салу. Ал мүсіндеу – пластилинмен жұмыс жасау өнері. «Батик» үйірмесінде он-оннан, екі топ бар. Бұл үйірме басқалардан ерекше. Көбіне қыздар қатысады. Матаға сурет салу болғандықтан, біз белгілі бағдарлама, күнтізбелік жоспар бойынша әр түрлі тақырыптарда суреттер саламыз. Оның өзіне арналған бояулары, резервтары бар. Тіпті, арнайы киімдерге арналған бояулары да бар. Олармен джинсы, футболкаларға сурет саламыз.*

Ал, мүсіндеуде төрт топ бар. Әр топқа 8 баладан қатысады. Жас аралығына келсек, көбіне 4 жастан асқан балалар келеді. Орталықтың ата-аналармен қарым-қатынасы өте жақсы. Шығармашылық та балаларға өте қызықты. Жақында «Жетісу» телеарнасының «Таңжарық» атты бағдарламасына түсіп, шеберлік сыныбымызды көрсетіп, сұхбат беріп қайттық. Бұл балалардың да қызығушылығын арттырды. Үйірмемізге келем деген балалар өте көп.

Балаңыз сегіз қырлы, бір сырлы болып өссін десеңіз, «Мейірім» орталығындағы тегін үйірмелерге қатыстыруға асығыңыз. Орталықтағы әр ұстаз келген баланың өнерін ұштауға дайын.

Отбасымызда – үш бала. Қызым – Бағым тұла бойы тұңғышымыз. Артынан ерген бір сіңілісі, бір інісі бар, тіл көзім тасқа өте тату жүреді. Қызым М. Жұмабаев атындағы нөмірі 19 мектеп-гимназиясында оқиды. Балабақшада жүргенде бірнеше мәрте республика көлемінде өткен түрлі жарыстарға қатысып, бас жүлдені қанжығасына байлады. Бос уақытында би үйірмесіне барады, көбінесе сурет салады, кітап оқығанды да жақсы көреді, сонымен қатар ертегілер оқиды. Достары көп, олармен қарым қатынасы өте жақсы. Жаз айынан бастап бейнелеу және оригами үйірмелеріне қатысып жүр. Суретті салу жолдарын, қағазбен әр түрлі құстардың, жануарлардың суретін жасауды үйренді. Жазғы демалыста лагерьге де барып үлгерді. «Мейірім» шығармашылық орталығына алғысым шексіз. Ұстаздары өте керемет жандар, оқытып қоя салмай, жанын, бар ынтасын салып, әр баланың зейінін оятып жұмыс жасап отырғандарына үлкен рахметімді айтамын».

Жанар РАХИПОВА: *– Ұлым – Алдияр, отбасындағы жалғыз бала. Жасы жетіде. Қаладағы №15 мектептің 2 сыныбында оқиды. Айналасындағы адамдардың бәріне қамқор болып жүреді. Үй жануарларын өте жақсы көреді. Үйде өзінің тотықұсы бар. 4 жасынан бері каратэге қатысады. Осы спорт түрінен екі дүркін жүлделі орындарға ие болды. Одан бөлек, қазақтың ұлттық аспабы домбыраны шертіп үйренді. Осы уақытқа дейін екі күйді толық, жатқа орындайды. Баламның арманы – болашақта ветеринар болу. Қазіргі уақытта «Мейірім» балалар шығармашылық орталығына, бейнелеу өнеріне барады. Суретке қызығушылығы да басым. Орталықтың ұстаздары өте керемет жандар. Балаларға жанын, бар ынтасын салып, шәкірттерінің зейінін оятып, жұмыс жасап отырғандарына үлкен алғыс айтамын.*

Гүлжанат ТОЙБЕКОВА: *– Қызымның жасы он екіде. Есімі – Аружан. Ол қаладағы №15-ші орта мектептің 7 сыныбында оқиды. Отбасымызда үшінші бала. Алдында екі ағасы бар. Бос уақытында сурет салумен, бисерден түрлі әшекей жасаумен айналысады. Одан бөлек биге қатысады. Жеткен жетістіктерін тоқталсам, Алматы облысы бойынша көптеген жарыстарға барып, медаль, диплом, грамоталар алып келген.*

Күзден бастап «Мейірім» балалар шығармашылық орталығына үйірмелерге бара бастады. Соның бірі «Батик» үйірмесі. Бұл жерде матаға, өзінің киімдеріне жаңа дизайн салып әкеледі. Одан бөлек, «Актерлік өнер» үйірмесіне де барады. Мен қызымның қызығушылықтарының артып жатқанына қуанамын.Осы орталықта жүріп, қызымның бір арманы орындалды десем де болады. Нақты айтсам, қызым «Жетісу» телеарнасының «Таңжарық» бағдарламасына барып, ұстазымен бірге сұхбат берді.

Аружан ДҮЙСЕНҒАЛИҚЫЗЫ: *– Иә, мен үлкен армандарымның біреуіне жеттім десем болады. Осы 12 жасымда мақтанып жүретіндей үлкен жетістік деп ойлаймын. Себебі, менің жасымда телебағдарламаға шыққан да бар, шықпаған да бар. Тіпті, менің журналист апайдың сұрақтарына жауап беріп отыруымның өзі, өзіме деген сенімділікті арттырды. Осындай бағдарламаға түсуіме бірденбір себепкер болған – Клара Дүйсебекқызына алғысым шексіз. Сонымен қатар осы орталыққа жол салған құрбымның анасына да көп рахмет. Ары қарай қолдап, бағыт бағдар беріп отырған анашыма үлкен алғыс айтамын.*

Өнерге баулып жүрген «Мейірім» шығармашылық орталығының ұжымына да алғысымды білдіргім келеді. Ұстаздары өте керемет жандар, бойдағы бар ынтаңды, қызығушылығыңды ашады.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ

ҚАЗАҚСТАН АРУЫ – 2021

БАЙҚАУ ЖЕҢІМПАЗДАРЫ АНЫҚТАЛДЫ

«Қазақстан аруы – 2021» байқауының тарихында алғаш рет үш жеңімпаз анықталды. Олардың әрқайсысы Қазақстанды ірі халықаралық байқауларда таныстырады.

«Әлем аруы» байқауында Қазақстан атынан ақтөбелік 23 жастағы Назерке Карманова шығады. Ол Ақтөбедегі Қазақ-Орыс Халықаралық университетін бухгалтер мамандығы бойынша бітірген. Қазір Алматыға көшіп келіп, банктердің бірінде менеджер болып жұмыс істейді. Ол садақ атумен айналыса бастаған. Сонымен қатар, видео, суретке түсіргенді ұнатады.

Байқаудың тағы бір жеңімпазы 21 жастағы Айдана Ахатаева болды. Ол – «Астана аруы – 2021» иегері. Ол «Әлем аруы» байқауында елді таныстырады. Айдана Қазақ ұлттық өнер университетін бітірген, қазір елордада музыкалық студияларда фортепианодан сабақ береді. Бос уақытында классикалық музыка тыңдап, шет тілдерін үйренгенді ұнатады.

Үшінші жеңімпаз 20 жастағы қарағандылық Анна Глубоковская болды. Ол Қазақстанды "Жер аруы" байқауында таныстырады. Анна Алматыда дыбыс жабдығы бойынша компанияда жұмыс істейді. Музыкамен әуестенеді, шетел әдебиетін оқығанды ұнатады. Бала кезінен орыс тілінен олимпиадаларға қатысып, жеңіске жеткен. Сонымен қатар, Анна бет әрлеуші мамандығын кәсіби түрде меңгеруді жоспарлайды.

Қазақстанның вице-аруы атағын «Спорт аруы» павлодарлық 20 жастағы Данагүл Қарабай иеленді.

«Қазақстан Аруы – 2021» мерейтойлық 25-ші ұлттық байқауының финалы бірнеше жыл ішінде алғаш рет Алматыда, «Қазақфильм» студиясында өтті.

Финалдағы шоу кезінде Қазақстанның ең әдемі қыздары ARUNAZ отандық сән үйінің киімдері мен Sherri Hill Голливуд брендінің көйлектерін киіп шықты. Дәстүрлі костюмдерді киіп шыққан көрсетілімнен басқа, залдағы және тікелей эфирдегі көрермендер финалистердің ерекше өнерін тамашалай алды.

Сахнада байқаудың төрт қатысушысы өнер көрсетті, олардың номерлері қазылар алқасы тарапынан үздік деп танылды: «Алматы аруы» Әсият Исембаева "Кербез" ұлттық биін, «Астана Аруы – 2019» Айзада Хабиболаева қобызда Антонио Вивальдидің «Шторм» шығармасын, «Астана Аруы – 2021» Айдана Ахантаева пианинода Батырхан Шүкеновтің «Жаңбыр» әнін, «Таланты ару» Полина Филимонова Абай Құнанбаевтың «Көзімнің қарасы» әнін орындады.

Салтанатты рәсімнің жүргізушілері «Қазақстан аруы – 2013» Айдай Исаева мен танымал тележүргізуші Арнұр Ыстыбаев болды.

Өнер көрсеткен кеш қонақтарының арасында «101» тобы, MEZZO, QANAY, DJ Puza және Mira De Leon секілді танымал қазақстандық әртістер де болды.

Биыл қазылар алқасында актер Тәуекел Мүсілім, әнші Мәдина Сәдуақасова, «Қазақстан Аруы – 2013» иегері, тележүргізуші Айдай Исаева, KFW негізін қалаушы, дизайнер, стилист AlexChzhen, "Қазақстан Аруы", публицист Виктория Момынбаева, Effective Media Liaison (Tengrinews.kz, Vesti.kz, Massaget.kz) ЖШС директоры Сұңқар Қарабалин, қоғам қайраткері Совет Сейітов, «Қазақстан Аруы» директоры Алена Қырбасова, ал қазылар алқасының төрағасы әлемге әйгілі скрипкашы Марат Бисенғалиев болды.

Байқаудың 28 қатысушысының ішінен қазылар алқасы 15 - 13 қызды таңдады, біреуі таланттар байқауының жеңімпазы, екіншісі missqazaqstan.kz сайтындағы дауыс беру жеңімпазы болды.

Байқаудың ашықтығын қамтамасыз ету үшін қазылар алқасы үздік 15 қыздың арасынан өздері туралы айтатын гранд-финалға бес қызды таңдады. Гранд-финалдың 5 жеңімпазын қазақстандықтар тікелей эфир кезінде басталған сайттағы дауыс беру арқылы таңдады.

Еске салайық, 2020 жылы «Қазақстан Аруы» ұлттық сұлулық байқауының дирекциясы пандемияға байланысты дәстүрлі шоуды келесі жылға ауыстыру туралы шешім қабылдады.

Дереккөз: kaz.tengrinews.kz

Құрылтайшы "АЛМАТЫ-БОЛАШАҚ" АҚ

Баспахана директоры Бақберген ТҮКІБАЕВ

Бас редактор Айтақын БҰЛҒАҚОВ

Редакция алқасы:
Сарби ӘЙТЕНОВА – редактордың орынбасары
Арайлым НҰРЖАПАР – тілші

Кезекші редактор: А. НҰРЖАПАР.

Алатау

Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінде 2007 жылғы 27 тамызда тіркелген, № 8639-Г куәлігі берілген.

Газет аптасына бір рет, жұма күні шығады. Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді. Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.

Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32 үйде "Алматы-Болашақ" АҚ филиалы "Офсет" баспаханасында басылады.

Редакция мекенжайы: 040000, Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үй, екінші қабат.

Телефондары: 8(7282) 41-11-70, 41-11-42;
E-mail: alatau_offset@mail. ru, www.alatau.kz@mail. ru
Сайты: alatau_gazeti

Газет 07.08.2000 жылдан бастап шығады.

Таралымы 3554
Тапсырыс № 1126
Индекс 15534